

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXXXIX., št. 1
januar – prosinec

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
v. d. glavnega urednika
Edvard Krašna
Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripišite tudi svojo telefonsko
številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 1000 SIT,
od 15 do 25 besed 1300 SIT,
od 25 do 30 besed 1500 SIT.
Za vsako nadaljnjo besedo 50 SIT.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: Foto Spring – MB

IZ VSEBINE:

<i>E. Trafela:</i>	Stopimo skupaj!	4
IZ DNEVNEGA TISKA		6
MNENJA IN PREDLOGI		9
<i>S. Lavrič:</i>	Za »zadnjim grizljajem« je prišla razrešitev ...	8
<i>D. Lepšina:</i>	Pomirimo že strasti	9
<i>M. Vidmar:</i>	Kaj drugega – kot moje mnenje	10
<i>C. Štrumbelj:</i>	Ali res delamo vse v korist medveda?	12
<i>CIC:</i>	Trajnostna raba naravnih virov	15
<i>B. Krže:</i>	Dvanajst mesecev v prašičjem revirju (IX.)	19
<i>M. Kersnik:</i>	Novosti pri oddajanju uplenjene divjadi	19
PO LOVSKEM SVETU		20
<i>J. Mehle:</i>	Na kratko iz tujega tiska ...	20
<i>B. Kočever:</i>	Na ontarijskega losa	21
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		24
<i>Roman Krapše:</i>	Boleč pogon ...	24
LOVSKA ORGANIZACIJA		26
<i>Uredništvo:</i>	Izvoljeno še eno začasno vodstvo LZS	26
<i>Uredništvo:</i>	Z 22. seje UO LZS	28
<i>Uredništvo:</i>	Letos Sejem LOV že prej!	30
<i>J. Mehle:</i>	LD Storžič v skrbi za race mlakarice	30
<i>M. Toš:</i>	15-letnica Rogistov ZLD Ptuj - Ormož	31
<i>J.Štrajhar:</i>	Petdeset let LD Sela	32
<i>M. Gselman:</i>	LD Pobrežje - Miklavž ob 60-letnici razvila nov prapor	33
<i>M. Gselman:</i>	Uspela strelska tekma na tujem strelišču	33
<i>M. Toš:</i>	Lovci s Kozjaka pri prijateljih v Slovenskih goricah	34
<i>B. Galjot:</i>	Bohinjski lovci radi lovijo skupaj	34
<i>M. Stergar:</i>	6. gozdarski lov v LD Predgrad	35
JUBILANTI		36
MLADI PIŠEJO		37
LOVSKI OPRTNIK		38
<i>S. Lenardič:</i>	Koristno lovsko druženje ob ličkanju koruze, a koliko časa še ...	38
<i>M. Koračin:</i>	Bodice v izbljuvku	39
<i>A. Frišek:</i>	Šmarnogorski lovci po poteh soške fronte	40
<i>T. Golob:</i>	Na lov smo vzeli tudi žene	40
<i>A. Podbevšek:</i>	Mladi iz Postojne za kulturno dediščino	41
<i>F. Rotar:</i>	Kamnoseško orodje v rokah zamejskega lovca	41
<i>M. Cerar:</i>	V Bavarskem gozdu	42
<i>B. Rak:</i>	Škode, ki jih jelenjad povzroča z lupljenjem gozdnega drevja	43
V SPOMIN		45
LOVSKA KINOLOGIJA		46
<i>B. Tucovič:</i>	Državna VUP za terierje CACT – SLO	46
<i>J. Verčko:</i>	Velik uspeh slovenskega para na 13. evropskem prvenstvu v delu psov goničev	46
<i>A. Strajnar:</i>	Izobraževanje vodnikov v Društvu ljubiteljev ptičarjev	48
<i>L. Sterle:</i>	18. državna tekma v vodnem delu – Draga pri Igu 2005	49
<i>J. Grah:</i>	Tri uspele tekme v organizaciji LKD Koroške	50
<i>KZS:</i>	Predvidena legla lovskih psov	51

SLIKA NA NASLOVNICI:
Kuna zlatica (*Martes martes*)
Foto: Foto Spring – MB

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9.–31. 12.

mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 4.–31. 1.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pišmavka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Stopimo skupaj!

Dobro leto nas loči od pomembnega jubileja slovenske lovske organizacije, ko bomo praznovali 100-letnico njenega obstoja. Hote ali nehotе bomo morali opraviti analizo prehojene poti in si postaviti iztočnico za začetek novega stoletja slovenske lovske organiziranosti. Bežno lahko ugotovimo, da smo v tem času doživljali vzpone in padce, podobno kot v družbenem življenju. Lovstvo je odraz razmer v družbi in že dolgo ni več namenjeno lovu kot temeljni lovski dejavnosti, ampak je zdajšnje lovstvo zelo širok pojem; predvsem je varstvo, gojitev in šele nazadnje lov divjadi. Stoletnica naše lovske organizacije, ki uživa ugled in spoštovanje in se lahko kljub mnogim (žal povsem upravičenim) kritikam javnosti pohvali s pomembnimi, evropsko primerljivimi dosežki, bo priložnost, da vnovič strnemo vrste, pa tudi, da se spomnimo pokončnih mož, ki so gradili trdne temelje lovski organizaciji v času, ki Slovincem in slovenstvu ni bil ravno naklonjen in ko je tudi lovska organizacija krepila narodno zavest in identiteto. Najbrž le ne bo odveč, če se spomnimo tega zgodovinskega trenutka, ki ga v naši stoletni zgodovini obravnavamo kot ustanovni občni zbor Slovenskega lovskega kluba oktobra 1907. Naj bo tako ali drugače, iztočnice tega zbora so nam lahko v marsičem dragocen poduk za premagovanje žgočih in nakopičenih problemov, ki jih bomo morali prebroditi. Ob ustanovitvi je bilo poudarjeno, »da je namen kluba združiti slovenske lovce v enovito organizacijo, ki bi varovala interese lovstva in lovcev. Lovska organizacija naj bi skrbela za izobraževanje lovcev, izdajala svoje glasilo, razvijala lovsko kinologijo, vodila lovski kataster, posredovala pri nabavi žive divjadi in podobno. Torej naj bi lovska organizacija skrbela za skupne lovske interese, ki jih je dr. Ivan Lovrenčič razdelil na interese lovstva, povezane z drugimi dejavnostmi, in interese lova ter lovcev. Lovrenčič je zastopal stališče, da je pravi lovec samo tisti, ki spoštuje naravo. Zato je poleg lova izredno pomembna naloga lovcev, da skrbijo za ohranitev naravnih vrednot. Poudaril je, da v času, ko človek vse bolj posega v naravo, lovec ne more biti več samo lovec, temveč tudi zaščitnik narave.« (Erhatic Širnik R., *Lov in lovci skozi čas*, Ljubljana 2004, str. 77). Iztočnica za vsakdanjo rabo tudi dandanes, ko smo priče naglim spremembam v okolju, ki so ponavadi na škodo divjadi in njenega življenjskega prostora. Skrb za divjad in njeno okolje ob upoštevanju vseh dognanj lovske stroke in njej sorodnih strok je zato toliko večja in nas sili k razumnemu ukrepanju. Zavezuje nas kot posameznike in člane lovske organizacije, ki mora odločneje stopati v korak s časom. To je preprosto nuja, ki je ne bomo zaobšli. Četudi nam kdaj ni po volji in terja iskanje ustvarjalnega dialoga z vsemi, ki nastopamo v prostoru in zastopamo različne interese.

Ugotovimo lahko, da je slovenska lovska organizacija dobro organizirana, njena odlika je predvsem prostovoljno delo njenih članov. Ugotoviti moramo, da dejavnost lovske organizacije že dolgo ni omejeno le na skrb za varstvo in ohranitev divjadi, upravljanje lovišč in izvajanje lova. Lovske družine poleg te, vsekakor temeljne dejavnosti naše organizacije, razvijajo tudi druge oblike kulturne aktivnosti, ki so po-

sredno ali neposredno povezane z lovstvom. Za nas je zanimivih zadnjih sto let zgodovine v slovenskem lovstvu, ki pomeni bogato pot strokovnemu, kulturnemu in etičnemu razvoju, pa tudi glede vloge lovcev pri ozaveščanju drugih o varstvu narave. Lovstvo je odraz vsakokratnih razmer v naravi in družbi, ki na svoj način predstavlja pred lovce naloge, ki jih od nas pričakuje širša slovenska skupnost (družba). Ker so pričakovanja velika, je tudi naša odgovornost toliko večja. Prav vprašanje odgovornosti vedno bolj pridobiva na pomenu in od nas terja učinkovito delovanje, upoštevajoč razliknost pogledov in stališč, ki nas ne smejo razdruževati, pač pa povezovati.

Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) velja, njegovo izvajanje je nekoliko zastalo zaradi nekaterih manjkajočih podzakonskih aktov, za katera bi morala poskrbeti ministrstva in vlada. Lovske družine kljub temu uspešno gospodarijo, ponekod je prisotna le negotovost, ki še dodatno povzroča določena nesoglasja med člani. Zakon določa tudi organiziranost lovcev, zato ni zgolj slučaj, da si lovci želijo tako organizacijsko obliko, ki jim bo zagotavljala tesnejše sodelovanje med vsemi uporabniki prostora. Oblika lovske organiziranosti, ki jo imamo še vedno, je preizkušena in smo jo v daljšem časovnem obdobju dopolnjevali in dograjevali ter si jo želimo ohraniti tudi v prihodnje. V ta namen moramo naše poglede in stališča poenotiti predvsem na področju upravljanja z divjadjo in še posebno z ukrepanjem v njenem življenjskem prostoru. To pomeni, da smo lovci enakopraven partner Zavodu za gozdove Slovenije ter drugim, ki jih navaja zakon. Oboji se moramo truditi, kako bomo naredili več v vsestransko korist naše divjadi kot neločljivega sestavnega dela žive narave in velikanskega slovenskega narodnega bogastva.

Lovci moramo biti prisotni na vseh ravneh slovenske lovske organizacije. K sodelovanju moramo pritegniti vse tiste, ki se poglobljeno ukvarjajo z lovstvom ali drugo ustrezno stroko, in jih vključiti v razreševanje vsakodnevnih dogajanj. Med 22.000-članskim lovskim kolektivom ne bi smelo biti težko izbirati ustrezne kadre za naloge lovske organizacije in stroke.

Razprave v organih Lovske zveze Slovenije pa tudi v nekaterih zvezah lovskih družin oziroma območnih lovskih zvezah so bile v zadnjem času zelo burne, predvsem pa vendarle v interesu iskanja ustreznih rešitev prihodnje organiziranosti slovenskega lovstva. To ne pomeni, da so si stališča različnih idej tako nasprotna, da ne bi mogli najti najboljših oz. najustreznejših rešitev, kako naprej? Na izrednem občnem zboru LZS, ki je bil 10. decembra 2005 v Celju, so delegati IOZ z visoko večino podprli stališča, povezana z našo prihodnjo organiziranostjo ter skoraj enoglasno sprejeli spremembe in dopolnitve Pravil Lovske zveze Slovenije. S tako široko podporo delegatov območnih lovskih zvez je začasni organ dobil obvezo, da v najkrajšem mogočem času pripravi vse za sklic rednega volilnega občnega zbora Lovske zveze Slovenije. Prepričani smo, da so vsi, ki so sodelovali v razpravah na katerem koli organu LZS, izrazili mnenje lovcev iz različnih okolij, ne samo lastno mnenje. Zato bi bilo dandanes zmotno

govoriti o zmagovalcih in poražencih. Nihče od nas ni ne zmagovalec in ne poraženec, ampak so razprave, ki so potekale po demokratični poti, dale določene rezultate s potrditvijo delegatov, prisotnih na IOZ v Celju. Z namenom, da bi poenotili stališča slovenske lovske organizacije, začasni odbor vabi k sodelovanju vse lovce, še posebno tiste, ki so strokovnjaki na določenem področju, saj bomo le tako lahko zagotovili, da bo slovenska lovska organizacija trdna, enotna in uspešna. Vsak slovenski lovec ima pravico izraziti svoje mnenje na ustrezen način. Prepričani pa smo, da slovenski lovci znamo popuščati in odpuščati, če je to v korist organizaciji, ki ji pripadamo. Če kdaj, potem je zdaj čas, da kljub različnosti mnenj in pogledov strnemo vrste in stopimo skupaj v dobro lovske organizacije in slovenskega lovstva, ki na pragu 100-letnice doživlja prelomne trenutke. Poskušajmo

storiti vse, da bomo poiskali optimalne rešitve in k temu pritegnili vse ustvarjalne potenciale v naših vrstah. In še na nekaj ne smemo pozabiti; na lovsko tovarištvo, ki nas je družilo, druži in nas povezuje, »ne glede na družbeni položaj ali stan«!

Slovenski lovski organizaciji smo dolžni nuditi ugled, ki ga je imela pred časom nastajanja novega lovskega zakona. Imamo znanje, potrebna je le še volja in odpravljene bodo trenutne težave, ki nastajajo pri ustanavljanju OZUL v povezavi z območnimi lovskimi zvezami.

Na koncu mojega prispevka želim vsem slovenskim lovkam in lovcem srečno in uspešno leto 2006 v zasebnem in lovskem življenju.

PREDSEDNIK ZAČASNEGA ORGANA LZS
mag. Emilijan Trafela

**V letu 2006 želimo vsem bralcem našega glasila čim več zdravja,
delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva tudi pri varstvu
divjadi in lovu!**

**Začasno vodstvo LZS
in Uredništvo glasila Lovec**

Foto: M. Pogačnik – Diana

»MOJE ORODJE SO KRAMP, PUŠKA IN KAMERA ...«

Delo, 2. novembra 2005 (Tomaž Branc). – Zanimiv sestavek predstavlja delo nadzornika v Triglavskem narodnem parku, ki oskrbuje domačije oziroma koč, skrbi za lovski okoliš in spoštovanje naravovarstvenih predpisov. To je **Tine Štular**, ki je bil prej policist, zdaj pa deluje kot nadzornik v TNP. Ob bližajoči se zimi se živali selijo na prisojna pobočja in proti nižinam. Število obiskovalcev se zmanjša, zato je manj tudi kršitev. Jezi ga dirkanje po zasneženih travninah Radovne in Krme, kar je priljubljeno zadnje čase. »Včasih imam občutek, da nekateri prav nalašč nagajajo,« pravi. »Trudimo se, da bi domačinom pomagali, omogočamo jim tudi sodelovanje v turistični ponudbi parka ...« Kot lovec vzdržuje tudi lovske poti. Nekaj jih je že skoraj povsem pozabljenih in treba jih je urediti na novo. »Moje orodje so tako kramp kot računalnik, sekira in papirji, puška in kamera,« dodaja.

V Štularjevem okolišu živijo gamsi, kozorogi, mufloni, jelenjad in srnjad, od zveri lisica in jazbec, včasih pojavi tudi kakšen ris, medved redkeje, čeprav ga je tudi že srečal. Lov je omejen na sanitarni odstrel.

DIVJAD NI ODGOVORNA ZA ŠKODO

Gorenjski glas, 4. 11. (Matjaž Gregorič). – »Lovci menijo, da divjad povzroča škodo na kmetijskih posevkih, ker jo je v to prisililo krčenje življenjskega prostora in se zato seli v varno zavetje velikih kmetijskih površin,« meni pisec članka v Gorenjskem glasu. Na polju v velikih kompleksih koruznih njiv najde divjad potreben mir, zavetje in hrano v bližini. Takšna selitev je posledica razmeroma golih gozdov, ki so nastali zaradi prebiralne sečnje. Gospodar LD Udenboršt **Janko Troha** je prepričan, da zmanjšanje števila divjadi ni edini izhod. Po njegovem mnenju je treba z drugimi ukrepi zagotoviti primerno ravnotežje med divjadjo ter gozdni in kmetijskimi površinami. **Aleksander Dekleva**, predsednik postojnsko-bistriške zveze

lovskih družin (Dnevnik, 7. 11.), pa pravi: »Mirno sožitje med prebivalci in medvedi bomo dosegli le, če bomo populacijo obdržali v normalnem številu. Za regulacijo je potreben ventil, saj medved nima sovražnikov.« Drugi spet menijo, da imamo premalo izkušenj pri zavarovanju kmetijskih posevkov, zlasti pri uporabi različnih tehničnih in kemičnih pripomočkov, ki naj bi odvrčali divjad.

SLOVENSKI IN HRVAŠKI LOVCI BODO LOVILI SKUPAJ

Dnevnik, 14. 11. (Ernest Sečen). – Nezadovoljstvo dobovskih lovcev zaradi izgube več deset hektarjev lovišč ob reki Sotli se počasi umirja. V Dobovi so se namreč sestali predstavniki vodstva lovske organizacije Slovenije in Hrvaške ter sklenili narediti konec nezadovoljstvu lovcev z obeh strani meje. Delegaciji sta vodila predsednik LZS **Bojan Lepičnik** in podpredsednik hrvaške lovske zveze **Vladimir Cvetko**, v pogovoru pa so

sodelovali tudi predstavniki prizadetih lovske družin. Na koncu so oboji izrazili zadovoljstvo z doseženim sporazumom, s katerim so, upamo, preprečili nadaljnje neljube spore. Hrvaški lovci so spoznali, da zanje sporna dobovska visoka preža zares stoji na slovenskem ozemlju, dobovski lovci pa so uvideli, da o veljavnosti katastrske meje ne gre dvomiti in da del ozemlja na desnem bregu Sotle, upoštevajoč kataster, pripada Hrvaški, čeprav so tisti del vsa povojna leta uporabljali kot del dobovskega lovišča. Za razvijanje prijateljskih odnosov bodo v spodnjem toku Sotle dvakrat na leto organizirali skupen lov, ki naj bi ga vsakič sklenili s skupno malico (o tem smo pisali tudi v Lovcu, 12/05 – op. ur.).

TUDI DAVEK DIVJADI JE VELIK

Gorenjski glas, 14. 11. (Cvetko Zaplotnik). – Po podatkih lovske organizacije vozniki motornih vozil vsako leto na cestah po Sloveniji povozijo od 3.600 do 4.800 srnjadi in približno sto jelenjadi. V Gorenj-

skem lovskoupravljaljskem območju so lani povozili 832 srnjadi, 16 jelenjadi, dva divja prašiča, enega gamsa, 121 lisic, 100 jazbecov in 134 poljskih zajcev. Ker trki vozil z divjadjo ne pomenijo le izgube za živalski svet, temveč so veliko tveganje za varnost udeležencev v cestnem prometu, se je republiška direkcija za ceste odločila, da na 43 odsekih cest preizkusi učinkovitost naprav za odvrčanje divjadi od prečkanja ceste. Namestili so ultrazvočne odvrčalne naprave, ki so novost v Evropi in ki so jih v začetku leta prvič preizkusili v lovišču Lovske družine Kanal na Soči. Direkcija za ceste pri tem sodeluje z Inštitutom za ekološke raziskave ERICO Velenje, podjetjem Eurocontor iz Pesnice ter lokalnimi lovskimi organizacijami.

ŠEL JE NA PRAŠIČA, UPLENIL MEDVEDA

Slovenske novice, 24. 11. (Vladimir Jerman). – Že dva meseca so okrog Erzelja med Vipavo in Štanjelom videvali medveda. Domačini so se

Foto: Foto Spring – MB

Foto: Foto Spring – MB

Čas lisičjega svatovanja je tu ...

doslej počutili varne, saj medved ni prihajal na njihovo območje. V ponedeljek, 21. novembra, okrog 22. ure ga je med lovom na divjega prašiča ustrelil član LD Tabor Danilo Polizzi. Šel je na prašiča, ustrelil pa medveda, čeprav ni imel pravice do odstrela. Lovec se brani, da je kosmatinca ustrelil potem, ko ga je zver napadla. Inšpektor je že napovedal odvzem trofeje in kazni. Naslednji dan so si medveda, obešenega na kavlju, prihajali ogledovat radovedneži od vsepovsod.

Toda časi se spreminjajo, pravijo domačini. Ko so pred pol stoletja ustanovili Lovsko družino Tabor, prašičev v revirju ni bilo, zdaj jih vsako sezono uplenijo še pa še. Nekoč je bil svet daleč okrog vasi povsem obdelan, zdaj pa je obdelanega vse manj, nekdanja polja se zaraščajo vse do hiš in divjad prihaja vse bliže ...

Zanimivo zgodbo o medvedu je obetalo Dnevnikovo poročilo z naslovom Tek po medvedovih poteh, a je govorilo predvsem o mladinskem svetovnem prvenstvu v smučarskih tekih, ki bo prihodnje leto v Preski pri Medvodah. Slika prikazuje gozdno pot, po kateri bodo tekli mladi smučarski tekači, šele čisto na koncu zvemo, da so ob izgradnji prog opazili medveda.

O medvedih sta poročala tudi Gorenjski glas in Kmečki glas. Čeprav strategija upravljanja z rjavim medvedom uvršča Go-

renjsko med prehodna območja, v Zavodu za gozdove ugotavljajo, da so se nekateri medvedi na Gorenjskem naselili za stalno. Na Krasu pa se pritožujejo nad medvedom, ki jim kolje drobnico. Čeprav se ovce pasejo v ograjenih pašnikih, to medveda ne ovira, da ne bi preskočil mreže pod napetostjo. »Medved se je naučil skakati čeznjo,« pravi Nives Božeglav, mati Kristine, lastnice tropa ovc v ograjenih pašnikih med naselji Štorje, Kazlje in Jeriše. »Lovci ne morejo nič, ker nimajo dovoljenja za odstrel, mi pa ne vemo več, kam bi se obrnili. Verjemite – tudi hoditi po gmajni se bojimo. Občutek je neprijeten ...«

Zanimiva je zgodba o medvedu izpod peresa Cveta Zaplotnika v Gorenjskem glasu. Kosmatinec, težak do 150 kilogramov, že dalj časa »seje« strah med ljudmi na območju LD Sorica in Železniki. Lovci so ga na podlagi dovoljenja za izredni odstrel lovili že lansko jesen in letos poleti, a se spretno izmika lovski puški. Spomladi je poškodoval nekaj lovske krmišče, junija je na Danjarski planini pokončal bikca in poškodoval junico ter na območju Torke pobil tri ovce. Potem je napadel še pet ovc. Lovci so zaprosili za podaljšanje dovoljenja za odstrel in ga tudi dobili. Ob tem predlagajo, da bi država odstrel takšnih medvedov določala s pravilnikom, ne pa z dovoljenjem za izredni odstrel.

TRČIL V DIVJAD IN POVZROČIL NESREČO

V večer, 29. 11. (Jasmina Detela). – Ko je 23-letni Ravenčan vozil osebni avto po glavni cesti Dravograd – Slovenj Gradec, mu je v bližini križišča pred vozilo nenadoma skočila divjad in s prednjim delom vozila je trčil vanjo. Ob tem je zapeljal na nasprotno stran vozišča in s čelom trčil v voznika iz Slovenj Gradca, nato pa v še eno vozilo. Vsi trije vozniki so dobili lažje telesne poškodbe, dosti dela pa je bilo tudi za prometno policijo. Cesta je bila eno uro zaprta.

Dnevnik in Delo sta nas seznanila z žalostno novico, da se je na železniški progi med Kilovčami in Narinom končalo kratko življenje dveh medvedkov, ki ju je povozil vlak. Lovci so preiskali okolico, vendar žalujoče matere medvedke niso izsledili.

V snežniških, javorniških in krimskih gozdovih je letos, kot poroča Dnevnik, poleg dvanajstih redno odstreljenih medvedov pod streli padlo še devet medvedov, ki so se preveč približali naseljem. Medvedke, ki je prestrašila prebivalce Cajnarj pri Cerknici, niso ustrelili, temveč preselili, kar je tudi eden od ukrepov, kadar se kosmatinci preveč približajo naseljem in tako ogrožajo varnost ljudi.

Poročanje o nevarnosti ptičje gripe je spodbudilo tudi več vsakodnevnih razprav o štokljah, labodih in račkah. Gorenjski glas je objavil prispevek o mlademu paru štokelj, ki v Zalogu pri Cerkljah še novembra postopa po poljih in brska za hrano, čeprav bi že moral odleteti v toplejše kraje. Isti časnik je poročal tudi o labodih in račkah na Bledu, katerih obnašanje je zadnje čase deležno posebnega zanimanja ljudi, vendar kakih posebnosti zaenkrat niso opazili.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 30. novembra 2005 je bilo z območja 71 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 175 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 146 lisic, 3 pse, 7 mačk, 8 kun, 5 jazbecov, 2 glavi govedi, 1 glavo srnjadi, konja, volka in šakala.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

Tina Arič, dr. vet. med.,
višja svetovalka III, VURS

Za »zadnjim grižljajem« je prišla razrešitev ...

Ko sem prebral članek **Zorana Lešnika**, predsednika OLZ Maribor, ki je bil objavljen v novembrski številki glasila Lovec, sem se takoj vprašal, kaj vse je še želel doseči s svojim s člankom *Komu naj spoštljivo damo zadnji grižljaj?* (drugič), Lovec, 11/05, str. 519. Saj so (UO LZS) z večinskimi glasovi mag. **Janeza Černača** medtem že razrešili funkcije glavnega urednika glasila Lovec in glavnega urednika Založniške dejavnosti LZS, imenovali pa začasnega v.d. glavnega urednika. Vprašal sem se, zakaj želi prav sedaj Lešnik diskreditirati in razvrednotiti Černačevo nesporno veliko in zaslužno delo v preteklosti. Osebnostno menim, da si take ocene in očitkov ne zasluži, kajti tudi mi, drugi lovci, smo prebirali njegove uvodnike in si lahko svojo podobo ustvarjali tudi na temelju svojih lastnih spoznanj v lovskih organizacijah in zunaj njih. Nimam popolnoma nič proti dobronamernim kritikam in opozorilom, če so stvari dovolj argumentirane in dobronamerne, toda v tem primeru »diši drugače« ... Černačevo mnenje in delo vendar vedno in povsod nista bila povsem osamljena, saj je sodeloval tudi z drugimi

sodelavci; veliko ljudi je, ki podobno misli. Prihodnost bo pokazala pravo resnico in kdo ima prav!

Kdor dela, seveda lahko tudi kaj pogreši. Verjetno ima tudi Z. Lešnik v svojem okolju lovce, ki se z njim ne strinjajo, vsaj tako sem slišal!? Sam sem napisal že kar precej različnih člankov, v katerih sem prav tako tudi opozarjal na napake, ki jih delamo. Nisem pa pri tem tako očitno, javno omalovaževal in bremenil tistih, ki so jim bili moji članki namenjeni. Kultura pisanja (ne le govora) je tudi nekaj vredna, pa čeprav je bil nekdo dolga leta TV novinar. Moji članki so bili v javnosti največkrat sprejeti z razumevanjem in odobravanjem, zato še vedno rad kaj napišem, če menim, da bom s tem dosegel kaj pozitivnega ...

Po objavljenem Lešnikovem članku sem se pogovarjal kar z nekaj starejšimi lovci, ki se na lov in lovsko zakonodajo tudi kaj razumejo. V stališčih in oceni Lešnikovega mnenja in kritike Černaču smo si bili enotni, da Černačevo delo le ni bilo tako slabo vodeno,

kot ga je prikazal Lešnik, in da ima tudi Černač precej prav. Tega uglednega slovenskega lovskega in gozdarskega strokovnjaka že dolgo poznamo ne samo na našem koncu; upam si trditi, da vsaj 70 % bolje kot npr. Z. Lešnika. Zato se mi ne zdi povsem »higienično«, da se pisec članka brez utemeljenega razloga spotika v osebne prejemke, ki naj bi jih Černač prejemal na LZS oz. od uredništva glasila Lovec. Zakaj na pamet, treba je samo preveriti prejemke za njegovo opravljeno intelektualno delo (kar mu izhaja iz avtorskih pravic) od raznih javnih objav avtorskih del, kjer je podpisano njegovo ime, in upravičenost za potne stroške za potrebne uredniške opravke v Ljubljani!? Tega Lešnik očitno prej ni storil. Uredniški odbor mu je na ta očitek že takoj odgovoril. Tudi sam verjamem, da je s Černačevimi prejemki vse v redu, kar pa je še vedno mogoče preveriti (NO LZS). In če preverjamo enega funkcionarja, preverimo tudi potne stroške vseh drugih funkcionarjev, da bomo dobili zgo-

vornejšo primerjavo! Gotovo bi se pokazale zanimive razlike in bi dobili odgovor na naša osebna, čeprav ne tako javno izražena vprašanja in pomisleke!? Prepričan sem, da na tej točki pri Černaču ni napak.

Kako pa Černač, kot preudaren mož, konkretno gleda na vprašanja in probleme našega lovstva, je razvidno med drugim tudi iz zadnjega razgovora z dosedanjim (no, da bo vsem prav), ponovnim – začasnim predsednikom LZS **Bojanom Lepičnikom**, ki mu je pravi mandat, tako kot UO LZS, potekel že junija lani. Intervju *Novi časi – novi zakon – nove naloge* je vsebinsko kar obsežen, bogat, obravnava pa tudi številna vprašanja, pa tudi jasno nakazuje na probleme lovstva, ki jih bomo morali reševati strпно, ne le lovci med seboj, ampak tudi z drugimi uporabniki prostora in institucijami. Če bi bili enotnejši, bi bilo veliko lažje! Neenotnost nekdo – se dobro ve – izkorišča v svojo

Foto: K. Schneider

prid interesov. Res je, da bi Černaču upravičeno lahko kdo očital le to, da je bil čas objave omenjenega intervjuja morda nekoliko nerodno izbran, ker je bil prav tedaj v teku tudi postopek kandidiranja predsedniških kandidatov, od katerih pa dva teh možnosti nista mogla pravčasno izkoristiti. Iz vsebine razgovora tudi jasno izbija nekaj zadev, ki so lahko že odgovor Z. Lešniku. Tudi za predsednika mariborske LZ velja, da bi v svojem pisanju lahko argumentirano navedel, kaj je on vse dobrega že storil v prid slovenskega lovstva. Če izvzamem njegovo nesporno kakovostno delovanje v okviru območne mariborske LZ, se spomnim le še nekaj njegovih člankov v Lovcu ter da je bil pred časom en mandat tudi podpredsednik LZS. V primerjavi njegove lovske dejavnosti in dejavnosti zaslug se, naj mi oprostite, z J. Černačem ravno ne more primerjati; toliko objektivnosti upam, da le premore. Sicer pa se nehvaležnega in nepreverjenega ocenjevanja, ki si ga je privoščil Lešnik, naprej ne bi posluževal, ker ga še vse premalo poznam, ga pa očitno prek zadnjega pisanja že spoznavam. Zoran Lešnik je v svojem zadnjem članku med drugim javno povedal, da je bil tudi on eden od vlagateljev novega lovskega zakona (leta 1997), ki pa nato nikoli ni bil dan v obravnavo. Ni pa povedal, ali si to šteje za lovske zasluge ali za politični (lovski) poraz!? Če bi bil po mnenju tedanje politične klime dovolj strokovno pripravljen, bi bil vendar lahko tudi sprejet!? Černaču še očita nepoštenost, češ da govori na pamet, neargumentirano, ob tem pa iz njegovega pisanja izžareva, da sam ni nič boljši. Naj se samokri-

tično vpraša, ali so res vse njegove kritike in opozorila argumentirane! Zavedati bi se moral, da imajo lahko naše kritike na njegovo pisanje tudi zanj neželene posledice.

Več kot toliko o stvari ne bi niti želel napisati, ker tako kot on vsega tudi ne poznam dovolj in bi se spustil zgolj na njegov preračunljiv in časovno naravnan nivo. Nikakor pa ne morem mimo žaljivih pavšalnih Lešnikovih navedb na Černačev račun, ko mu nekaj očita, sam pa izkazuje, da je v bistvu prav tak. In toliko obremenilnega očitati Černaču, ker v dveh spor-

nih besedah že zagledaš sam sebe, ima očitno zadaj tudi podlago varovanja določenih lastnih interesov, pa četudi pod krinko, da želiš najboljše vseslovenski lovski srenji. To je, milo rečeno, zelo dvomljivo.

Pri svojem delu in očitkih zaslužnim lovcem, dragi lovski tovariši, bodimo bolj strpni, obzirni, spoštujemo tudi drugače misleče in argumentirano uskladimo mnenja, pa bodo tudi naši odnosi in naše delo v lovstvu lahko v prihodnosti uspešnejši.

Stane Lavrič
Grčarice

Pomirimo že strasti

Le kaj bi slovenski lovci počeli nekaj zadnjih let, če ne bi imeli toliko dela sami s sabo? Le kaj bi delal Upravni odbor LZS in kaj bi pisali uvodniki in drugi »strokovni« članki v naši cenjeni stanovski publikaciji? In zdaj smo tu mi, »mali« lovci, ki vse to poslušamo in si zaradi tega belimo glave, ko ne vemo, katerega pravnika bi vzeli »zares« pri razlaganju zakonodaje. Seveda, tu pa je še naše prijetno druženje v novem hotelu Mons na robu prestolnice, ko smo se šli sklic Občnega zbora, najvišjega organa LZS, in pripravili kar nekaj denarja. Seveda našega, ki ga pri pripravi novega finančnega načrta za leto 2006 zlahka dobimo noter s članarino od naivnega članstva.

Po skoraj tridesetih letih aktivnega članstva v lovske družini, tam nekje na naši jugovzhodni meji, sta v meni še vedno nekakšen idealizem in pripadnost tej celici; res da le eni izmed štiristopenjastih na slovenskih tleh. Toda vse te lovske družine so in bodo (seveda, če ne bomo priča kakšni novi lovski zakonodaji po meri finančnih mogotcev) tvorile slovensko lovsko organizacijo. S svojimi uspehi in problemi bodo prisotne in bodo morale tudi biti upoštevane v organizacijski in

delovni strukturi LZS. Vse so si dokaj podobne glede problemov pri delovanju, po članstvu, ki ima različne poglede in pričakovanja glede lovstva, in še po čem.

V naši LD je med 52 člani veliko upokojencev ali so vsaj blizu tega statusa. Povprečna starost je dobrih 56 let, 22 članov je starejših od 60 let in še bi lahko analiziral. Večina se jih je in se še ukvarja tudi s kmetijstvom, ima zdrave delovne navade in tudi voljo poprijeti za delo. Na tak način se je tudi udarniško ustvarjalo premoženje LD, saj drugih prihodkov, razen od prodane uplenjene divjadi, ni bilo. V sedemdesetih letih je temu sicer nekaj pripomogel tudi lovni turizem, toda trajal je kratek čas. Tudi danes gledamo na vsak tolar pri izdatkih. Tako v lovišču kot tudi pri lovskem domu delo opravimo sami. Obdelujemo krmne njive, vzdržujemo grmišča, izdelujemo in vzdržujemo lovske naprave, skrbimo za zimsko krmljenje divjadi ... Članstvo na terenu opozarja o možnostih nastanka škode od divjadi na poljščinah. Pri manjših škodah skupaj s svojimi sosedi in znanci lažje dosegamo sporazum o nastali škodi in poravnavi. Z organizacijo strelske tekme »doštukamo« finančni primanj-

ljaj in tako spojimo konec s koncem in leto tudi finančno »zvozimo«. Seveda tudi pri nas niso vsi člani 100 % lovsko in delavno aktivni, vendar je pretežni del aktivnega članstva za to le pripravljen.

In o vsem tem bi moralo voditi račune tudi vodstvo naše krovne zveze. Želje, pobude in potrebe morajo odgovorni vključiti v program svojega dela, saj bodo le na tak način opravičili svoje delo. Aroganca in vzvišenost ter sprejemanje nekakšnih neživljenjskih obvezujočih sklepov vnašata negativno stanje v naše vrste. Nihče ne sme ponoviti napake, ko je sedanji predsednik LZS kritično ocenil delo članov UO, ki so hkrati predsedniki območnih zvez, ki naj bi se preveč zavzemali za lokalne probleme in pri tem delovali dovolj celovito. Lovske družine se bomo morale še naprej lokalno povezovati za lažje uresničevanje posameznih programov in nekateri od njih bodo našli svoje mesto tudi v programih LZS. Prav naši predstavniki v organih LZS bodo poskrbeli za promocijo in uskladičev le-teh. Pri tem pa bomo potrebovali kader, ki zna in hoče delovati za slovensko lovstvo in divjad, ki spoštuje celotno članstvo. Če bomo znali svoje vrste končno strniti, se nehalo ukvarjati sami s sabo, strokovnjaki z različnih področij v naših vrstah pa se dokazovati s pozitivnim delom, bomo to organizacijo lahko dvignili na neki dostojen nivo. Večkrat bomo morali pri naših dogovarjanjih uporabiti tudi zdravo kmečko pamet (s tem nikakor nočem biti žaljiv do kmečkega življa) in naše dogovore zagovarjati tudi z drugimi uporabniki prostora. Če bomo uredili naše odnose in utišali prenapete posameznike, ki slovensko lovstvo vidijo samo iz svojega zornega kota, bomo pridobili nekaj spoštovanja v okolici. Upam, da to niso le utopične sanje nekega osamljenega idealista. Pomirimo že strasti!

Dušan Lepšina
LD Globoko

PRIPIS UREDNIŠTVA

Izražena mnenja avtorjev niso vedno tudi mnenja uredništva.

Kaj drugega - kot moje mnenje

Zadnje leto sem ob podrobnem prebiranju mesečnika Lovec, ki je meni sicer ljubo čtivo, kar nekoliko zbežan, saj ni številke, da v njej ne bi bral »strokovno upravno-pravnih« zapisov na temo območnih lovskih zvez, pravilnosti ali primernosti Zakona o divjadi in lovstvu, nadaljnjega razvoja lovstva na Slovenskem ipd. Avtorji takih objav ali zapisov so po pravilu vedno isti, sicer protagonisti urejanja prihodnjega lovstva na Slovenskem kar nekaj zadnjih let.

Napisal bom moje »mnenje«, za katerega vnaprej ne pričakujem večinske podpore glede strinjanja ali nestrinjanja z mojimi mislimi, bolj konkretno. Posebej bom skušal pogled razgrniti iz oddaljenosti več kot 20-letnega delovanja v lovski organizaciji (zgolj v matični LD, saj drugod nisem uspel delovati). Pri mojem nadaljnjem pisanju mi je »pri roki« zapis **Bojana Lepičnika** iz Lovca, 11/05, na strani 516, pa zapis **Zorana Lešnika** na strani 519 ter objava predlaganih kandidatov za izvolitev v organe LZS na strani 544, vse v Lovcu, 11/05. Z nekaj ugotovitvami iz omenjenih sestavkov se seveda strinjam, saj so jasni in o njih ne kaže polemizirati. Nekaj pa je tudi takih »cvetk«, ki dodatno potrjujejo izraze, ki sem jih omenil v uvodu. Gre namreč za kup moledovanj, morda celo zavajanj, neprikritega (po moji oceni končno jasne) osebnega boja funkcionarjev pri dokazovanju, kdo je kaj, boja za ohranjanje ustaljenih navad, interesov in početij v zadnjih desetletjih in za boj za osebne položaje v okviru LZS. Naj mi oprostijo, to jemljem kot dejstvo, da prav pri Slovencih velja vsako čezmerno tarnanje in ponavljanje o enih in istih stvareh razumeti kot

opravičevanje za dejanja, ki nam niso najbolj uspela, kjer tako rekoč »ni šlo tako, kot »jaz« mislim, da je »edino prav«. Kot pozitivno ocenjujem izjavo Z. Lešnika, ki je povedal, da je on pri pripravi predloga novega zakona sicer sodeloval, da pa ni bil predmet parlamentarne razprave. Seveda ne manjka opravičilo, da se je to zgodilo tudi dvema drugima predlagateljema, ki pa ne opraviči ničesar. Jasno bi nam moralo biti, meni osebno je to že zdavnaj, da bo v parlamentarni proceduri vedno obveljalo pravilo politike pred stroko, in to ne glede na ceno ali posledice. Bojim se in bojimo se lahko, da bo politika nov Zakon o divjadi in lovstvu le še bolj »izjaločila« in ga jasno priredila predvsem sebi v korist. Tu nam ni pomoči (enako je pred časom obveljalo ob sprejemu Zakona o gasilstvu).

Še o nekaterih delih življenja v lovstvu, na katere imam jaz morda drugačne poglede kot večina. **Organizacija območnih lovskih zvez: da ali ne?** Iz lastne izkušnje ne bi podprl nadaljnjega obstoja take zveze na svojem območju. Še posebno ne, če merim rezultate v zadnjem mandatsnem obdobju. O zvezi, ki bi predstavila svoj program dela s finančnim načrtom, v kateri bi se interesno LD »našla«, pa žal do decembra 2005 popolnoma ničesar. Samo zato, da je ta v večini »pobirala« podatke in dokumentacijo od LD za namene posredovanja na LZS, je prav gotovo ne potrebujemo. Zato, da zapisnik IO ZLD prejmemo na LD z zakasnitvijo dveh mesecev, pa nam tudi ni ne potrebna in nikakor ne koristna. Verjemite mi, da tudi ne zato, da dokument, ki so ga dobili z LZS na ZLD fotokopirajo ter nadalje »prenaslovijo« na naše območne LD. Prej ter z enakimi stroški bi lahko to

storila LZS neposredno. Ne nazadnje tudi ne zato, da se je delegat zveze udeležil (da ali ne) občnega zbora LD, je vsaj predraga. Razumem, normalno je, da se funkcionarji (nas, članov, do danes o tem posebej tako ali tako nihče ne sprašuje) za svoje funkcije – ogromno dela in velike odgovornosti – tako borijo. Primerjajmo, koliko priznanj ali odlikovanj so prejeli člani LD, če niso bili člani ali funkcionarji zveze!? Na vseh ravneh je to tako! Ali je grešno pomisliti na z avtobusi organizirane različne love članov IO ali UO območnih zvez po načelu: »Mi k vam, vi potem k nam.« Jasno je, da je to tudi v okviru strokovnih usposabljanj ter izmenjave izkušenj. Vendar: Ali nismo morda vsi drugi člani lovske organizacije potrebni usposabljanj in izkušenj!? Torej taka območna zveza ne opraviči svojega namena! O tem je Zakon o lovu in divjadi jasen. Iskanje razlag Zakona, ki bi le utemeljil obstoj zveze, pa vse poprej navedeno in po nekaterih »trdo« zapisano še podkrepljuje. Seveda vem in poznam, da območno zvezo lahko ustanovita najmanj dve društvi po Zakonu o društvih ... Take možnosti tudi osebno nisem in ne bom nikdar zaviral, vendar naj bo jasno: zgolj za namene dogovorjenih društvenih zadev, ob racionalizaciji zadev ter za opravljanje drugih zadev, ki sicer že niso »pokrite« z določili Zakona o divjadi in lovu.

Delo organov LZS? Ko sem prebiral zapis o poteku sklica občnega zbora LZS, na katerem ste se (večine nas lovcev ni bilo zraven) dve uri dogovarjali – beri – kregali o dnevnem redu, nam pove pravzaprav popolnoma vse o sedanji organizaciji in organiziranosti. Ali se posamezni akterji takih dejanj ničesar ne sramujejo!? Kako imate obraz takšna dejanja opravičevati s pooblastilom, ki naj bi vam jih dala večina preostalih lovcev!? Za razprtije in osebne boje, »kdo bo koga«, zagotovo ne! Takemu področju našega delovanja v svojem

zapisu namenja pomemben prostor Zoran Lešnik. Jaz bi dodal, da je 415-članski občni zbor farsa demokratičnosti in načina soodločanja. Ko pa pravico dobijo le starešine LD, se tak občutek le še poveča. Bolje bi bilo, da bi bil tak sklic v obliki kongresa, in to na vsake 4 leta (odvisno od mandata).

Kandidati za izvolitev v organe LZS? Vseh predlaganih ne poznam, česar mi verjetno tudi ni zameriti. O kandidatih mojega okoliša pa povem, da so to že leta in leta ena in ista znana imena. Seveda smo v LD lahko predlagali tudi svoja imena (moja LD je to storila), zgolj ker tako pač uči parlamentarna demokracija. Ko v obrazložitvah za priznanja in odlikovanja preberem: »Že 20 ali več let je starešina, gospodar, tajnik ipd.« ... mi je povsem jasno ... Trditev, da nimamo mladih za prevzem določenih funkcij, po mojem ne zdrži. Resnično smo v organizaciji zastopani pretežno »starejši« (tudi sam sodim mednje). Kdo ve, ali na tak način našega ustaljenega dela kličevo res mlade medse!? Te pa dejansko krvavo potrebujemo, da ne bo morda organizacija sama po sebi, zaradi zastaranosti kadrov, kar odmrla. Na taki poti najdemo vsepovsod dovolj zunanjih pomagačev. Primerno bi bilo, da bi ob predstavitvi kandidatov poleg pustih imen pripisali še njihove letnice rojstev, pa tudi koliko let in kje vse je že »funkcioniral«. O »korajžnih«, ki si upajo pomisliti o omejevanju števila zaporednih kandidatur (mandatov) pa se lahko izrazim samo pozitivno ter tako naprej.

Predlogi statuten ali pravil lovskih organizacij? Vsebinsko se s predlogi zelo strinjam. Ne vem pa, zakaj neprestano v 3. člen Pravil LZS »vrinjamo« **območne lovske zveze**. Tu osebno vidim prikrito taktiko ali pa nemoč odkrite jasne besede. Pravila, namenjena LD, dajejo možnost drugostopenjskih obravnav na občnih zborih LD ali pa območnih zvezah.

Foto: K. Schneider

Menim, da sta obe možnosti zgrešeni. Zakaj? Obravnava pritožbe nekega člana na odločitev disciplinske komisije pri LD na občni zbor je lahko v največ primerih »sežiganje čarovnic na grmadi«, uveljavljanje »kdo bo koga« ali »sedaj je prava priložnost«. Kje vidimo nepristranskost v odločanju, če na takem forumu sodeluje 30 ali več oseb, različnih strokovnih, a žal tudi osebnih nagnjenj? Poglejmo, koliko prahu ali »celo strahu« je dvignila možnost, da kot zagovornika na disciplinsko obravnavo obdolženec pripelje odvetnika. Že dejstvo, da si je član »drznil« na odločbo DK LD pritožiti, je »prekršek«! Po drugi strani pa žal celo v civilnih tožbah na pritožbo, ki se pretežno nanaša na varovanje temeljnih človekovih pravic in enakosti pred zakonom (nobene zveze z gospodarjenjem – lovom v LD ipd.), s sklepom take tožbe praviloma zavračajo češ, da bi to morali urediti poprej v Zakonu o divjadi in lovu (v poprejšnjem je bilo to vsaj delno urejeno). Ali se nam ne zdi sramotno, da je moral celo Zakon o divjadi in lovu jasno zapisati prepoved »pobiranja« denarja (visokih pristopnin) od novo sprejetih članov? Zakon velja! Vendar ali nimamo že podatkov, kje

se to spet jasno krši in kje se to v drugačnih oblikah in z drugim izrazoslovjem (minulo delo »kakšno in čigavo«, za lovski dom itn.) žal še vedno dogaja!? Morda bi veljalo razmisliti, da se odboru pri LZS, ki je namenjen obravnavam zadev Etičnega kodeksa, doda tudi pooblastilo drugostopenjskemu organu v razsojanjih med članom in LD. Zavedam se obsežnosti. V poslovník takega odbora ali komisije pa zapišimo, da stroške obravnave poravnata pritožitelj in dokončno tista stran v postopku, ki v sporu »izgubi«.

Območna združenja upravljavcev (OZUL)? Ta so že kar nekaj časa, kot radi rečemo »živa«, so se prijala. O njihovih dejanjih v zapisih Lovca, ki bi moral biti po mojem mnenju tudi njihov list, pa beremo bore malo. Verjetno se odgovornim v teh organih ne zdi ničesar sporočiti lovski javnosti!? Tudi sicer (morda sodim med bolj radovedne) o delovanju teh teles oz. po Zakonu obveznih organov na svojem območju ne zvem žal ničesar. Bojim se ponavljanja napak območne lovske zveze. Če šele po nekaj mesecih zvem za odločitve, sklepe ali priporočila, ki so bila sprejeta na organih tega foruma, me potem ne zanimajo več. Če je vse od-

visno od ljudi, v tem primeru od primernih kadrov, pa vem le to, da so se v vodstvih, organih in komisijah OZUL kmalu znašli isti kadri, ki smo jih bili vajeni prej na območnih lovskih zvezah.

Pa še besedica o Zakonu!

Govori se, da so v pripravi že spremembe ali dopolnitve tega. To me ne preseneča! Žal se z zamenjavo vsake politične opcije pri nas kaj kmalu spremenijo tudi družbene norme. Seveda pa ne mislim, da bi bila dopolnitev ali sprememba Zakona sama po sebi zgolj negativna. Nekateri pravijo, da slabše, kot je, skoraj ne more biti. Seveda krivih ni bilo in jih tudi v prihodnosti ne bo. Zgolj seštevanje števila članov v organizaciji, priseganje na zgodovinska dejstva, opevanje naše strokovnosti ipd. tokrat (kot tudi vsakokrat) ne bo pomagalo pri vplivu na predloge nekaterih popravkov, za katere že dandanes izkušnje povedo, da so v Zakonu zapisane slabo in za organizacijo škodljive. Kot na primer menim, da bi vendarle veljalo bolje urediti področje pooblastil lovskočuvajske službe. Ne more biti tako, kot je zdaj zapisano v 73. členu – druga alineja, da bi smel lovski čuvaj kar zaseči predmete ali osebe privesti (ni določeno kam ali h komu).

Tu bi ne dovolj strokovna oseba posegla v področje zaščite temeljnih človekovih svoboščin (zapisanih v Ustavi RS), ko bi na tak način storilcu odvzela prostost. Zagotovo pa bi se našla tudi druga pomembna področja, ki bi jih veljalo »redefinirati«. V drugem primeru bi veljalo zagotovo dopolniti 6. točko 61. člena Zakona o divjadi in lovu, kjer smo sedaj kar neka-ko »podarili« (lobiji in pritiski so zagotovo znani) lovski izpit nekaterim, ki orožja skorajda še v rokah niso imeli. Vsaj obvezen preizkus znanja ravnanja z orožjem, s področja lovske zakonodaje, kinologije, balistike, pa še česa drugega bi morali posebej predpisati v takih primerih, kajti ne verjamem, da so to področja učnega načrta srednje gozdarske ali ustrezne visoke strokovne šole!? Ne nazadnje pa ne pozabimo v morebitne dopolnitve ali spremembe Zakona vnesti »dikcijo«, ki bi končno OZUL tudi pravno določila mesto, tako da bi ne bilo težav s prigrisativjo, transakcijskim računom ipd.

Ne vem, kako naj ta zapis končam. Nisem pisatelj. Moj namen je bil sporočiti, da se z vsem vnaprej ne morem strinjati. Tudi revija Lovec je večkrat pozivala članstvo na odziv. Tu je moj osebni, res pa je, da je le eden takih možnih odgovorov. Niti približno ne menim, da je moje mnenje ali razmišljanje zveličavno za vse in edino pravilno. Če pa se kdo v tem zapisu morda »osebno vidi«, naj mi tega ne zameri. Moj namen ni bil kogar koli izpostaviti. V življenju znam vedno prepoznati dobro delo in opozoriti na slabše. Ne dovolim pa si vzeti pravice, da lahko svobodno razmišljam in izražam mnenje; tudi ne za ceno, da bodo odslej nekateri zviška gledali name in dokler bodo šle zadeve tako, da kar nekaj časa ne bom pri kom znanem več zaželen lovski gost. Pa nič zato – na Primorskem temu radi rečemo »pacienca«.

Mitjan Vidmar
LD Grgar

Ali res delamo vse v korist medveda?

Mrhovišča in medvedji problemi na Kočevskem

Se do medveda res obnašamo kot do prednostne vrste?

Rjavi medved naseljuje naše ozemlje dobrih 10.000 let. Preživel je agrarno in industrijsko revolucijo in vse do zdajšnje informacijske dobe. Nikoli ni bilo o medvedu izrečenih toliko sovražnih, obenem pa tudi dobronamernih besed, popisano toliko papirja kot sedaj. Z medvedom se ni še nikoli ukvarjalo toliko od države plačanih uradnikov in »strokovnjakov«. Medved je pravzaprav nekaterim postal sredstvo, da prek njega in z njim uveljavljajo svoje interese. Država tudi še nikoli ni namenila toliko denarja za povračilo škod od medveda. K splošni obravnavi in (ne)naklonjenosti javnosti do medveda ni pri-

pomogla samo tradicija sožitja z medvedom na naših tleh, ampak tudi svetovni in še posebno evropski interes za varovanje divjih živali in njihovih življenjskih prostorov, ki ga je privzela tudi Slovenija z ratifikacijo CITESA, Bernske konvencije in s prevzemom evropskega pravnega reda, v katerem ima medved celo status **prednostne vrste**. Kljub tolikšni izredni aktivnosti pa ne moremo trditi, da smo »bika zgrabili za roge«, kot pravimo temu, ampak v marsičem »streljamo mimo«. Ne moremo trditi, da s takim ravnanjem ustvarjamo razmere za relativno sožitje med človekom in medvedom v kulturni krajini, taki kot je sedaj v osrednjem medvedjem območju v Sloveniji. Nasprotno: **prepovedana so mrhovišča za medvede, za katera vemo, da so ves čas varovanja medveda na tleh**

zdajšnje Slovenije bistveno blažila konflikte med potrebami medveda in človeka.

Posledice opuščanih mrhovišč so na Kočevskem, pa tudi drugje po Sloveniji, več kot opazne: medvedi gredo »s trebuhom za kruhom«, lahko jih opazimo v neposredni bližini Kočevja, prevračajo smetnjake, vdirajo v ovčje staje, plašijo sprehajalce, obiskujejo divja odlagališča ... Vse to pa povečuje nerazpoloženje ljudi do njih in se ponavadi sklepe samo z ugotovitvijo, da je medvedov preveč. **Ali je bistvo zgodbe o medvedih res samo v povečanem odstrelu!?**

Pri obravnavi medvedje problematike in velikih zveri sploh je treba poudariti: Če jih iskreno želimo imeti, ni dovolj samo, da izvajamo raziskovalne projekte, za njimi plačujemo škodo, ograju-

Foto: Foto Spring – MB

se jima pridružil še ris. Za medvedko je povsem normalno, da brani svoje mladice, če ohranitveni nagon pove, da so ogroženi. Ni izključeno, da bi medved napadel tudi človeka, da bi obranil svoj plen. Zaradi svojih bioloških zahtev in sposobnosti prilagajati se na človekovo bližino jih štejemo med vrste, ki sledijo »razvoju« in kulturi človeka (nemško Kulturfolger). To je nasprotno od nekaterih drugih, ki tega ne prenesejo in izginjajo (gozdni jereb, veliki petelin, poljska jerebica itn.). Zveri bi med ljudmi kar dobro živele, tudi razmnoževale bi se, če bi jih pustili pri miru (brez odstrela). Edina resna nevarnost zanje bi bile prometne ceste in železnice. Tak model upravljanja z zvermi tudi v Sloveniji zagovarjajo nekateri goreči zagovorniki neokrnjene narave. Tudi odstrel tako imenovanih »problematičnih« medvedov, ki bi ga opravljali posebni »specialci«, je jalovo početje.

V preteklosti so se zveri morale umakniti človeku, zato so preživele samo v območjih (ali bolje predelih), kjer jih človekova jeza ni dosegla (redko poseljena gorstva ali prostranstva na severu). Preživeli so bolj zato, ker omenjenih prostranstev človek ni obvladal, »kultiviral«, kot je bil to primer v pretežnem delu Evrope. Tak način ohranjanja takih ostankov ali t. i. refugijev je stvar preteklosti tudi v najbolj nerazvitih območjih. Varovanje zveri je novejšega datuma, razen medveda, ki ga na območju Slovenije varujemo že kar dobrih 100 let. Potrebe medveda pa tudi volka in risa ne sovpadajo s človeškimi (antropogenimi) cilji, ki jim z magično besedo pravimo **RAZVOJ**, ki zahteva prisotnost človeka in njegovih interesov povsod. Odpravljanje in razvijanje demografsko ogroženih območij v Sloveniji je v nasprotju z interesi velikih zveri in prav to povzroča tudi povečanje konfliktov med njimi in človekom. Samo s plačevanjem škode jih ni mogoče rešiti, pelje v vedno večji konflikt, v katerem bodo krajši konec potegnile zveri. Zato je treba **v tem pomenu analizirati slovenski prostor, določiti (conirati) lokacije, kjer so v Sloveniji še relativno najboljše razmere za trajen obstoj zveri in z ukrepi ter ravnanjem v njih omogočiti zverem, da v njih živijo z relativno majhnimi konflikti s človekom in preveč ne prihajajo v gosteje poseljena območja.** Na območjih, ki so opredeljena tudi kot osrednji življenjski prostor medveda, je treba narediti vse, da bi se medved na njih zadrževal in čim manj silil v poseljena območja. Če bo na celotnem ozemlju Slovenije motiv posegov v prostor samo dobiček, potem se velikim zverem in sploh načelu trajnostne rabe narave slabo piše.

Z vzdrževanjem mrhovišč lahko ublažimo konflikte v kulturni krajini!

Z vzdrževanjem mrhovišč (založena tudi s hrano živalskega izvora) dosežemo več ciljev, in sicer:

- z izbrano lokacijo sredi gozdov, stran od poseljenih območij, zadržujemo medvede stran od ljudi, zato je manj konfliktov;
- medvedi ne iščejo živalske hrane ob naseljih (zmanjšujemo škodo);
- na mrhoviščih je mogoče bolj kot sicer ocenjevati številčnost medvedov;
- opravljati raziskave;
- opraviti potreben odstrel po strokovnih in etičnih načelih.

Vsakdo, ki pozna upravljanje z medvedom v Sloveniji, mi bo ob navajanju navedenih razlogov, zakaj so mrhovišča potrebna, očital, da ponavljam stvari, ki so bile že stokrat povedane. To je res, toda tisti akterji, ki odločajo o zadevah, tega še ne razumejo ali nočejo razumeti! Tudi sklicevanje na konvencije (CITES, Bernska konvencija, evropski pravni red) je v Sloveniji v marsičem nepotrebno, saj smo v Sloveniji medveda varovali že takrat, ko ni bilo še nobenega omenjenega dokumenta. Z lovom medveda nismo ogrožali! Če bi ga, danes ne bi imeli vitalne medvedje populacije.

Da so ugotovite resnične, ni treba, da se oziramo po Evropi in hlapčevsko ubogamo, ampak se ravnajmo po lastnih izkušnjah, ki so bile v Sloveniji, tako kot tudi na Hrvaškem in v Bosni, praktično preizkušene.

Neovrgljiva realnost je, da je medved tudi v redko poseljenem delu Slovenije utesnjen, ne živi več v razmerah, ko ni bilo človeka in ne objektov, ki jih je napravil človek. Priznajmo si: naravne krajine ni več! Zato moramo iskati (če želimo ohraniti tudi medveda) kompromise oziroma iskati rešitve, ki so manj sporne za naravo in živali v njej. Alternativi sta dve, ki sta obe za naravo »nenaravni«, in sicer:

- ali pustimo medveda, da si sam išče hrano, lovi domače živali, prevrača smetnjake v naseljih, straši ljudi (taka rešitev sedaj velja)
- ali da vzdržujemo mrhovišča zanj in odvrčamo medvede stran od naselij in zmanjšujemo probleme. Obe možnosti sta nenaravni. Če bi tisti, ki so odgovorni za upravljanje z medvedom, tudi sami odgovarjali za škodo, bi prav gotovo izbrali drugo rešitev! Škodo zaradi medveda sedaj plača država iz »erarja«, kot bi temu početju dejal dobri vojak Švejk. Toda do kdaj še!?

jemo ovce, jih streljamo ali odlavljamo, v izrednih primerih uporabimo celo eksekucijski vod za »problematične medvede«, ampak je treba poskrbeti tudi za njihovo »stanovanje«, čim manj moteno bivanje v njem in razumljivo tudi za njihovo »preskrbo«. **Zgolj fizično varstvo, prepovedani ali uravnavani odstrel je sicer tudi potrebna aktivnost, ki pa je glede na zdajšnje vedenje o biologiji in upravljanju (menedžmentu) z divjimi živalmi premalo in spada v preteklost.**

Medved pa tudi volk in ris niso ravno »izbirčni« in zahtevni, ko si izbirajo »stanovanje«. V Sloveniji bi lahko bivali skoraj povsod in kar udobno. V kulturni krajini, taki, kot jo je na Slovenskem izoblikoval človek, medved najde celo več za pod zob kot bi na primer našel v pragozdu. Enako bi lahko trdili tudi za volka in risa. Zlasti medved pa tudi volk bi bila zadovoljna s hrano, ki bi jo našla na smetiščih, če pa je tam ni dovolj, bi si jo vzela na pašniku ali celo v staji, kjer bi

Ali je več vreden medved kot vrsta ali meso, ki ga dobimo po odstrelu medvedov?

Sedaj je na mrhoviščih medvedom prepovedano polagati hrano živalskega izvora (kadavre in klavnične odpadke) z utemeljitvijo, da taka divjačina medvedov ni primerna za prehrano ljudi. Zato (zaradi medvedjega mesa) so mrhovišča prepovedana. Prepoved je na trhlih nogah, ker uvaja dvojna merila. Če medved vdre v stajo, požre ovco ali poginjeno divjad v gozdu, to ni oporečno. Če mu to nudimo organizirano na mrhovišču, pa je. Čudna logika! Za tistega, ki pozna prehranjevanje medveda v naši naravi, nerazumljiva! V Sloveniji smo začeli organizirano uporabljati medvedje meso (divjačino) sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Prej so medvedje meso jedli samo posamezniki. Odrte medvede smo vozili kar nazaj na mrhovišča. Spomnim se, da so prihajali posamezni hotelirji iz Avstrije in Nemčije na Kočevsko in odvažali medvedje meso ter ga plačevali dražje kot drugo divjačino. Tako so v Evropi in doma pojedli na desetine ton medvedjega mesa, ki ni bilo

oporečno, seveda, če je bilo ustrezno veterinarsko pregledano zaradi možnosti okužbe s trihino (*Trichinella spiralis*). Medvedje meso je postalo kulinarčna posebnost. Pa so bili medvedi uplenjeni na mrhoviščih!

Če obravnavamo medveda vrednostno, je dandanes največja vrednost ekološka. Ker je še lovna vrsta, je na mestu, da vrednotimo tudi medvedji kožuh kot lovsko trofejo, ki je pridobljena v skladu s strokovnimi in etičnimi načeli. **V kompleksu vrednotenja medveda v Sloveniji je njegovo meso pravzaprav nepomembno, zato ne sme biti ovira za ponovno uvedbo zalaganja mrhovišč.**

Vzdrževanje mrhovišč je povezano s stroški

Stroške za zalaganje mrhovišč so vedno plačevale organizacije, ki so upravljale z divjadjo in lovišči, t. j. gojitvena lovišča ali pa lovske družine. Takrat so tudi plačevale škodo, ki jo je povzročil medved. Pretežni del stroškov je vedno pomenil prevoz, saj so bila mrhovišča sredi gozdov, daleč od javnih cest. Mreža mrhovišč je bila vsaj na Kočevskem že vzpostavljena, tudi režim vzdrževanja mrhovišč, veterinarska kontrola kadav-

rov in mesnih odpadkov itn. Vse to je bilo uravnavano s *Pravilnikom o gospodarjenju z medvedom*, ki so ga vse lovske organizacije, to je gojitvena lovišča in lovske družine v okviru VI. lovskogojitvenega območja (LGO), sprejele leta 1979.

S ponovnim zalaganjem mrhovišč bi zmanjšali probleme zaradi medvedov. Del stroškov, ki jih sedaj plačuje država za škodo od medveda, bi lahko uporabili za plačevanje prevozov. Kakovostne, neoporečne »mrhovine« (veterinarsko pregledane) imamo v Sloveniji dovolj in bi jo lahko porabili za krmljenje medvedov, namesto, da jo zdaj sežigamo.

Na Kočevskem ima Zavod za gozdove Slovenije v svojem upravljanju 70.000 ha lovišč s posebnim namenom, ki so pomemben del osrednjega življenjskega prostora medveda v Sloveniji. Osrednja prizadevanja za vzpostavitev mreže mrhovišč za medvede bi morala izvirati prav iz vodstva teh lovišč, saj je ohranjanje medveda med drugim ena izmed njihovih temeljnih nalog. Zato so bila vendar tudi ustanovljena! Kdor tega ne verjame, naj si prebere knjigo Lada Šviglja *Medved v Sloveniji*, ki je izšla daljnega leta 1961!

Ciril Štrumbelj

Takole so se še pred desetletjem hranili mdvedje na redno vzdrževanih mrhoviščih (Gotenica, 1995; GL Snežnik – Kočevska Reka).

Konvencija o biološki pestrosti

Trajnostna raba naravnih virov

Načela in smernice konference Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC)
v Addis Ababi – /celotno besedilo/

Trajnostno načelo rabe naravnih virov je vključeno v naslednja načela in usmeritve:

1. načelo: Zakoni in institucije so vzpostavljeni na vseh nivojih rabe naravnih virov, katerih delovanje je med seboj učinkovito povezano.

Med politiko delovanja in zakoni je potrebna povezava na vseh nivojih upravljanja, ki se nanašajo na določeno področje rabe naravnih virov. Na primer: kadar je na mednarodni ravni sprejet sporazum, ki se nanaša na rabo naravnih virov, mora biti upravljanje urejeno v skladu z zakoni te države, da se lahko izvaja trajnostno načelo rabe. Med različnimi pravnimi nivoji mora obstajati jasna in učinkovita povezava, da lahko trajnostno načelo rabe brez ovir zamenja netrajnostnega. V večini primerov poteka povezava med lokalnimi in mednarodnimi nivoji prek nacionalnih vlad.

Smernice:

- upoštevati lokalne običaje in navade pri načrtovanju novih zakonodaj in predpisov (regulativ);
- ugotoviti obstoječe zakone in po potrebi izoblikovati nove zakone, politiko in institucije v skladu z zakonodajo, upoštevajoč tudi člena 8 in 10;
- ugotoviti neskladja in pomanjkljivosti v obstoječih zakonih in delovanjih ter uvesti konkretne ukrepe za njihovo odpravo;
- utrditi in/ali uvesti sodelovanje med vsemi nivoji upravljanja, da preprečimo podvajanje ali neskladnosti.

2. načelo: Določanje potrebe po upravljanju v skladu z mednarodno/nacionalno zakonodajo. Lokalni uporabniki komponent vrstne pestrosti morajo imeti podporo in možnost za odgovorno rabo.

Nekontroliran dostop do sestavin vrstne pestrosti velikokrat vodi do nerazumne rabe naravnih virov. Posamezniki ali skupnost navadno bolj premišljeno ravna z naravnimi viri, če le ni prisotna prevelika ekonomska korist. Vlade morajo upoštevati pravice in dolžnosti lokalnih skupnosti, zasebnih lastnikov, naravovarstvenih organizacij in zasebnega sektorja. Za ohranitev in zaščito vrstne pestrosti naj bi uporabniki sodelovali pri odločanju o rabi naravnih virov in imeli možnost so-uporabe le-teh.

Smernice:

- določiti smernice za odgovorno ravnanje ter pravice za upravljanje z naravnimi viri, kjer je to mogoče;
- proučiti obstoječo zakonodajo in pravilnike (regulative), če so primerne za podeljevanje pravic in predlagati spremembe le-teh, kjer je to potrebno;
- upoštevati program izvajanja, ki se nanaša na izvedbo 8. člena v skladu z interesi lokalnih skupnosti, implementirati naloge, ki se nanašajo na trajnostno rabo naravnih virov, predvsem element 3, naloge 6, 13, 14;
- omogočiti delovanje izobraževalnih in povezovalnih služb, da se ljudje lahko učinkoviteje vključijo v določanje in izvajanje trajnostnega načela rabe;
- zaščititi in spodbujati trajnostno rabo virov v skladu s tradicionalno in kulturno prakso (člen 10).

3. načelo: Prepoznati in preprečiti izvajanje mednarodne in nacionalne politike, zakonov in pravilnikov, ki škodujejo habitatu in preprečujejo zaščito (varstvo) in trajnostno rabo naravnih virov.

Določeno neprimerno delovanje in praksa spodbujata neprimerno rabo naravnih virov, kar vodi k zmanjšanju vrstne pestrosti, ki je posledica velikokrat nenačrtovane povzročene škode.

Smernice:

- ugotoviti ekonomske mehanizme, vključno s sistemi subvencioniranja na mednarodni in nacionalni ravni, ki negativno vplivajo na trajnostno rabo naravnih virov;
- izločiti sisteme, ki vodijo k tržnemu neravnovesju in netrajnostni rabi sestavin vrstne pestrosti;
- izogibati se nepotrebnim in neadekvatnim pravilom (regulativom) za rabo naravnih virov, ker lahko vplivajo na povečanje stroškov in spodbujajo nepravilno rabo in zmanjšujejo načelo trajnostne rabe.

4. načelo: Prilagodljiva raba naj temelji na: a) znanosti in tradicionalnem ter lokalnem znanju, b) pravočasni in transparentni povratni informaciji, ki izhaja iz nadzorovanja rabe, naravovarstva, družbenoekonomskega vpliva in obstoječega stanja naravnega vira,

c) prilagoditi upravljanje, ki temelji na časovno povratni informaciji.

Biološki sistemi in družbeno ekonomski dejavniki, ki vplivajo na trajnostno načelo rabe naravnih virov, so zelo različni. Prisotno je tudi pomanjkljivo znanje. Zato je pomembno nadzorovati upravljanje, njegove učinke še podrobno proučiti, pripraviti morebitne spremembe v delovanju in, kjer je potrebno, tudi prepreči nadaljnjo netrajnostno rabo virov. V tem kontekstu je treba upoštevati vse vire informacij. Velikokrat je tradicionalno in lokalno znanje pripomoglo k boljšemu poznavanju in zaščiti (varstvu) biološke raznovrstnosti in primernemu ravnanju z naravnimi viri.

Smernice:

- zagotoviti, da se za vsako področje uporabi specifičen sistem ravnanja;
- treba je uvesti prilagojeno rabo za dobrobit lokalne skupnosti, ki podpira uspešno izpeljevanje začrtanih smernic;
- zagotoviti široko asistenco pri vzpostavitvi in delovanju nadzornih sistemov, spremljati in pridobivati povratne informacije;
- natančno predstaviti sistem rabe naravnih virov, da ne bi bilo nesporazumov in nejasnosti;
- hitro reagirati na neprimerne načine rabe naravnih virov;
- pripraviti in uvesti nadzorni sistem, ki bo zagotavljal, da je informacija o stanju vira in ekosistema dostopna in da je vir dejansko primerno zaščiten (zavarovan);
- upoštevati tradicionalno in lokalno znanje, zagotoviti, da se znanje uporabi s privoljenjem lokalne skupnosti.

5. načelo: Cilji in načini trajnostne rabe naj bi čim manj vplivali na sestavo ekosistema in na njegovo delovanje.

Raba katerega koli vira ne sme neugodno vplivati na delovanje ekosistema. Pomembno je načrtovanje, pravičen poseg in opazovanje ekosistema.

Smernice:

- zagotoviti upravljanje z viri, ki ne vplivajo škodljivo na ekosistem;
- zagotoviti, da poraba virov ne vpliva negativno na ekosistem, živalske in rastlinske vrste, predvsem pa upoštevati varstvo vrstne pestrosti;
- pomembna je previdnost pri upravljanju in odločanju o sestavinah biološke raznovrstnosti v skladu s 15. načelom deklaracije iz Ria o okolju in razvoju;
- upoštevati izkušnje drugih držav in uporabiti njihovo znanje;
- kjer je mogoče proučiti vse aktivnosti in vplive na ekosistem ter ugotoviti upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju in rabi;
- kjer se izkaže, da je določen poseg škodljivo vplival na vrstno pestrost, je treba izoblikovati nov akcijski načrt (10. člen).

6. načelo: Podpirati in promovirati interdisciplinarne raziskave, upoštevajoč vse vidike rabe in ohranjanja vrstne pestrosti.

Mednarodne konvencije in nacionalna usmerjenost, ki vplivajo na rabo naravnih virov, morajo vedno upoštevati verodostojne podatke. Treba je zagotoviti izvedbo bioloških in ekoloških raziskav, ki zagotavljajo nadaljnje primerno upravljanje s številčnostjo živalskih in rastlinskih vrst ter ekosistema. Za spodbujanje načela trajnostne rabe je treba investirati v nove raziskave, ki bodo odprle nove ekonomske možnosti interesnih skupin.

Smernice:

- zagotoviti, da se pridobljene podatke raziskav vključi v informiranje in usmeritve mednarodnih in nacionalnih politik odločanja;
- investirati v raziskave tehnik in tehnologij za ohranjanje vrstne pestrosti, ki spodbujajo trajnostni vidik, tako pri potrošniški kot tudi nepotrošniški rabi biološke vrstne pestrosti;
- spodbujati aktivno sodelovanje med znanstveniki in posamezniki s tradicionalnim in /oz. znanjem z njihovega področja;

- spodbujati mednarodno podporo in tehnološki prenos znanja;
- razvijati sodelovanje pri raziskavah, kot partnerje pa vključiti tudi lokalno prebivalstvo in lastnike zemljišč;
- razvijati učinkovite načine za izboljšanje izobraževanja o vlogi okolja, spodbujati sodelovanje javnosti, interesnih skupin k trajnostni rabi naravnih virov in ohranjanju vrstne pestrosti;
- razvijati metode in načine, ki zagotavljajo pravico do enako-pravnega pristopa k rabi naravnih virov;
- zagotoviti, da so rezultati raziskav dostopni vsem zainteresiranim;
- promovirati izmenjavo programov v znanosti in tehnologiji.

7. načelo: **Časovni in prostorski obseg rabe naravnih virov mora biti v skladu z ekološkimi in družbenoekonomskimi potrebami.**

Aktivnosti trajnostne rabe naravnih virov morajo biti v skladu z ekološkimi in družbenoekonomskimi potrebami.

Smernice:

- povezati odgovornost in oceno s časovnim in prostorskim obsegom rabe;
- določiti cilje upravljanja za vsak (določen) naravni vir;
- omogočiti celotni javnosti, da sodeluje pri načrtovanju, da se kar najboljše vključi vse potrebe;
- v primeru čezmejnega sodelovanja je treba zagotoviti sodelovanje vseh držav, ki načrtujejo in upravljajo z naravnimi viri.

8. načelo: **Potrebno je usklajevanje v mednarodnem sodelovanju, koordinaciji in sprejemanju odločitev.**

V primeru čezmejnega sodelovanja je potreben bilateralni ali večstranski sporazum med vsemi državami, da se določi ustrezen način rabe naravnih virov in določi, v kakšnem obsegu se ga lahko izkorišča. Odsotnost teh sporazumov vodi k neusklajeni rabi, t. j., da bi vsaka država po svoje upravljala z naravnimi viri, kar lahko škodi določenemu naravnemu viru.

Smernice:

- izdelati je treba smernice za mednarodno sodelovanje, kjer je isti habitat /populacija prisoten(a) v dveh ali več državah;
- promovirati večstransko sodelovanje tehničnih odborov, ki pripravljajo priporočila za trajnostno rabo naravnih virov;
- sprejeti dvostranske ali večstranske sporazume med državami o trajnostni rabi naravnih virov;
- ustanoviti in oblikovati mehanizme, ki vključujejo sodelovanje držav z namenom, da raba naravnih virov ne bi negativno vplivala na celotni ekosistem.

9. načelo: **Uporaba interdisciplinarnega pristopa na primernem nivoju rabe naravnega vira**

Trajnostna raba je odvisna od bioloških parametrov naravnih virov. Prav tako so zelo pomembne tudi družbene, kulturne, politične in ekonomske potrebe. Treba pa je upoštevati tudi interese lokalnega prebivalstva, zasebnega sektorja na vseh ravneh načrtovanja in odločanja.

Smernice:

- upoštevati mehanizme, ki spodbujajo interdisciplinarno sodelovanje pri rabi naravnih virov;
- določiti standarde pri rabi, ki spodbujajo interdisciplinaren pristop;
- spodbujati komunikacijo in izmenjavo informacij med različnimi nivoji odločanja;
- določiti vse relevantne zainteresirane udeležence in jih povabiti k sodelovanju pri načrtovanju in rabi;
- upoštevati družbenoekonomske, politične, biološke, ekološke, institucionalne, religiozne in kulturne vidike, ki vplivajo na trajnostno rabo naravnih virov;
- iskati pomoč pri lokalnih in tehničnih strokovnjakih pri pravi načrta rabe;
- omogočiti povezanost in izmenjavo mnenj, da ne bi bilo konfliktov med vsemi udeleženi.

10. načelo: **Treba je upoštevati nacionalno in mednarodno politiko:** **a) sedanjo in prihodnjo vrednost rabe naravnih virov;** **b) temeljno in druge neekonomske vrednosti naravnih virov;** **c) vpliv trga na vrednost in rabo naravnih virov.**

Zadnje raziskave o potencialnih stroških nadomeščanja naravnih virov z drugimi alternativami so pokazali, da so naravni sistemi skoraj neprecenljivi.

Mednarodne in nacionalne zakonodaje, ki usmerjajo trg in razvoj, morajo pri svojem delovanju upoštevati pravo vrednost naravnih virov pred drugimi možnostmi (alternativami).

Smernice:

- spodbujati raziskave o ekonomskem vidiku naravnega ekosistema;
- vključiti dobljene podatke v pripravo strategij, odločanja in izobraževanje;
- upoštevati to načelo (10) pri rabi zemlje/habitata. Prepoznati, da tržne zakonitosti niso dovolj za izboljšanje življenjskega prostora. Pomemben je trajnostni vidik rabe naravnih virov;
- spodbujati države, da upoštevajo vrstno pestrost.

11. načelo: **Uporabniki naravnih virov naj bi zmanjšali škodljiv vpliv na naravo in naravne vire obenem bolje izkoristili.**

Uporabniki naj bi optimizirali in izboljšali rabo naravnih virov z naravi prijaznimi metodami v tem pomenu, da bi kar najbolj izkoristili naravne vire ter optimizirali družbeno ekonomske koristi.

Smernice:

- omogočiti ekonomske spodbude, da zainteresirani investirajo v razvoj in/ali uporabljajo okolju prijaznejša sredstva (davčne olajšave, manjše obresti za najem ...);
- izdelati mehanizme sodelovanja z namenom zagotoviti prenos novih tehnologij uporabnikom;
- spodbuditi neodvisne raziskave o rabi naravnih virov, da se s tem omogoči učinkovitejša raba ter zaščita ekosistema;
- določiti neučinkovite metode in stroške;
- voditi raziskave za razvoj novih metod;

Foto: M. Rovšek – Diana

- promovirati in spodbujati vzpostavitev kakovostnih standardov na nacionalnem in mednarodnem nivoju;
- spodbujati učinkovitejšo in bolj etično rabo naravnih virov v skladu z lokalnim in nacionalnim interesom ter zmanjšati nepotrebno škodo.

12. načelo: **Proučiti koristi lokalne skupnosti na področju, kjer poteka raba, in skupaj z njeno pomočjo skrbeti za zaščito (varstvo) in trajnostno rabo.**

Smernice:

- promovirati ekonomske spodbude, ki bodo zagotavljale lokalnemu prebivalstvu in lastnikom zemljišč, ki so vključeni v rabo naravnih virov (nova delovna mesta za lokalno prebivalstvo ...);
- sprejeti take odločitve o ravnanju, ki bodo lokalnemu prebivalstvu prinesle enak del pri delitvi dobička;
- zagotoviti, da nacionalne zakonodaje in pravilniki (regulative) o trajnostni rabi upoštevajo neekonomske vrednosti naravnih virov;
- najti načine, da se prepreči nekontrolirana raba naravnih virov;
- v primeru tujih investicij zagotoviti enakomeren delež lokalnemu prebivalstvu;
- vključiti lastnike zemljišč in lokalno skupnost v upravljanje rabe naravnih virov in jih primerno nagraditi;
- v primeru omejitve rabe omogočiti lokalni skupnosti dostop do alternativnega vira.

13. načelo: **Stroški upravljanja in ohranjanja vrstne pestrosti naj bi bili primerni glede na korist rabe naravnih virov.**

Raba in varstvo (zaščita) naravnih virov sta povezana s stroški. Če so ti nezadostno in neenakomerno razporejeni, bo raba naravnih virov nazadovala v škodo vrednosti naravnih virov. Pomembno je zagotoviti sredstva na lokalni ravni (vstopnine, sezone karte ribolova ...).

Smernice:

- zagotoviti, da nacionalna politika ne prikriva resničnih stroškov upravljanja;
- zagotoviti, da se bodo kvote in intenzivnost rabe usmerjale glede na podatke, ki jih dobimo na osnovi spremljanja, ne pa na osnovi ekonomskih potreb upravljalvskega sistema;
- pripraviti smernice za upravljavce, ki poročajo o stroških svojega dela;
- izdelati druge alternativne mehanizme za investiranje.

14. načelo: **Spodbujati izobraževanje in javno ozaveščanje o varstvu (zaščiti) in trajnostni rabi naravnih virov, uvajati boljše načine komuniciranja med lokalno skupnostjo, lastniki zemljišč in upravljavci.**

Zagotoviti je treba, da se skupnost zaveda povezave med različnimi deli vrstne pestrosti, njene pomembnosti in kakšni so učinki rabe naravnih virov. Javnost je treba izobraževati in seznanjati o pomembnosti trajnostne rabe naravnih virov. Način, da trajnostna raba naravnih virov poteka pravilno, je tudi dobra komunikacija. Ta bo tudi olajšala dostop do vseh podatkov o določenem naravnem viru.

Smernice:

- skrbeti za izobraževanje in javno ozaveščenost glede upravljanja in vrednosti trajnostne rabe;
- upoštevati je treba ozaveščenost na vseh nivojih upravljanja in rabe;
- poročati o izkušnjah glede aktivnosti trajnostne rabe;
- spodbujati proces seznanjanja o lastnih izkušnjah tudi druge države;
- zagotoviti, da se s podatki seznanja tudi vlado, ki bo omogočala širše ozaveščanje;
- poudarjati pomembnost pridobljenega znanja, aktivnosti in inovacij lokalnega prebivalstva pri trajnostni rabi naravnih virov.

<http://www.biodiv.org/programmes/socio-eco/use/addis-principles.asp>

Prevedla: Metka Kalinšek

DVANAJST MESECEV V PRAŠIČJEM REVIRJU (IX.)

JANUAR – Pomanjkanje tolšče in paritvena izčrpanost jih silita na krmišča – Povečana potreba po živalskih beljakovinah – V ugodnem vremenu pojav obsežnih razritin – Večerno čakanje daje dobre rezultate

To je prvi zimski mesec s snegom in mrazom, ki pa se včasih bistveno ne razlikuje od decembra. Konec meseca v toplejših, južnejših predelih prve svinje že polegajo, nekatere pa še vzbujajo pozornost merjascev.

Po dobrih jesenskih obrodih v gozdu sicer še ne primanjkuje hrane, vendar pa načete zaloge tolšče in paritvena izčrpanost vplivajo na večjo obiskanost krmišč.

To je čas, ko se divji prašiči preselijo na topinambur, poleg tega pa, ne brez škodnih posledic, rijejo za ostanki zaroranih koruznih storžev po ozimih. Nekateri zelo shuj-

šani merjasci še vedno sledijo redkim bukajočim se svinjam, predvsem lanščakinjam. Bikanje in mraz povečata potrebo po živalskih beljakovinah. Kadar tla niso zmrznjena, divji prašiči tako prerijeje travnike in goveje pašnike, da spominjajo na Mesečevo površino.

Praviloma januarja končamo s skupnimi lovi in se presmerimo na čakanje. Kadar ob ugodni svetlobi na krmišče pride cel trop, je pravilna izbira nezahtevna. Breje svinje se vedejo bolj zadržano in se izogibajo agresivnejših telesnih dotikov z drugimi živalmi.

Foto: K. Schneider

Na večernem čakanju so zgodnejše predvsem bolj lačne živali. Zato je priporoč-

ljivo, da so preže zasedene pravočasno.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Blaž Krže

Novosti pri oddajanju uplenjene divjadi

Novostih pri oddajanju uplenjene divjadi na trg, ki so začele veljati 1. 1. 2006, smo v septembrskem lovcu 2005 že pisali, zato bi dodal in opozoril le še na nekaj dopolnil.

Lovski preglednik, po novem se imenuje **usposobljena oseba**, bo moral po vsakem pregledu trupa uplenjene divjadi in njenih notranjih organov priložiti **podpisano oštevilčeno izjavo**, s katero bo jamčil, da med pregledom ni opazil nobenih neobičajnih sprememb, da se žival pred odstrelom ni obnašala nenormalno ter da v lovišču ni suma onesnaženja okolja.

V takem primeru ni treba, da glava in organi spremljajo telo divjadi. Izjema so tiste vrste, ki so lahko invadirane s trihino (*Trichinella spiralis*).

Napotnice, ki jim bo dodana tudi izjava, bo pripravila LZS, ki bo s pomočjo VURS in območnih lovskih zvez organizirala **dodatno usposabljanje sedanjih lovskih preglednikov**, kar bo pogoj za pridobitev naziva **usposobljena oseba**.

Da bodo naši lovci kar najbolje seznanjeni z novimi predpisi pri oddajanju uplenjene divjadi, objavljamo celotno besedilo, ki ga je Lovski zvezi Slovenije 7. 12. 2005 poslala Veterinarska uprava Republike Slovenije (št. zadeve: 323-02 – 800/2005/1).

M. K.

Izvajanje določb nove higienske zakonodaje na področju mesa divjadi

S 1. 1. 2006 se začnejo uporabljati določbe nove evropske higienske zakonodaje, ki ureja tudi področje mesa divjadi, s katerimi ste bili seznanjeni na izobraževanju dne 25. 5. 2005 na sedežu Veterinarske uprave RS in na sestanku 20. 10. 2005.

To področje ureja Oddelek IV, Uredbe (ES) št. 853/2004.

Uvaja se nov način pregleda divjadi po odstrelu, in sicer pregled trupa in pripadajočih notranjih organov s strani usposobljene osebe.

Zadošča, da vsaj ena oseba lovске organizacije razpolaga z znanjem, ki je predviden za usposobljeno osebo.

Uredba predpisuje, da morajo lovске organizacije zagotoviti tako usposabljanje, ki zajema naslednja področja:

- običajna anatomija, psihologija in vedenje divjadi,
- neobičajno vedenje in patološke spremembe divjadi zaradi bolezni, onesnaženja okolja ali drugih dejavnikov, ki lahko vplivajo na zdravje ljudi po zaužitju,
- higienski predpisi in ustrezne tehnike za ravnanje, prevoz, iztrebljanje (evisceracijo) itn. divjadi po uplenitvi,
- zakonodajo in upravne določbe o pogojih za javno zdravstveno varstvo in zdravstveno varstvo živali ter higienskih pogojih, ki urejajo dajanje divjadi na trg.

Sedanji Pravilnik o pogojih za zbiranje uplenjene divjadi, veterinarski pregled, proizvodnjo mesa in oddajo mesa uplenjene divjadi v promet (Uradni list RS, št. 81/2002), ki s 1. 1. 2005 preneha veljati, določa sedanje lovске preglednike, ki so osvojili prve tri teme usposabljanja, katerega predvideva nova zakonodaja. Za obstoječe lovске preglednike, bi bilo torej potrebno pripraviti izobraževanje s področja

zakonodajnih in upravnih določb o pogojih za javno zdravstveno varstvo in zdravstveno varstvo živali ter higienskih pogojih, ki urejajo dajanje divjadi na trg.

Dosedanje pridobljeno znanje bi lahko tudi nadalje uporabljali pri svojem delu. Za vse kandidate, ki sedaj niso lovски pregledniki, pa je treba organizirati izobraževanje, ki zajame vse teme. Da bi delo potekalo nemoteno v naslednjem letu, morajo lovске organizacije pripraviti tako izobraževanje.

Če lovska organizacija ne bo imela usposobljenih oseb, ki bi opravile pregled trupa s pripadajočimi notranjimi organi, mora trup divjadi, v obrat za obdelavo divjadi, spremljati glava in vsi notranji organi razen želodca in črevesja, kar je predvideno v (c) odstavku, točke 4., poglavja II, oddelka IV, Uredbe (ES), št. 853/2004. Pregled notranjih organov bo v tem primeru opravil uradni veterinar v obratu za obdelavo divjadi.

Dokument, ki spremlja trup divjadi v obrat za obdelavo divjadi, je izjava usposobljene osebe, ki mora vsebovati vse podatke, predpisane v Uredbi (ES), št. 853/2004. Dokument zagotovi lovska organizacija.

Dosedanje veterinarske napotnice za uplenjeno divjad po 1. 1. 2006 ne bodo več uporabne.

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Deželno sodišče v Münchnu je lovko, ki je povzročila nesrečo s strelnim orožjem, kaznovalo z denarno kaznijo 17.500 € za prestane bolečine. Nesrečni lovec, ki ga je lovka pri strelu s šibrami zadela v obraz, prsi in roke ter zaradi strele ne more premikati treh prstov na desni roki, je zahteval odškodnino celo v višini 25.000 €.

(Jäger, 12/2005)

Nemčija: Na nemških cestah se v zadnjem času izrazito večja število povozov divjadi, in sicer kljub številnim ukrepom. Tako se je število povozov smrjadi v obdobju od marca 2004 do aprila 2005 povečalo za 11 %, saj je bilo povoženih okroglo 200.000 živali, kar je približno 20 % v skupnem odstrelu in izgubah pri srnjadi. Še večje je povečanje povozov pri divjih prašičih, saj se je v zadnjem letu odstotek povoženih živali povečal za 30 %.

(Jäger, 12/2005)

Grenlandija: V tej državi je število karibujev vsaj 5-krat večje kot so domnevali doslej. Biologi domnevajo, da na otoku kmalu ne bo več dovolj hrane za toliko teh živali ter da bodo zato ogrožene tudi nekatere domače rastlinske vrste. Da bi čim prej zmanjšali preveliko število karibujev, oblasti nameravajo v prvi fazi dovoliti neomejen odstrel teh živali.

(Jäger, 12/2005)

Italija: Deželne oblasti iz Bolzana na Južnem Tirolskem so dovolile odstrel 2.400 svizcev, in sicer kljub številnim protestom naravovarstvenikov. Oblasti menijo, da odstrel toliko živali pri ocenjeni številčnosti 45.000 svizcev ne bo ogrozil populacije.

(Jäger, 12/2005)

Rusija: V tej državi se je v predelih Wladimir, Iwanowo in Nischi Nowgorod s tularemijo okužilo 96 ljudi. Vsi naj bi se okužili zaradi pikov insektov, ki so se okužili prek glodavcev, katerih gostota je bila v minulemu letu izredno velika in so prenašalci to izredno nevarno bolezen. Domnevajo celo, da virus izhaja iz nekdanjih sovjetskih vojaških laboratorijev, saj se bakterija tu-

Foto: M. Podčičnik - Diana

Zaradi povečanja populacije alpskih svizcev je deželna vlada Bolzana (J. Tirolska) odobrila dokajšen odstrel teh glodavcev.

laremije uporablja tudi kot biološko orožje.

(Jäger, 12/2005)

Nemčija: V času od 31. 1. do 5. 2. 2006 bo v Dortmundu znameniti sejem z lovsko tematiko Jagd und Hund. Na sejmu bo v petek, 3. 2. 2006, potekalo tudi državno prvenstvo v oponašanju jelenjega roka, ki bo šlo kot izbirno tekmovanje za evropsko prvenstvo, ki bo leta 2006 v Avstriji. Ob tem še omenimo, da bo letos priljubljeni lovski sejem Die Hohe Jagd v Salzburgu v Avstriji v času od 24. do 26. 2. 2006.

(Wild und Hund, 23/2005 in Weidwerk 12/2005)

Romunija: Izvoz medvedovih trofejev iz te države v državo EU je po 25. 10. 2005 spet dovoljen. Številčnost rjavega medveda v Romuniji ocenjujejo na 6.200 živali, vendar pa naj bi bilo to po ocenah romunskih strokovnjakov precenjeno. Po zagotovilih oblasti bodo »problematične« medvede, ki povzročajo škodo in ogrožajo varnost ter življenje ljudi, odstrelili. Medvedji naj bi postali problematični zaradi izjemnega gospodarjenja s to vrsto v času Ceausescujevega režima, ko so se preveč navadili na ljudi. Po oceni strokovnjaka dr. H. Alsamana naj bi bila optimalna številčnost rjavega medveda v Romuniji v

sedanjih razmerah 4.760 živali. Da bi medvede pregnali iz mest in vasi ter stran od živine, so jih v okrožju Covasna, z glavnim mestom Brasov, začeli krmiti z ostanki čokolade, ki jim jih je brezplačno ponudila neka romunska tovarna čokolade.

(Wild und Hund, 23/2005)

Poljska: V lovskem letu 2004/05 so v tej državi uplenili naslednje število nekaterih vrst divjadi – v oklepaju je navedeno povečanje ali zmanjšanje glede na lovsko leto 2003/04: jelenjad: 31.538 živali (+ 4,1 %), divji prašiči: 119.176 živali (+ 11,6 %), srnjad: 137.178 živali (+ 2,4 %), damjaki: 1.976 živali (+ 0,9 %), mufloni: 133 živali (+ 20,9 %), divje race: 117.452 živali (+ 3,4 %), fazani: 71.670 živali (+ 6 %), poljske jerebice: 15.642 živali (– 18,8 %), poljski zajci: 29.718 živali (– 22,2 %), lisice: 136.442 živali (+ 12,8 %). Za lažjo primerjavo zapišimo, da na Poljskem lovna površina obsega 31.200.000 ha; v Sloveniji je ta približno 1.800.000 ha.

(Wild und Hund, 23/2005)

Avstrija: Po podatkih nemške tiskovne agencije naj bi se na področju lovstva v naši severni sosednji državi na leto obrnilo 474,97 mio €. Največji delež, to je 198, 25 mio €, prispevajo plače in prispevki šte-

vilnih zaposlenih v tej dejavnosti, 54 mio € odpade na prihodke od zakupnin in odstrelnih taks. Uplenjena divjačina je vredna 29 mio €, medtem ko se za opremo in podobne stvari porabi na leto 168 mio €.

(Pirsch, 23/2005)

Nemčija: V zvezni deželi Brandenburg se je – po zagotovilih pristojnih za okolje – populacija vider, ki sicer veljajo za ogrožene, ustalila. V zadnjih letih pri gradnji cestnega omrežja načrtujejo ustrezne podhode. S tem se je število vider, ki so vsako leto povožene na cestah, zmanjšalo. Kljub temu je bilo v zadnjem letu na cestah v Brandenburg povoženih 42 vider.

(Der Anblick, 12/2005)

Francija: Muntjak (*Muntiacus reevesi*) se v tej državi številčno in prostorsko širi. Zaradi podobnosti s srnjadjo ga velikokrat sploh ne prepoznajo. Predvidevajo, da se bo ta vrsta še naprej širila, tudi v sosednje države v srednji Evropi. Tako so v švicarskemu kantonu Basel leta 1999 pri odvzemu vzorcev mesa divjadi ugotovili tudi meso muntjaka, ki je bilo sicer označeno kot meso srnjadi.

(Der Anblick, 11/2005)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Ontario

Na ontarijskega losa

Pred nekaj leti je bil v Sloveniji na obisku prijatelj Erik, ki je že dalj časa v Kanadi in kot vsakemu tujcu sem tudi njemu najprej razkazal naravne znamenitosti našega dela Slovenije. S sinom naju je povabil na ogled kanadskih naravnih posebnosti in na lov na njihovo »kraljevsko« divjad – losa. Takrat sem povabilo sprejel, čeprav nisem verjel, da se bo to res kdaj zgodilo, saj bi si v jesenskem času težko privoščil tritedensko odsotnost.

Lani spomladi (2004) me je Erik spet poklical in povedal, da se na severu lovna sezona na losa odpre 20. septembra in da morava biti najpozneje 18. septembra popoldne že v Torontu, saj bomo 19. zjutraj ob 4. uri že odšli na sever. Po večdnevni pripravi, ko sva si morala s sinom nabaviti za severne razmere primerna oblačila, izpopolniti lovsko in ribiško opremo, se opremiti s primerno fotografsko opremo ter pregledati literaturo o njihovem živalstvu, naju je žena 18. 9. zjutraj odpeljala v avstrijski Graz na letališče. Od tam sva poletela do Frankfurta, kjer se je začela najina smola z vremenom, ki naju je spremljala domala ves čas odprave. Žena nama je namreč že v Frankfurt sporočila, da se vzhodni obali Severne Amerike približuje orkan z imenom Isabela, ki bo zanesljivo povzročil težave v letalskem prometu. Zato naj ne bova presenečena, če bo let do Toronta morda odpovedan oz. preložen ali če bodo letalo preusme-

rili na drugo letališče. K sreči smo po osmih urah letenja le pristali na torontskem letališču, a čez 4 ure so na vzhodni obali Severne Amerike res odpovedali več kot 7.200 poletov.

Po Erikovih napovedih smo 19. septembra zjutraj res naložili opremo v dve veliki terenski vozili in se podali proti severozahodu kanadske province Ontario. Kanada je približno tolikšna kot Evropa. Dejansko je naseljen le njen južni rob ob meji z ZDA, vse drugo pa je prava divjina. Tudi provinca Ontario je naseljena le na južnem robu, okrog velikih jezer. Na 1.500 km dolgo pot proti severu smo odšli iz kraja Cayuga, ki se imenuje po indijanskem plemenu in leži južno od Hamiltona. Prva tretjina poti je bila še naseljena, v drugi polovici je bila cesta večinoma ravna, kot pravimo »do koder ti seže oko« in neprometna, saj tudi več deset kilometrov nismo srečali nobenega vozila. Za nas je bilo nenavadno predvsem to, da je bila hitrost ome-

jena na nerazumljivih 90 km/h. Vendar sta oba voznika, čeprav na cesti nismo nikjer srečali policije, spoštovala omejitve hitrosti. Ob cesti smo videvali številne jate kanadskih gosi in žerjavov na paši, ki so se tam ustavili ob selitvi proti jugu. Pred mrakom, ko smo se že približevali ciljnemu naselju Nakina, kjer se konča zadnja cesta proti severu Ontario, smo ob cesti zagledali losa. Erik ga je po rogovju ocenil za mlajšega, a je kljub temu gotovo tehtal prek 400 kg. Od jutra do večera smo imeli deževno vreme in v takem vremenu smo tudi prenočili v najbolj severnem »hotelu« province, kjer smo si privoščili še zadnje tuiširanje pred naslednjimi enajstimi dnevi.

Po jutranjem zajtrku v gostilni, kjer so bili skoraj samo lovci in ribiči, smo bili ob 10. uri že na nekaj kilometrov oddaljenem jezeru, kjer nas je čakal hidroplan, s katerim smo poleteli približno še 150 km bolj proti severu. Severno od mesteca Nakine tudi ni več mest, ampak le nekaj indijanskih in eskimskih naselbin, ki imajo stik s civilizacijo le s hidroplani. Letalo nas je odložilo pri leseni kolibi na jezeru z imenom Kellow Lake, dolgim okrog 10 km in širokim približno 1 km, s številnimi zalivi, polotoki in otoki. V jezero se izlivata dve reki in nekaj potokov, iz njega pa izteka reka, ki teče proti severu in se potem izliva v naslednje jezero. Vse reke in potoki, ki povezujejo jezera tamkajšnjega dela Onta-

Iz Nakina smo s hidroplanom poleteli še 150 km bolj proti severu, kjer smo se namenili loviti.

ria, tečejo proti severu in se izlivajo v Hudsonov zaliv. Ko je letalo odletelo, smo bili 10 dni odrezani od sveta, sredi severne divjine: najin gostitelj Erik, kanadski lovec Peter, moj sin Jure in jaz. Pri sebi smo imeli dovoljenje za odstrel dveh losov.

Los je največja divjad Severne Amerike in največji zdaj živeči jelen na svetu. Njegova plečna višina na grbi, ki jo ima nad pleči, doseže tudi do 230 cm, tehta pa lahko prek 800 kg. Ima izredno dolge noge in s svojo pojavo črne barve daje vtis mogočne arhaične živali. Je teritorialna živalska vrsta, katere velikost teritorija je odvisna predvsem od razpoložljive hrane. Posamezna žival potrebuje okrog 20 kg hrane na dan. Njegovo območje lahko obsega tudi prek 100 km², teritoriji samcev pa se prekrivajo, saj zunaj sezone parjenja niso agresivni eden do drugega. Drugače kot drugi jeleni (npr. karibu) ne poznajo sezonskih selitev in na svojem območju vztrajajo tudi pozimi, ko se temperature spustijo pod -40 °C. Daljše pohode napravijo losji biki le v ruku, ko potujejo daleč zunaj svojega teritorija in iščejo košute. Vrhunec ruka je zadnje dni septembra in prve dni oktobra; tedaj so zelo bojoviti. Los zelo dobro plava, tako da z lahkoto preplava tudi široke reke in jezera, zato globoka voda zanj ni ovira. Sicer v Ontariu, kjer je več kot četrta milijona jezer, ki so med seboj povezana z rekami, nikakor ne bi mogel živeti. Rogovje mu odpade decembra ali januarja, novo mu doraste že v avgustu, mahu pa ga navadno očisti v začetku septembra.

Ontarijska lovska organizacija šteje 400.000 članov. V lovni sezoni 2002 se je za odstrel losa prijavilo 102.323 lovcev, pristojno ministrstvo pa je izdalo le 16.296 dovoljenj (licenc), ki jih je dolo-

čilo z žrebom. Statistično je ugotovljeno, da losa vsako leto dobi le polovica lovcev, ki so jim izdali dovolilnice za odstrel. Navadno lovci lovijo lose v skupinah, saj en lovec ne more sam spraviti mesa več kot pol tone težke živali s težavnega in težko prehodnega terena. Losovo meso je kakovostno in zelo cenjeno in ga ni mogoče kupiti drugje. Med kanadskimi lovci ni čutiti tistega pozevnja po trofeji, kot ga še vedno poznamo v Evropi, ampak je lov poleg želje po bivanju v naravi ohranil še prvobitno funkcijo zagotoviti si meso za hrano. Tudi to ne zaradi preživetja, ampak zaradi pridobitve kakovostne in zdrave hrane. Tam je divjačina na splošno zelo cenjena, saj je npr. cena fazana, ki je iz umetne vzreje, trikrat višja kot cena pi-

ščanca (primerjajmo z našimi razmerami!). Druge divjačine pa sploh ni mogoče kupiti, saj s pridobitvijo dovoljenja za odstrel lovci pridobijo lastninsko pravico na odstreljeni divjadi. Divjačino lahko porabijo sami, jo podarijo, nikakor pa je ne smejo prodajati. V Ontariu ni lovskih družin (društev), ampak registrirani lovci z lovskim izpitom vsake 3 leta potrdijo svoje lovske izkaznice, ki veljajo za lov in ribolov in ki stanejo 123 kanadskih dolarjev. Z njimi lahko lovijo po vsej provinci. Če želijo loviti losa in so nato izžrebani, morajo kupiti dovolilnico za odstrel, ki stane 40 dolarjev (za tujca 330 dolarjev). Za primerjavo naj zapišem, da dovolilnica za odstrel belorepega jelena stane 33 dolarjev (za tujca 165), dovolilnica za črnega medveda 33 dolarjev (za tujca 165), dovolilnica za divjega purana 18 dolarjev, za selitvene (migracijske) vrste, kot so race, gosi, 18 dolarjev, za drugo divjad (jerebice, kunce, zajce, snežne zajce, lisice, rakune, kojote in volkove) pa je dovoljenje vključeno že v potrjeno lovsko izkaznico. Živali z dragocenim krznom (vidre, bobre, minke in pižmovke) lahko lovijo le nastavljavci pasti – traperji. Vse ujede in sove so strogo zavarovane vrste. Kazen za odstrel beloglavega orla jezera znaša 50.000 dolarjev.

Hidroplan nas je torej za 10 dni prepustil divjini ob jezeru in odletel. Namestili smo se v kolibi, kjer smo imeli na voljo tri večje čolne in kanu. Že takoj po prihodu smo se soočili z grobim severnim vremenom, saj je ponovno začelo deževati in zelo pihati. Dež in veter, zadnje tri dni tudi sneg, sta nas spremljala ves čas našega bivanja v divjini. Na lov

Losi z lahkoto preplavajo tudi široke reke in jezera. Na fotografiji je mlad losji bik.

Peter je s posebno trobljo večje oponašal oglašanje vabeče losje krave.

smo hodili vsako jutro ter vsako popoldne. Vedno smo se vračali mokri, tako da smo čez dan in ponoči sušili oblačila nad skromno pečjo v kolibi. Lov je bil naporen in gotovo ga nihče ne bi vzdržal, če ne bi bilo čudovite pokrajine z bogatim živalskim svetom. Vsakodnevna srečanja z beloglavimi orli, slapniki, kanadskimi gosmi in številnimi vrstami rac, redna srečanja z bobri, vidrami in minki, ki smo jih videvali v vodi, srečanja s črnimi medvedi, snežnimi zajci, jerebi in izdajalsko kričečimi rdečimi vevericami so nas, kljub slabemu vremenu, kar naprej vlekla v naravo. Zanimivo je bilo jutro, ko je kanadski lovec Peter, ki je zjutraj prvi vstajal in nam pripravljaj zajtrk, ves prestrašen skočil v kolibo. Prepričan sem bil, da je pred kolibo srečal medveda, vendar je zavpil: »Skunk.« Čeprav je čudovito obarvan, je rekel, da je skunk edina slaba stran Kanade. Ko te poškropi s svojim smradom, ki ga v prestrašenosti lahko brizgne iz podrepne smradne žleze tudi do 2 metra daleč, moraš oblačila sežgati, sam pa se še dolgo ne znebiš ogabnega vonja. Ker se je zadnje dni potikal okoli našega tabora, smo se zelo previdno srečevali z njim in pazili, da ga kdo ne bi preveč prestrašil. Da njegov izloček res zelo smrdi, sem lahko spoznal na cesti, ko smo se vračali in smo se samo peljali mimo povoženega, pa nam je kljub zračanju še nekaj kilometrov pošteno smrdelo v kabini.

Minilo je šest dni, ko smo zjutraj in zvečer hodili na lov in nas je neprestano

namakal dež in bril veter, ki je pogosto menjaval smer ter nam onemogočal uspešen lov. Zvečer sem se odločil, da zjutraj ne bom šel na lov, ampak na ribolov, saj teorija in praksa pravita, da los v vetrovnem vremenu miruje. Kljub temu sem se zjutraj vseeno odločil za lov, saj smo imeli mnogo rib, ki smo jih spotoma lovili med vračanjem z jutranjega lova, še od prejšnjega dne. Jemali smo le smuče, ščuke pa smo vračali v vodo. Erik in Jure sta se prva odpeljala s čolnom v precej oddaljeno reko Opichuan river, midva s Petrom pa sva prav tako odpeljala v ustje reke Cattail river, ki je bila od tabora oddaljena le dober kilometer. Ob sedmi uri sva že mirno sedela na tleh, natančneje na rešilnih jopičih, ki so obvezna oprema v čolnu, saj si lovci tam ne delajo visokih prež. Peter je s posebno trobljo že »odtulil« prvo oponašanje oglašanja losove krave. Prvo uro je vladal pravi snežni vihar, tako da sem tesno zavil v vodoodporna oblačila strmel v snežinke, ki so izginjale v vodi pred mano. Vreme je bilo tako neprijetno, da v zraku ni bilo nobene ptice in tudi v vodi ni bilo videti nobene živali. Razmišljal sem o svoji neumnosti, da sem sploh tukaj. Misli so mi uhajale domov k ženi, ki sem jo za tri tedne obremenil še s svojim delom, in o tem, kako me z nerazumljivo potrpežljivostjo prenaša že 30 let; razmišljal sem o lovskih prijateljih, ki so se doma v tistem času trudili opraviti načrt odstrela srnjadi; razmišljal sem o lepem vremenu v Sloveniji, kjer so ravno tedaj potekale zadnje trgovatve.

Čez čas je voda od nekod prinesla pred naju enajst žagarjev, ki so se le

Šesturno spravilo kakih 550 kg težkega losa iz vode na kopno je potekalo v slabih vremenskih razmerah.

dobrih deset metrov oddaljeni potapljali v vodi in lovili majhne ribice, tako da sem se z mislimi usmerili nanje, ko me je Peter močno udaril po rami in skoraj zavpil: »Moose«. (ameriško los) Jaz sem gledal v zahodno smer, on pa v južno in na njegovi strani se je na oddaljenosti 500 m res pojavil los. Ko sem se mimo grma nagnil proti jugu, sem ga zagledal. Z nenavadno grbasto in črno postavo je bil videti kot mamut. Z dolgimi koraki je hitro prehodil dobrih 100 m zamočvirjenega roba jezera, potem pa izginil v gozdu proti zahodu. Dež in sneg sta se ublažila, pihal pa je hud veter, k sreči za naju v ugodni smeri. Hitro sem slekel bundo in snel kapo ter čakal, da bi se pojavil v reki, saj je Peter rekel, da bo v nekaj minutah pred nama. Minute so bile kot ure, deževalo mi je po laseh in za ovratnik, voda mi je prek čela in obrvi silila v oči, a Peter je trdil, da bo los zagotovo prišel in naj se zato ne premikam. Ker ga več kot 15 minut ni bilo, je ponovno rahlo zatulil, in sicer samo skozi dlani. Čez nekaj minut se je tristo metrov nad ustjem reke nenadoma zatemnilo obrežje in los je izstopil, zakoračil v tri četrta metra visoko vodo ter po nekaj metrih obstal. Bil je mogočen. Samo gledal sem ga in upal, da bo prišel bliže. Peter pa mi je nervozno šepetal: »Streljaj!« Po strelu se je prevrnil v vodo. Odveslala sva do losa, da mu je Peter takoj v zadnjo desno nogo vpel dovolilnico za odstrel, kot to velevali njihovi strogi predpisi. Lahko bi nenadoma ob nama pristalo rumeno letalo rangerjev in če bi bil ob nama ustreljen los brez oznake, bi sledila visoka kazen. Nato sva šla v tabor ter počakala Erika in Jureta, nakar smo se s tremi čolni odpeljali po mogočno žival. Ko smo z motorno žago očistili del obrežja ter ga z vitlom potegnili iz vode, smo težo ocenili na okrog 550 kg. Delo v dežju in na močvirnih tleh je trajalo več kot šest ur. Šele ko se je že stemnilo, smo štiri kose losovega trupa ter vrat in glavo pripeljali v tabor. Vso drobovino smo pustili orlom in drugim mesojedom. Potem je še tri dni snežilo, deževalo in pihalo, tako da nam drugega losa ni uspelo upleniti. Deseti dan pa je priletelo letalo, ki nas je z dragocenim tovorom odpeljalo nazaj v civilizacijo.

V naslednjih desetih dneh sva spoznala še njihove načine lova na belorepe jeline, rakune, snežne zajce in kunce ter na gosi, race in jerebe. Kot sem že opisal, je lovstvo organizirano drugače kot pri nas v Evropi, kar pa tudi temelji na popolnoma drugačnih tradicionalnih izhodiščih in seveda prostranosti ter nenaseljenosti in znatno bogatejši tamkajšnji naravi.

Boris Kočevár

Med zadnjim krajcem in ščipom se je februarja začelo rahlo oblačiti. Spremembo je bilo pričakovati, saj je nekaj dni prej vlekel topel jug. Domala je že pobralo stari sneg, le v kotanjah in grapah, kamor niso segle sapice toplih vetrov, ga je še nekaj ostalo. Za toplo odjugo so se vetrovi obrnili. Ponoči je milo zacvililo, kot da nekdo tiho joče. Krivec se je zaganjal v hiše in v podstrešjih povzročal ihtenje in z njim so se v tihi noči na drevesa, hiše ter dol in breg oprijemale snežinke. Navkljub ledenemu pišu so snežinke poplesavale nadvse veselo, kot da so sredi najljubše in poskočne melodije. Vso noč je mlel tihi stari mlin in nadrobil ga vsem v veselje. Še posebno nam, lovcem, da nam, ki v tem času začutimo posebno radost ... čakanja ... skupni lovi, oh, lepota narave.

Dan je temačen. Iz gorkih hiš zrejo oči v ples nešteti belih muh. Veter jih

li odeji. Proti večeru se je zjasnilo. Iz gozdov je plaho izstopila srnjad in odskakljala pod sadna drevesa ter s parklji kopala za hrano. Čez ves breg je bilo mogoče opaziti mnogo raznih sledov. Tudi v gozdu, pod hrasti in kostanji, je bilo vse razkopano. Divjad je bila lačna in si je iskala hrano.

V soboto zjutraj se je lovec Franc zazrl proti zasneženemu Srebotniku. Preslediti bo treba iti, si je mislil in ogledoval s snegom prekrite vršace. »Zagotovo so v grapah Turnske pečine ali celo v frati nad Hudičevim grabnom, za lovce priljubljenem revirju. Tam je dovolj gosto zaraslih zaplat in ni hudir, da ne tičijo v eni od njih.« »Popoldne jo mahnem,« si je šepnil in se s pogledom nikakor ni mogel ločiti od zasnežene Grmade. »Obsledim jih, na večer pa obvestim lovce. Nadvse lepa jaga bo jutri, v nedeljo.«

Novo zapadli sneg ... Vse poti so prekrite in tisti mir pred pričakovanjem ... Že se je ozrl po svojem psu, a se je v trenutku premislil.

je od tega, zadnjega pogona, veliko obetal. V gorki sobi je bilo nadvse veselo in hkrati je bilo med lovci slutiti tudi rahlo nestrpnost. V frati so jih zagotovo čakali prašiči. Lovec Franc je umirjeno od lovca do lovca nosil domači breskovec in slehernega potrepljal po rami, rekoč:

»Samo kanček, le požirček, pomirilo te bo!« Kot vedno se je med lovci razlegal smeh. Nekateri se že dolgo niso videli in so si tovariško in glasno segali v roke. Vsakdo se je pa tudi pobahal z malico v nahrbtniku in z nekaj domačega, da jih pri zadnjem obedu sezone ne bi zazebljo.

Lovovodja je za v brakado namenil samo tri gonjače in istrskega goniča Dona, kajti dovolj bo samo eden; če bi bilo psov več, bi nemara le razpršili trop in lov bi bil neuspešen.

Kljub visokemu snegu so se lovci nadvse previdno in tiho pomikali okoli hriba. V lovski strasti si je vsak mislil, da bo mogoče prav on streljal; še zakašljati si ni nihče upal. Zatrobil je v rog. V frato so se spustili gonjači in pred njimi je smelo poskakoval in lajal istri-

Bolec pogon ...

ROMAN KRAPŠE

suče v vrtinec. Že nekatere dosežejo skoraj tla, a jih moč severnjaka dvigne in ponese naprej. Zazdi se, da lovijo ena drugo. Po drevju sedijo ptice kot kepe namrščenega perja in nekoliko vase stisnjene. Na starih jablanah še visijo tu in tam napol suha jabolka. Vanje kljuvajo kosi. Tudi sinice se vrtijo okoli njih. V zraku vreščijo vrane. Mrko je njihovo oglašanje. Sneg jim je vnovič zamel pognojene njive, kjer so še pred dnevi veselo brskale za črvi. V sadovnjaku brglezi s svojim značilnim plezanjem po drevju z glavo navzdol iščejo, kar so pred zimo zataknila za skorjo dreves. Saj je februar že kazal na pomlad. Po deblih tolčejo tudi žolne in detli. V smreki za robom gozda je med gostimi vejami ob storžkih skrita večerica. Prekrita z lastnim repom čaka, da se bo zvedrilo.

Po dveh dneh je veter ponehal. Snežinke so kot v zasanjanem valčku padale in se izgubljale na dve pedi debe-

»Sam moram. Če vodijo sledi v frato, mi jih lahko prežene.«

Počasi in previdno je obhodil hrib. Nekako sredi poti so sveži sledovi vodili v frato in med njimi tudi sled težkega merjasca. Zjutraj so se preselili iz grape višje proti vrhu. Zaobšel je hrib in nikjer ni bilo sledov navzven, ki bi kazali, da bi trop šel naprej. Ustavili so se torej v frati. Ves zamišljen v prašiče še opazil ni, da se je medtem stemnilo. Na nebu so se prižgale zvezde. Med njimi je še posebno svetlo migljala Severnica. Z veseljem se je spustil v dolino k bližnjemu lovcu Jaki in v eni sapi prinesel novico.

»V vznožju Grmade so prašiči. In v krdelu je tudi tista mrcina, ki ga že lep čas zasledujemo in lovimo. Zjutraj jih obkrožimo, obeta se nam bogat in uspešen lov.«

Ponoči in še pozno v jutro je držal hud mraz. Navzlic temu se je zjutraj v čajnici zbralo veliko lovcev, kajti vsakdo si

janec Don. Za njim je glasno s palico udarjal po drevju njegov gospodar Jaka. Oba sta se težko zaganjala skozi grmovje, prepleteno s trnjem in srobotjem. Sredi goščave je Don nekoliko postal, se obračal sem ter tja in naposled zavohal sled, ki je vodila še v gostejše grmovje. Čez čas je bilo že zaslišati srdito lajanje. Bolj so se oglasili tudi gonjači, med njimi Jaka, ki je bodril svojega psa. Počasi, a vztrajno so se gonjači približevali Donu, ki je lajal vse bolj zagrizeno. Med grmovjem je močno zahreščalo; lomile so se veje in pokale so bršljanove vezi.

»Merjasec! Na vrh! Proti preži teče!« se je na vse grlo oglašal brakir. Vmes je zatrobil rog in še se je oglasilo vmes: »Merjasec po grabnu, streljajte!«

In že so se zaslišali streli ... trije, štiri, pet ..., da se je ostro odbijalo od skal Grmade. Hip za tem se je zaslišal merjašček cvilež in za tem še grozeče krljenje. Tedaj je tudi Don začel lajati vse

glasneje. Merjasca, zadetega v križ, je naskakoval z vseh strani. Mukoma se je črna gmota zaganjala navkreber. S težavo se je zavlekel v bližnjo kotanjo pod gosto nizko smreko. Z odprtim gobcem je sekal proti Donu in se s sprednjima nogama grozeče zaganjal proti njemu. Jaka je zaslutil nevarnost in psa poklical k sebi. Toda še preden je brakada dosegla kraj laježa, je Don nenadoma zelo zacvilil in tudi hitro utihnil. Med tem se je gonjaču Jaki uspelo preriniti skozi grmovje do mesta groze. Pred njim je v snegu ves okrvavljen ležal Don. Z glo-

boko prepanim trebuhom je ležal v snegu in še komaj malo dihal. Jakoba je obšla zona. Z bolečino v srcu in ostrim pogledom je vihtel palico in udarjal po deblu drevesa. Zdajci se je pred njim v šibju zganil merjasec in se že pognal proti njemu. S sprednjima nogama mu je skočil na prsi in ga podrl na tla. Z groznim krikom je Jaka zavpil: »Na pomoč!« in z vso silo odrinil podivjanega merjasca s sebe, da se je zakotalil od njega in se samo s sprednjim delom telesa vlekel po hribu. Takoj za tem je padel strel in kmalu za njim so se na kraj strela s sto-

jišč počasi začeli spuščati lovci. Do mrtvega Dona se je ves tresoč podal Jaka. Pokleknil je v sneg in psa dvignil v naročje. Na njegovem licu je trznila mišica in po licu mu je zdrsnila solza. Dolgo ga je držal v naročju in srepo zrl predse v krvavi sneg. Nato se je sklonil, počepnil v sneg, z rokama poglobil naravno kotanjo in Dona zagrebel z veliko snega, dračja in listja v hladni grob. Vse naokoli je vladala tišina, le z vrha Grmade je lovovodja zatrobil v rog: *Pogon je končan*. Zanj nadvse boleč pogon ...

Foto: Foto Spring – MB

Izvoljeno še eno začasno vodstvo LZS

IZREDNI OBČNI ZBOR LZS V CELJU

V dvorani Celjanka Celjskega sejma je bil 10. 12. 2005 sklican **Izredni občni zbor Lovske zveze Slovenije**, ki so se ga poleg predsednika LZS **Bojana Lepičnika**, ki je nastopal tudi kot delegat ZLD Ljubljana, udeležili še: predsednik NO LZS **Stane Petar** LZS, član NO LZS in delegat SK ZLD Savinjsko-Kozjanske ZLD – Celje **Ivan Sovinjšek**, direktor strokovnih služb LZS mag. **Janko Mele**, odgovorni urednik glasila Lovce

in založništva LZS **Boris Leskovic**, oba svetovalca za ekologijo divjadi v strokovni službi LZS **Mitja Kersnik** in **Gregor Bolčina** pa tudi delegati vseh območnih lovskih zvez (4/4 (4 od 4 delegatov) ZLD Bele krajine, 7/8 delegatov ZLD Gorenjske, 10/10 ZLD Gorica, 2/2 ZLD Idrija, 4/4 ZLD Kočevje, 6/6 LZ Koroške, 5/6 ZLD Novo Mesto, 7/11 ZLD Ljubljana, 11/11 LZ Maribor, 3/3 ZLD Notranjske – Cerkljanske, 6/7

Obalno-Kraške ZLD – Koper, 5/5 Postojnsko-Bistriške ZLD, 6/6 ZLD Posavje – Krško, 4/4 ZLD Prekmurje, 3/3 ZLD Prlekije, 6/6 ZLD Ptuj - Ormož, 11/11 Savinjsko-Kozjanske ZLD – Celje in 6/6 ZLD Zasavje.

Predlagan in sprejet je bil naslednji dnevni red:

- otvoritev izrednega občnega zbora; izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja in dveh overovalcev;
- izvolitev verifikacijske komisije;
- sklepanje o načinu glasovanja na izrednem občnem zboru (IOZ);
- ugotovitev poteka mandata

organov LZS in imenovanje začasnega organa, ki bo vodil Lovsko zvezo Slovenije do izvolitve novih organov LZS; – sprejem sprememb Pravil LZS;

– razpis volilnih postopkov za volitve novih organov LZS; – vprašanja in predlogi delegatov izrednega občnega zbora.

Izredni občni zbor je odprl in začel predsednik LZS **B. Lepičnik**, ki je besedo predal gostitelju **J. P. Marinu**, predsedniku SK ZLD Celje, ki je pozdravil zasedanje delegatov na Celjskem in na kratko predstavil SK ZLD Celje.

Nato je Lepičnik predstavil izoblikovan predlog za organe

IOZ: delovno predsedstvo IOZ sestavljali **Bogdan Mahne** (predsednik) in člana **Anton Podgoršek** in **Janko Kralj**; za zapisnikarja **Janko Mehle**; za overovatelja pa so predlagali **Emilijana Trafela** in **Dušana Juga**.

Prisotni so predlog soglasno sprejeli.

B. Mahne, ki je prevzel vodstvo delovnega predsedstva IOZ, je nato podal še predlog za verifikacijsko komisijo, ki so jo **potrdili** v sestavi: **Dušan Leskovec** (predsednik), **Danilo Perdec** in **Franc Koščak**, ki je na podlagi pregledanih pooblastil za udeležbo na IOZ kmalu poročala, da je prisotnih **106 delegatov** s pooblastili, ki zastopajo tudi vse območne lovske zveze.

B. Mahne je v skladu s 3. odstavkom 17. člena veljavnih Pravil LZS podal predlog, naj bi delegati na tokratnem izrednem občnem zboru LZS **glasovali o predlogih sklepov z javnim glasovanjem**, kar je bilo sprejeto s **103 glasovi za in 3 proti**.

Pretek mandata organom LZS in imenovanje začasnega vodstva LZS

Mahne je na kratko predstavil stališča delovne skupine za pripravo osnutka Pravil LZS, ki so bila predložena v gradivu za IOZ. V gradivu sta bila med drugim tudi predloga dveh sklepov. Opozoril je na dejstvo, da še veljavna Pravila določajo postopke, po katerih se le-ti lahko tudi spremenijo ter da bi bila lahko spremenjena Pravila veljavna šele, ko bi spremembo potrdila tudi pristojna upravna enota. **Zbor predsednikov LD, ki je bil 25. 6. 2005 v Monsu v Ljubljani, torej zato ni bil občni zbor, temveč zgolj zbor starešin ter posledično nelegalen in nelegitim.**

F. Koščak se je delegatom javno opravičil in obžaloval, da je kot član UO glasoval za spremembo nekaterih sklepov, vendar se počuti, ko bi bil pri tem zaveden s strani nekaterih članov UO LZS.

N. Šuštarč je povedal, da so zapisana stališča delovne skupine pravnikov korektna, da pa se je do sklepov, ki so bili sprejeti v času po 25. 6. 2005, treba opredeliti in jim podeliti legitimnost. Obenem je menil, da bi v prehodnem obdobju tudi začasni organ do volitev potreboval nadzorni organ.

Predlagano je bilo, naj bi začasni organ pregledal vse dotedanje sklepe, obenem pa naj bi nadzorni odbor, ki bo izvoljen na naslednjih volitvah, pregledal

tudi delovanje v tem času in s tem tudi delovanje začasnega organa LZS v obdobju do volitev.

Mahne je prebral predlog za člane začasnega organa, ki naj bi bil 11-članski: **E. Trafela, Z. Lešnik, D. Jug, J. P. Marin, M. Božič, D. Perdec, A. Podgoršek, Š. Virjent, J. Sever, F. Trebušak** in **B. Mahne**. Opozoril je tudi, da člane čaka težavno obdobje in veliko dela, saj so znana precejšnja prizadevanja za uvedbo povsem novega lovskega zakona, ki bi zamenjal Zakon o divjadi in lovstvu (2004). S tem je povezano tudi znano zavlačevanje sklepanja koncesijskih pogodb za lovišča.

Z. Lešnik je povedal, da je predlog novega lovskega zakona že pripravljen in da bo o njem razpravljala koalicija na sestan-

ku. Vprašanje mu je bilo, ali je **B. Mahne** pojasnil, da so veljavna Pravila usklajena z zakonodajo, sicer ne bi bila veljavna.

B. Lepičnik je delegatom predlagal, naj bi potrdili sklepe organov LZS, ki so bili sprejeti v obdobju po 25. 6. 2005, saj je menil, da so organi delovali na podlagi pooblastil **323 prisotnih starešin LD**. Predlagal je tudi, naj bi v začasni organ vključili ljudi, ki so bili že vključeni v opravljene postopke evidentiranja in kandidiranja. Kot delegat ZLD Ljubljane je opozoril, da ta ZLD ni bila pozvana, naj predlaga svojega kandidata v ta organ.

Odvrnil mu je Mahne, ki je povedal, da so kot stranke v postopku že pridobili mnenje upravne enote, ki je potrdila, da ima LZS veljavna pravila, ki jih novi Za-

za 18-članski začasni organ ali pa manjši, 5- do 7-članski, ki bi bil še bolj operativen. **B. Breitenberger** je slednji predlog podprl in opozoril, da 11 predlaganih imen ni nič novega ter da so skoraj vsi ti člani že sodelovali pri skupnih odločitvah v okviru UO LZS. Toda **Z. Lešnik** ga je opozoril na korektnost in povedal, da je v predlaganem 11-članskem začasnem organu 5 članov, ki niso bili člani UO.

Delegati so nato glasovali o predlogih sklepov:

Vsem organom Lovske zveze Slovenije je mandat potekel 26. 6. 2005.

Za ta sklep sta bila 102 glasova od 106, 1 je bil proti in 3 vzdržani.

Izvoli se začasni organ Lovske zveze Slovenije, ki bo LZS vodil z vsemi pooblastili do izvolitve novih organov Lovske zveze Slovenije v skladu z veljavnimi Pravili LZS v sestavi: **E. Trafela, Z. Lešnik, D. Jug, J. P. Marin, M. Božič, D. Perdec, A. Podgoršek, Š. Virjent, J. Sever, F. Trebušak** in **B. Mahne**.

Za tak sklep je bilo 93/106 glasov, 12 proti in 1 vzdržan.

(3) Predsednik začasnega organa LZS je mag. Emilijan Trafela.

Za tak sklep je bilo 98/106 delegatov, 7 vzdržanih in 1 proti, prisotnih 106 delegatov.

Izvoljeni predsednik začasnega organa se je prisotnim zahvalil za zaupanje in povedal, da je zagotovo glavna naloga organa pripraviti vse za čim prejšnjo izvolitev novih organov LZS. Obenem je vsem zaželel tudi osebno srečo in vse dobro v prihajajočem letu.

Sprejem sprememb Pravil LZS

B. Mahne, ki je sodeloval v pripravah, je na kratko predstavil predlog za spremembo Pravil LZS, kar izhaja iz javne razprave, in sicer predlagal spremembo dveh členov, povezanih z ukinitvijo IO LZS ter prav tako tanje dveh členov. Opozoril je tudi, da je za spremembo Pravil LZS potrebna 2/3 večina prisotnih in ZLD/LZ.

Delegati so nato izglasovali in potrdili predlagane spremembe Pravil LZS, potrdili, da Upravni odbor LZS sestavljajo predsednik in 18 članov, da predsednika UO in člane izvoli Občni zbor tako, da ima v Upravnem odboru vsaka območna lovska zveza po enega predstavnika.

Za tak predlog spremembe Pravil LZS je glasovalo 99/106

Delovno predsedstvo izrednega občnega zbora v Celju (od leve): Anton Podgoršek, Bogdan Mahne (predsednik), Janko Kralj in Janko Mehle.

ku 14. 12. 2005. Predlagal je tudi, da trem od štirih koalicijskih strank pošljemo s tokratnega OZ **pismo podpore**, v katerem bomo predstavili svoja stališča.

Š. Gačnik je opozoril, da UO LZS v zadnjem letu ni deloval enotno ter da so zaradi tega zelo načete temeljne vrednote slovenske lovske organizacije. Prevzeti moramo odgovornost in se odločati v skladu s temi načeli.

J. Rupnik je menil, da začasni organ ni primerno sestavljen, saj ga večinoma sestavljajo ljudje, ki so s svojim delovanjem v UO LZS pripeljali do nastalega položaja. Zato je predlagal, naj bi začasni organ sestavljal po 1 predstavnik iz vsake območne LZ in naj bi zato štel 18 članov. Vprašal je tudi, kdaj bodo nova Pravila LZS usklajena z Zakonom o divjadi in lovstvu. Na zadnje

kon o divjadi in lovstvu ni razvejavil. Povedal je še, da mora biti začasni organ operativen, saj se bo moral večkrat sestajati, zato bi bilo 18 članov preveč. S takim odgovorom se je večina strinjala in menila, da so postavljeni cilji realni in izvedljivi, da pa je treba določiti še rok za izvedbo volitev (**T. Lah**) ter določiti kratke in jasne usmeritve oz. cilje LZS, ki jih bomo lahko zagovarjali in posredovali vsem pri razpravah glede poskusov uvedbe novega lovskega zakona.

Takšno mnenje je podprla večina prisotnih in predsednik delovnega predsedstva je še povedal, da je skrajni rok za volitve **90 dni** od dneva, ko bo Upravna enota potrdila spremembe Pravil LZS.

Tudi **M. Kontelj** se ni strinjal le z 11-članskim začasnim organom in odprl že izrečen predlog

delegatov, 6 jih je bilo proti in 1 vzdržan.

OZ sprejema Pravila LZS ter njihove spremembe in dopolnitve ter Pravilnik o evidentiranju, kandidiranju in volitvah v organe LZS, so delegati soglasno izglasovali.

pa mora biti vse opravljeno pravilno in čim prej.

B. Lepičnik je opozoril, da je za sprejem tega akta treba najprej spremeniti 13. člen veljavnih Pravil LZS, ki določa, da take akte sprejema UO. Opozoril je tudi na 29. člen in vprašanje morebitnega razpada katere od

vah v organe LZS, ki ga je sprejel izredni občni zbor 10. 12. 2005 in se opravi vse postopke, ki bodo sledili po registraciji sprememb Pravil Lovske zveze Slovenije.

Delegati IOZ so se soglasno strinjali z vsebino vljudnostnega pisma, katerega vsebino je javno predstavil Z. Lešnik, in ki naj se ga pošlje vodjem treh poslanskih skupin koalicijskih strank (Desus, SDS, SLS).

Pod točko Vprašanja in odgovori je T. Jagodnika zanimalo, kako je z lastninjenjem lovskih domov in koč, saj so že pred 6 leti prek LZS posredovali vse dokumente Odvetniški pisarni Senica, niso pa prejeli nobenega odgovora. Prosil je, naj se zadevo ponovno pregleda in se jim posreduje odgovor.

Na koncu se je E. Trafela zahvalil dosedanjemu predsedniku Bojanu Lepičniku za njegovo delo in ga pozval, naj tudi v prihodnje deluje v dobro Lovske zveze Slovenije.

Uredništvo

zapisniku prejšnje seje napačno zapisana njegova izjava, da je Lovec postal pravi strankarski časopis, kajti izjavil je, da bi lahko postal strankarski časopis, prav tako pa je treba popraviti pogojni sklep o podelitvi dveh odlikovanj – reda LZS I. st., saj Komisija za vzgojo in izobraževanje k predlogoma ni dala pozitivnega mnenja.

Š. Virjent je predstavil **Predlog finančnega načrta in višino članskega prispevka za leto 2006**. V predlogu je nova postavka proslava 100-letnice slovenske lovske organizacije. Poleg tega je bilo na seji predstavljeno tudi dodatno gradivo za lovski informacijski sistem LIS-JAK, kjer je za leto 2006 predlagana poraba 10 mio sit. Prav tako je opozoril na dejstvo, da se plače zaposlenih v Strokovni službi že dalj časa ne povečujejo, kar je treba urediti, poleg tega pa je treba za zaposlena strokovna sodelavca (2) povečati plačo za 20 %, saj z ukinitvijo lovišč LZS ne prejemata več 20 % dodatka. Virjent je tudi prepričan, da se članarine ne sme zmanjševati, saj je že tako nizka v primerjavi z drugimi državami.

J. Sever je nekoliko podrobneje pojasnil nekatere postavke finančnega načrta, ki vsebuje tudi postavko za projekt INTER-REG, za katero je LZS dobila sredstva od italijanskega partnerja v višini 250.000 €. Ta sredstva bodo namensko porabljena za 4 pogodbene partnerje, in sicer za točno določene naloge. Dodaten prihodek letos bodo tudi sredstva za lovske izkaznice. V strokovni službi je predvidena realizacija zaposlitve 2 novih delavcev.

Komisija za gospodarsko-finančno področje in IO sta razpravljala tudi o stroških, če bi bil sklep o uvedbi informacijskih pisarn ali izpostav LZS.

IO tudi predlaga, naj novi *Lovski priročnik* ne bi izšel v sklopu Zlatorogove knjižnice, temveč kot knjiga Strokovne knjižnice, ki se prodaja na prostem trgu, saj bodo sredstva za obe knjigi, ki bosta letos izšli v Zlatorogovi knjižnici, po njegovi oceni precej prekoračila načrt.

IO je tudi predlagal, naj Komisija LZS za malo divjad ne bi več plačevala izstavljenih računov za izpuščanje male divjadi v lovišča iz umetne vzreje, temveč samo za najem ali nakup namenskih površin za remize ali krmne njive.

V razpravi o informacijskih pisarnah LZS, ki jih je predlagal B. Lepičnik, so sodelovali J.

Na izrednem občnem zboru v Celju (10. 12. 2005) je glasovalo 106 pooblaščenecv iz vseh območnih lovskih zvez.

Volilni postopki, ki bodo sledili

B. Mahne je pod to točko v uvodu povedal, da občni zbor ne more delovati na podlagi aktov, ki bi jih namesto njega sprejemal UO, kar pa prav tako velja tudi za **Pravilnik o evidentiranju, kandidiranju in volitvah v organe LZS**. Predlog tega pravilnika so delegati dobili z drugim gradivom za IOZ. Dve dopolnitvi je posredoval tudi Branko Vasa, in sicer, naj se 6. člen dopolni ter se glasi:

»Kandidate lahko evidentirajo vse lovske družine in tiste območne lovske zveze, ki delujejo na dan 10. 12. 2005.« (v nadaljnjem besedilu: območna lovska zveza);

– da se dopolni 11. člen, v katerem naj se doda nov 1. odstavek, ki naj se glasi:

»Kandidacijsko konferenco sestavljajo starešine (predsedniki) lovskih družin in predsednik območne lovske zveze ali njihovi pooblaščenici.«

K sedanjemu 3. odstavku pa naj se na koncu pripiše:

»iz območne lovske zveze«.

Opozoril je tudi na administrativne popravke v 29. členu.

Obenem je povedal, da lahko LD in območne lovske zveze že opravljene postopke evidentiranja in kandidiranja potrdijo ali pa opravijo na novo; vendar

Za začasno 11-člansko vodstvo LZS, ki bo lovsko organizacijo vodilo v skladu z veljavnimi Pravili LZS vse do izvolitve novih organov LZS, se je izreklo 93 od 106 delegatov.

območnih lovskih zvez oz. na njihovo pravno nasledstvo. B. Mahne mu je odvrnil, da je to že rešeno v 6. in 29. členu Pravilnika.

Delegati so s 105/106 glasovi za in 1 vzdržanim sprejeli predlagani **Pravilnik o evidentiranju, kandidiranju in volitvah v organe LZS**, dopolnjen z obema predlogoma B. Vase in z administrativnimi popravki v 29. členu ter naslednji predlagani sklep:

Razpišejo se volitve v organe Lovske zveze Slovenije po veljavnem Pravilniku o evidentiranju, kandidiranju in volit-

Z 22. seje UO LZS

Seja je bila 2. 11. 2005 v prostorih podjetja Tinex v Šenčurju. Sprejet je bil predlagani dnevni red s sprejeto dopolnitvijo dnevnega reda, ki jo je predlagal D. Jug, naj se določi datum in dnevni red izrednega OZ LZS ter njegovih organov. Poleg pregleda sklepov 21. redne seje UO LZS (18. 10. 2005) sta bila na dnevnem redu poleg omenjenega tudi obravnava finančnega načrta in načrta dela LZS za leto 2006 ter določitev višine članarine za leto 2006.

Z. Lešnik je povedal, da je v

Vse foto: B. Leskovic

P. Marin, M. Božič, B. Zlobko, M. Kontelj, D. Jug, J. Rupnik, E. Trafela, F. Koščak, in Z. Lešnik, vendar so bila njihova mnenja zelo različna.

D. Jukič je predlagal, naj se predvidi tudi sredstva začasno poravnava naših stroškov pri pripravi trijezičnega slovarja lovskega izrazoslovja.

E. Krašna je pojasnil, da so sredstva za ta namen deloma predvidena že v programu Založništva, saj bo Lovski priročnik najverjetneje izšel šele leta 2007. Hkrati je obvestil tudi UO, da so člani Uredniškega odbora Založništva LZS zaradi razrešitve glavnega urednika J. Černača napovedali solidaren kolektivni odstop, saj menijo, da je z razrešitvijo glavnega urednika Lovca izkazana nezaupnica tudi vsem članom, ki so bili z vsebino uvodnikov glavnega urednika vedno seznanjeni in z njimi soglašali.

Na vprašanje, zakaj je tolikšna poraba pod postavko GL (vzdrževanje lovske hiše), glede na dejstvo, da LZS lovišče od 1. 1. 2005 nima več, je direktor skupnih služb LZS, **J. Mehle**, pojasnil, da so to še stroški nekdanjih GL, v katere je zajeta tudi odpravnina za enega od presežnih delavcev oz. za delno poravnava stroškov zanj za obdobje 6 mesecev, nadalje odškodnina za hlačilnico LZS na Mirkah, za izplačilo enega škodnega primera iz minulega leta, medtem ko skupni stroški za obe hiši znašajo 500.000 do 600.000 sit.

Opozorjeno je bilo tudi, da bi morali čim prej začeti s pripravo na 100-letnico LZS.

D. Jug je pojasnil zadeve, ki zadevajo mednarodni projekt INTERREG. LZS bo dobila skupno 250.000 € sredstev, ki pa bodo porabljeni namensko za vse štiri partnerje v projektu. Dinamika plačil bo opravljena v petih delih, v skladu s pogodbo. Obenem je opozoril na nujnost ustreznega razvijanja našega informacijskega sistema LISJAK, če želimo imeti potrebne podatke pri dogovarjanju z drugimi partnerji.

D. Leskovec je pozdravil predlog, ker je spoštovana načelna usmeritev UO, da se članarine ne bodo povečale.

J. Kralj je predlagal, naj se sistemsko uredi, da bi LZS sofinancirala udeležbo naših predstavnikov tudi na Kmetijsko-življskem sejmu v Gornji Radgoni.

Odgovoril mu je predsednik IO LZS, da so potrebna sredstva

načrtovana v okviru sredstev Komisije za odnose z javnostjo.

D. Perdec je predlagal, da se je treba dogovoriti, kako in kdaj bomo izdajali nalepke za podaljševanje veljavnosti lovske izkaznice glede na to, da je predvideno plačilo članarin do 31. 1. 2006.

V razpravi na omenjeno problematiko je prevladalo večinsko mnenje, naj se nalepke pošlje do 31. 12. 2005 na vse ZLD na podlagi članskih seznamov, razvidnih na medmrežju v sistemu LISJAK. Ob plačilu letne članarine pa naj se z LD naredita dokončni poračun in poravnava (višek nalepk, ki jih je LD prejela, mora vrniti).

J. Sever je predlog finančnega načrta LZS dopolnil s predlogom, naj se za sistem LISJAK odobri sredstva v višini 7 mio, pri čemer se investicijska rezerva zmanjša s 15 na 13 mio, preostala razlika pa naj bo iz sredstev postavke rezerve.

Upravni odbor je soglasno sprejel naslednje sklepe:

1. **Upravni odbor LZS potrjuje program dela in finančni načrt Lovske zveze Slovenije za leto 2006.**
2. **Višina članskega prispevka za LZS za leto 2006 je 9.900 sit.**
3. **Območne lovske zveze morajo celotni znesek članskega prispevka Lovski zvezi Slovenije poravnati najpozneje do 31. januarja 2006.**
4. **Za zamujena plačila tudi vnaprej veljajo zakonske zamudne obresti in se obračunavajo od 1. 2. 2006 naprej.**
5. **Ustrezno popravljen povzetek programa dela in finančni načrt bosta objavljena v glasilu Lovec.**

Imenovane so bile: Komisija za popis opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, Komisija za popis sredstev in virov sredstev in Komisija za popis zalog blaga in materiala v sestavi.

Predsednik osrednje inventurne komisije je M. Kersnik. Poročilo inventurnih komisij za stanje do 31. 12. 2005 je treba pripraviti do 20. 1. 2006.

Obravnava predloga sprememb in dopolnitev Pravil LZS

B. Lepičnik je v uvodu opozoril, da je zadnji Občni zbor ali natančneje Zbor starešin zadovoljil začasno vodstvo, naj pripravi določene dokumente ter da bo neodgovorno, če to ne bo nareje-

no in bi na občni zbor prišli samo s spremembo 2 členov Pravil. Opozoril je tudi, da moramo upoštevati stališča, ki so nam jih izrazile in posredovale LD v javni razpravi. Predlagal je še, da bi obravnavali tudi gradivo – *Pravila LZS*, ki je bilo pripravljeno za prejšnjo sejo UO.

E. Trafela je pozval IO in predsednika posebne delovne skupine za ustrezno razlago.

B. Mahne, predsednik delovne skupine, je povedal, da je delovna skupina šele 21. 10. 2005 prejela ustrezen in konkreten sklep o svojih zadolžitvah ter da v tako kratkem času ni bilo mogoče pripraviti ustreznega predloga. **Dejstvo je, da LZS v obdobju po 26. 6. 2005 nima legitimnih in legalnih organov**, je povedal, zato bo moralo povsem novo začasno vodstvo, ki bo imenovano na izrednem občnem zboru, pregledati vse sklepe in jih ponovno potrditi ali pa ustrezno spremeniti. Povedal je tudi, da je ta skupina ugotovila, da je bil zadnji občni zbor sklican v nasprotju z veljavnimi Pravili LZS. Pravila LZS namreč veljajo, dokler jih občni zbor s potrebno 2/3 večino ne spremeni in nato novih ne potrdi Upravna enota. **Zato delovna skupina predlaga sklic Izrednega občnega v skladu z veljavnimi pravili, imenovanje začasnega organa, ki bo vodil LZS do volilnega občnega zbora, in spremembo veljavnih Pravil.** Na podlagi registracije tako spremenjenih Pravil in izvedbe kandidacijskega postopka pa sledi sklic **volilnega občnega zbora**. Opozoril je še na napako v gradivu, kjer je treba v 18. členu črtati 6. alineo ter črtati 22. in 23. člen. Izhodišča za konkretno spremembo Pravil LZS mora dati ustrezno organ LZS, vendar pa je za samo izdelavo potrebno več časa.

J. Piskernik je izrazil mnenje, da je bil zbor starešin najširša mogoča baza, kar pomeni, da so tedaj sprejeti sklepi ali usmeritve najboljši temelj za nadaljnje delo. Izredni občni zbor naj bi le potrdil dosedanje delo in sklepe, tako da ne bomo po nepotrebnem izgubljali časa.

B. Vasa je vprašal, kako je mogoče, da sprejeti Pravilnik o evidentiranju, kandidiranju in volitvah ni v redu, medtem ko so sklepi glede finančnega načrta in višine članarine v redu, če je LZS po 26. 6. 2005 dejansko brez legitimnih organov.

V. Šemrova je zanimalo, na podlagi katerega zakona je v ve-

ljavnih Pravilih predpisano obvezno združevanje LD v območne ZLD/LZ. **B. Mahne** mu je pojasnil, da o organizaciji govori Zakon o društvih in da so LD prek pogodb z območnimi ZLD/LZ sprejele veljavna Pravila LZS. Pravila so še veljavna in se lahko spremenijo zgolj po predpisanem postopku.

A. Podgoršek je ponovno povedal, da je o tem svoje stališče že podalo tudi MNZ, ki trdi, da Zakon o divjadi in lovu ni uredil položaja območnih lovske zvez in tudi ni predvidel, ali se LD združujejo v LZS neposredno ali prek ZLD/LZ. **Z. Lešnik** je menil, da je predlog, ki ga je predlagala delovna skupina, ustrezen, zato naj UO njen predlog sprejme, novo začasno vodstvo pa naj nato pripravi sklic volilnega občnega zbora in do tedaj pripravi tudi predlog novih Pravil LZS, ki bodo v skladu z veljavno zakonodajo.

Sprejete so bile predlagane spremembe veljavnih Pravil LZS, za kar se je izreklo 24 prisotnih, 1 je bil proti, 2 pa sta se vzdržala.

Sklic izrednega občnega zbora LZS

Upravni odbor je po prebrnem predlogu, ki ga je predstavil **B. Lepičnik**, in po razpravi, v kateri so sodelovali **B. Vasa, D. Jug, A. Podgoršek** in **B. Lepičnik** z 22 glasovi za, 2 proti in 1 vzdržanim sprejel naslednje sklepe:

1. **Izredni občni zbor bo 10. 12. 2005 v Celju (natančno lokacija bo sporočil J. P. Marin).**
 2. **UO za izredni občni zbor (IOZ) predlaga naslednji dnevni red: otvoritev IOZ; izvolitev delovnega predsedstva, zapisničarja in dveh overovalcev; izvolitev verifikacijske komisije; sklepanje o načinu glasovanja na IOZ; ugotovitev poteka mandata organov LZS in imenovanje začasnega organa, ki bo vodil LZS do izvolitve novih organov; sprejem sprememb Pravil Lovske zveze Slovenije; vprašanja in predlogi delegatov IOZ.**
- Kot gradivo naj se priloži predlagane predloge sklepov ter predlog spremembe Pravil LZS.

V roku 3 dni bo pripravljen tudi predlog organov IOZ, ki pa ne bo uvrščen v gradivo.

B. Lepičnik je predstavil dopis ZLD Ptuj - Ormož o ustanavljanju OZUL. Povedal je, da do podelitve koncesij v skladu z

veljavnim ZDLov-1 z lovišči upravljajo dosednji upravljavci, da pa so potrebni za normalno delovanje organi OZUL in da je v interesu nas vseh, da delujemo kot sogovorniki drugim uporabnikom prostora, predvsem z Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS).

M. Božič je menil, da LD nikakor še ne morejo ustanavljati OZUL, ker država še ni podelila koncesij. OZUL se poskušajo registrirati kot pravne osebe, kar pa naj bi brez opredeljene notranje organizacije ne bi bilo mogoče.

Lepičnik mu je odgovoril, da je UO te stvari že obravnaval in sprejel sklepe, da za OZUL ni potrebe, da bi bili pravna oseba, naj pa bodo območne lovske zveze pobudniki njihovega ustanavljanja. OZUL se lahko registrirajo kot pravne osebe tam, kjer ni lovišč posebnega pomena (LPN). V Sloveniji že imamo pravno registriran OZUL, kar pa je z vidika stroškov nepotrebno.

A. Podgoršek je prisotne seznanil s pravnim mnenjem MNZ, kjer menijo, da je takšno združenje mogoče registrirati kot zvezo društev pod pogojem, da so ta društva njene članice.

Lepičnik je poročal še o neformalnih sestankih z nekaterimi poslanci in poslanskimi skupinami, kjer je predstavil naša stališča.

Z. Lešnik je predlagal objavo mnenj nekaterih poslancev iz koalicije v decembrski številki Lovca, vendar pa je uredništvo ocenilo, da tega tako na hitro ni mogoče storiti. Lepičnik je menil, naj v to vključimo vse stranke, saj bomo potrebovali vso pomoč, ki jo lahko dobimo le tako.

B. Vasa je navzoče seznanil, da bo že naslednji dan sestanek na MKGP glede usklajevanja mnenj o *Pravilniku o izobraževanju ter o lovsko-čuvajski službi*.

Sestanka naj se poleg **B. Vase, E. Krašne in G. Bolčine** udeleži tudi **Š. Virjent**.

A. Beer je predlagal, naj se za lovske goste ponovno uvede značke ali medalje za uplenjeno trofejno divjad, kar je naloga za Komisijo za veliko divjad, ki se ji posreduje ta pobuda.

D. Jukiča je zanimalo, kakšna je prihodnost sklenjenih meddržavnih sporazumov o skupnem gospodarjenju z divjadjo določenih vrst glede na to, da ZGS načrtuje povsem po svoje in sporazumov dejansko sploh ne upošteva.

B. Lepičnik je prebral pismo J. Černača, ki je bilo članom

posredovano tudi kot priloga zapisnika. Nadalje je prebral tudi njegovo odstopno izjavo z mesta predsednika Odbora Etičnega kodeksa. Glede na to, da je ta zadeva v pristojnosti občnega zbora, so menili, da bi bilo treba ustrezno razširiti dnevni red.

B. Breitenberger je ponovno izrazil osebno razočaranje in užaljenost nad odločitvijo UO glede razrešitve J. Černača kot glavnega urednika Založniške dejavnosti LZS, s čimer se je strinjal tudi na prejšnji seji odstopni **A. Vrščaj**.

Z. Lešnik je poročal o dopisu ZGS, kjer je bila omenjena možnost pridobitve evropskih sredstev za ureditev remiz. **Š. Virjent** je pojasnil, da je težava v tem, da ta sredstva lahko pridobi samo fizična oseba.

UO je sprejel sklep o podelitvi reda za zasluge I. stopnje S. Frangežu (ZLD Ptuj - Ormož).

J. Mehle je seznanil UO LZS, da bo morala LZS do konca leta natisniti napotnice za uplenjeno divjad, kar bo stalo približno 2 mio sit.

Predlagano je bilo, naj IO poskuša doseči s predstavniki MKGP, da bi ta stroške uvrstili med stroške za upravljanje z lovišči.

Sprejet je bil tudi sklep, da se MKGP še enkrat seznani s stališčem LZS glede izračunavanja višine koncesijske dajatve.

Enako naj strokovna služba LZS pozove tudi VURS, naj v skladu s člankom v Lovcu pravočasno pripravijo spremembo ustreznih pravilnikov o oddaji notranjih organov ...

Uredništvo

LD Storžič v skrbi za race mlakarice

Raca mlakarica je zelo hvaljezna vrsta divjadi za intenzivno gospodarjenje. Med biotehnične ukrepe, s katerimi lahko povečujemo njeno številčnost, uvrščamo dodatno krmljenje, sajenje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, zagotovitev dodatnih umetnih gnezdilnic, zagotovitev zadostnega miru (omejitev števila lovnih dni ter izločitev določenih, če le mogoče najboljših vodnih površin, in sicer kot površin, kjer lov ni dovoljen), lov tistih plenilskih vrst, ki jih je dovoljeno loviti, pri čemer posebno pozornost namenimo lovu sivih vran in srak ...

Eden od uspešnejših biotehničnih ukrepov, še posebno tam,

Foto: J. Mehle

Člani LD Storžič, (z leve) I. Kern, I. Pušavec in M. Šveglj, so aktivno sodelovali pri urejanju umetne mlake – račnjaka.

kjer primanjkuje primernih vodnih površin, je izdelava umetnih mlak – račnjakov s primernim deležem plitvin in globoke vode

ter otočki. Ukrep lahko kombiniramo s prej naštetimi ukrepi.

Na fotografiji je izdelava umetne mlake – račnjaka v Lovski

Letos Sejem LOV že prej!

Naravnost k čudoviti družabni naravi!

Uživajte naravo prijateljskega druženja na **4. mednarodnem sejmu lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi na sejmu Lov v Gornji Radgoni!**

SEJEM LOV bo leta 2006 že nekoliko prej, in sicer bo trajal od petka, 21., do nedelje, 23. aprila. K uživanju narave na njem ste vabljeni tudi dobesedno!

Pomurski sejem, Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma, Racoon d.o.o., Revija Pet zvezdic, Lovska zveza Slovenije in Ribiška zveza Slovenije skupaj razpisujejo tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe za nagrado »zlati kotliček« sejmata Lov.

Člani lovskih in ribiških družin, gostinci ter ljubiteljski kuharji ste na tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe na sejmu Lov v Gornji Radgoni vabljeni v soboto, 22. aprila 2006!

Sodelovale bodo tričlanske ekipe tekmovalcev. Pripravljene jedi bo ocenila posebna strokovna komisija. Prijavljene ekipe bodo morale prinesiti s sabo kotliček in vse potrebne sestavine, ki bodo zadoščale za najmanj 1 l lovskega golaža ali ribje čorbe. Ker mora količina zadoščati vsaj za pokušno strokovne ocenjevalne komisije, je omejena zgolj navzdol ... Tekmovalci, ki bodo skuhalili nekoliko več specialitete in jo ponudili še v pokušno obiskovalcem prireditve, se bodo lahko potegovali tudi za nagrado občinstva.

Nagradi strokovne komisije in nagrada občinstva bodo praktične in uporabne za vse prihodnje gurmansko-družabne podvige! Največja nagrada za vse sodelujoče pa bo nepozabno in zabavno prijateljsko druženje.

Rok za pisno prijavo na tekmovanje je 10. marec 2006.

Prijave pošljite na naslov:

Pomurski sejem, d.d.

Cesta na stadion

9250 Gornja Radgona

Faks: (02) 5642 160

Elektronski naslov: komerciala@pomurski-sejem.si

Lahko se prijavite tudi prek spletne strani: www.pomurski-sejem.si

Za vsa vprašanja, povezana s tekmovanjem, sta vam z veseljem na voljo: Jana Dimec, projektni vodja sejma, tel.: (02) 56 42 108, (02) 56 42 100, faks: (02) 56 42 160, elektronski naslov: komerciala@pomurski-sejem.si in Miran Mate, 041/263 107, elektronski naslov: ps.lj@pomurski-sejem.si.

Uredništvo

družini Storžič. V omenjenem primeru je bilo zemljišče zamočvirjeno. Zato je treba urediti predhodno odvodnjavanje oziroma je dela priporočljivo opraviti pozimi, ko je daljše obdobje mrzlega vremena. Idealno je, da na takem račnjaku z deli končamo nekje do februarja, saj se pri tej vrsti začne razmnoževanje zelo zgodaj.

Mag. Janko Mehle

15-letnica Rogistov ZLD Ptuj - Ormož

V Ormožu je bila 12. 11. 2005 velika slovesnost v počastitev 15-letnice ustvarjalnega in umetniškega delovanja Rogistov Zveze lovskih družin Ptuj - Ormož. Na Martinovo soboto, na praznik zahvale materi naravi za bogate darove, so se zbrali številni lovci in drugi obiskovalci in skupaj z zeleno bratovščino prisluhnili zvenu lovskih rogov ter ubranemu petju lovskih pesmi. To je bila odlična promocija slovenskega lovstva; ob pravem času in zahvala za prizadevno delo skupini rogistov.

Slovenska zelena bratovščina skrbno neguje in varuje bogato kulturno izročilo. To je potrdil tudi jubilejni koncert rogistov ZLD Ptuj - Ormož, ki že polnih 15 let bogatijo kulturno ponudbo in snovanje lovske organizacije na Slovenskem. Ta se približuje svoji stoletnici in v stotih letih organiziranega delovanja so lovci vedno negovali tradicijo, visoka etična načela lova in varstva narave, lovske šege in seveda lovsko kulturo. Drobni kamenček v mozaiku bogatega kulturnega izročila prihaja tudi iz ptujsko-ormoškega dela naše domovine, v katerem je slovenska lovska tradicija vselej nekaj veljala. Velja in bo veljala tudi v prihodnje, smo med drugim slišali na skrbno pripravljeni, vzorno organizirani in brezhibno pripravljeni prireditvi v Ormožu. Organizatorji jubilejnega koncerta so zadeli v polno, ko so se odločili, da ga vključijo v dneve martinovanja v Ormožu. Vino, narava, pesem in plemenita načela pravičnega lova imajo veliko skupnega. V njih se zrcalijo kristali življenja in hotenja. Vsega po malem, je v pozdravnem nagovoru jubilantom povedal predsednik organizacijskega odbora prireditve **Štefan Gačnik**.

Slavnostna prireditev je pote-

Jubilantom in vsem nastopajočim skupinam sta spominska priznanja podelila predsednik in tajnik ZLD Ptuj Ormož mag. Emilijan Trafela in mag. Srečko Kropce.

kala gladko in po dobro pripravljenem scenariju. Korenine organiziranega delovanja ptujsko-ormoških lovskih rogistov segajo v prvomajske dni leta 1990, ko so prvič javno nastopili ob razvitju lovskega prapora v LD Žetale. Poleg vodstva ZLD Ptuj - Ormož in njene komisije za izobraževanje in lovsko kulturo (dolgo jo je uspešno vodil Štefan Gačnik) imata nepozabne zasluge za njihov razvoj še **Mirko**

skke organizacije na ptujsko-ormoškem območju in v celotni SV Sloveniji, pa sestavljajo **Franc Slodnjak** kot neutrudni predsednik, **Danilo Ivanuša** kot strokovni in umetniški vodja, **Adolf Meglič**, **Franc Majcen**, **Ivan Bogša**, **Igor Fergola**, **Franc Praprotnik**, **Ljubo Zafran**, **Kristjan Slodnjak** ter trije prekaljeni glasbeniki, ki so se skupini pridružili leta 2002: **Rado Munda**, **Franc Štuhec** in **Branko Žni-**

Ptujsko-ormoški lovski rogisti na slavnostnem koncertu ob 15-letnici delovanja v prireditvenem šotoru v Ormožu so ogreli dlani hvaležnega občinstva.

Korošec iz Ptuja in nikoli pozabljen, žal že pokojni profesor in starosta slovenskih lovskih rogistov **Jože Grlec** iz Murske Sobote, ki sta poleg začetnih organizacijskih težav uspešno rešila tudi nakup ustreznih glasbil na Češkem. Ustanovni člani ptujsko-ormoških lovskih rogistov so bili **Adolf Meglič** kot strokovni vodja in predsednik, **Danilo Ivanuša**, **Igor Fergola**, **Stanko Bukvič**, **Vinko Lenart** in žal že pokojni **Jože Fergola**. Zdajšnjo 12-člansko skupino, ki je tako rekoč nepogrešljiva na vseh lovskih prireditvah, srečanjih in promocijskih predstavah lov-

darič. Za njihovo opremo, obleke in glasbila skrbijo lovske družine oz. lovci v okviru ZLD Ptuj - Ormož z delom članarine in tudi s prostovoljnimi prispevki. Iz kratke predstavitve njihovega delovanja, ki jo je pripravil **Štefan Gačnik**, je mogoče razbrati, da so ptujsko-ormoški lovski rogisti v 15-letnem delovanju zabeležili več kot 450 javnih nastopov po Sloveniji, na Madžarskem, v Avstriji in drugod. Sodelovali so na 13 revijah pevskih zborov in rogistov Slovenije, večkrat so nastopili na TV in na mnogih javnih prireditvah širšega pomena. Brez njih se ne začne in ne konča tako rekoč nobena pomembnejša lovska prireditev ali srečanje zelene bratovščine. Za bogato in ustvarjalno delovanje so leta 2000 prejeli red LZS za lovske zasluge III. stopnje, za 15-letni jubilej pa jim je LZS podelila posebno plaketo za lovsko kulturo.

Ptujsko-ormoški lovski rogisti izvajajo skladbe za rogove različnih avtorjev, največ skladb jim je napisal prav pokojni prof. **Jože Grlec**. Iz mnogih pozdravnih besed in čestitk številnih visokih predstavnikov lovske organizacije (med njimi sta bila tudi predsednik IO LZS **Štefan Virjent** in član UO LZS ter predsednik ZLD Ptuj - Ormož mag. **Emilijan Trafela**) in drugih ljubiteljev te kulturne zvrsti, ki so prišli na njihov jubilejni koncert v Ormožu, je vela ena sama želja, da bi s prizadevanji nadaljevali tudi v prihodnje. Zlasti v lovskih vrstah se zavedajo, da brez tega pomembnega dela lovske kulture ni celovite in popolne javne podobe zelene bratovščine. Lovski rogisti s svojim uspešnim delom in kulturnim snovanjem nenehno dokazujejo, da slovensko lovstvo sodi v sam vrh srednjeevropske razvite lovske kulture. Njihovo delo pomembno prispeva k

Obiskovalci jubilejnega koncerta so pozorno prisluhnili nastopom rogistov in pevcev.

negovanju, ohranjanju in predstavljanju kulturne dediščine, v kateri je lovska kulturna vidno zastopana. To je v koncertnem listu zapisal tudi predsednik ZLD Ptuj - Ormož mag. Emilijan Trafela in dodal, »da je za nas zanimivih zadnjih sto let zgodovine o slovenskem lovstvu, ki predstavlja bogato pot v strokovnem, kulturnem in etičnem razvoju, pa tudi glede vloge lovcev pri ozaveščanju ljudi o varstvu narave. Znano je, da skupno delo in cilji zblížujejo ljudi in utrjujejo medsebojno zaupanje in prijateljstvo. Velik del takega poslanstva opravljajo rogisti ZLD Ptuj - Ormož, ki praznujejo 15-letnico aktivnega delovanja doma in v zamejstvu. Težko si brez njih predstavljamo uspešne slavnostne in tudi žalostne trenutke. Njihovi zavirljivi uspehi so rezultat požrtvovalnega, prostovoljnega dela pri utrjevanju lovske kulture, ki postaja nepogrešljiv del sedanjih razmer v lovstvu,« je še menil Trafela.

V izbranem kulturnem programu so nato poleg jubilarov, rogistov ZLD Ptuj - Ormož, nastopili še rogisti LD Križevci, Lovski pevski zbor Medvode, Prekmurski rogisti, Štajerski rogisti, Savinjski rogisti in oktet ZLD Ptuj - Ormož. Po nastopu (žal so ga občasno nekoliko motili preglasni obiskovalci martinovanja, a to kljub vsemu ni zasenčilo dobrega umetniškega vtisa) so predstavniki vseh sodelujočih skupin prejeli posebna priznanja organizatorjev, ki sta jih podelila predsednik in tajnik ZLD Ptuj - Ormož mag. Emilijan Trafela in mag. **Srečko Krobe**. Štefan Virjent in mag. Emilijan Trafela sta podelila tudi lovska odlikovanja in plakete za kulturo zaslužnim članom skupine ptujsko-ormoških rogistov. Jubilarom so izrekli čestitke in izročili spominska darila tudi predstavniki drugih sodelujočih skupin. Kulturna prireditev je za zaključek še enkrat ogrela dlani poslušalcev, tako da so morali jubilarji za konec poseči tudi po »rezervnem« programu. Več kot uspešno!

Jubilejni koncert so sklenili s sproščenim in prijateljskim druženjem ter klepetom ob okusni »martinovi« kulinarični in vrhunski vinski ponudbi, za katero so skrbeli marljivi člani LD Ormož. Prireditve so podprli tudi mnogi sponzorji in donatorji, kar potrjuje ugled in veljavo lovske organizacije na ptujsko-ormoškem območju.

Mag. Marjan Toš

Člani LD Sela ob 50-letnici LD

Petdeset let LD Sela

Lovska družina Sela je že leta 2004 praznovala Abrahama. Praznično leto smo začeli s tradicionalnim spominskim lovom. Med veliko udeležbo domačih članov so se lova udeležili tudi lovski prijatelji kar iz šestnajstih lovskih družin širom Slovenije. Glavni namen tovrstnega srečanja je bil druženje in utrjevanje prijateljskih vezi med člani zelene bratovščine. Tudi tokrat je bil temeljni namen dosežen, saj se le na tak način lahko dostojno zahvalimo našim pokojnim članom za njihov prispevek k društvu; njim je bil spominski lov posvečen. Tudi redna letna skupščina je bila praznično obarvana. V jubilejnem letu smo imeli obilico dela s prenovitvenimi deli lovskega doma, ker smo mu želeli nadeti slavnostno podobo. Na strelski prireditvi, ki je bila organizirana v počastitev petdesete obletnice društva, je naš dom že sijal v praznični preobleki. Tekmovanje na glinaste golobe je bilo odlično zastopano. Zmagovite ekipe (1. mesto LD Pod-sreda, 2. LD Domžale, 3. LD Kamnik) pa tudi prvi trije posamezniki (1. Rajko Novak - LD Motnik, 2. Igor Jarc - LD Pod-sreda, 3. Uroš Potočnik - LD Sela) so prejeli unikatna priznanja z našim emblemom, znakom sv. Huberta, zavetnika lovcev.

Med člani LD Sela se je temperatura vse bolj dvigala. Z neverjetno naglico se je bližal 26. september 2004 in za nas glavna prireditev ob našem prazniku. Pet pred dvanajsto smo celo dobili natisnjen zbornik. Skromen, za marsikoga morda celo pomanjkljiv, preveč enoličen, pa vendar naš. V njem je shranjen del naše zgodovine, v njem so vpisani člani, ki so jo soustvarja-

li prek raznih aktivnosti, ki vedno tudi niso bile povezane z divjadjo in lovom. Ena od takih akcij so bile tudi prireditve dobrodelnega značaja. Z brošuro smo hoteli gostom in nasploh vsem obiskovalcem osrednje prireditve pa tudi našim zanamcem po-

Slavnostni govornik ob 50-letnici LD Sela je bil Franc Hribar, eden od soustanoviteljev LD.

dariti celovito podobo udejstvovanja članov v društvu v minulih petdesetih letih. Za praznik smo obnovili tudi naš lovski prapor.

Jutro 26. septembra smo dočakali z nestrpnostjo; še zadnje priprave do 14. ure popoldne. Pripravili smo zanimivo likovno razstavo z motivi narave in divjadi. Nekaj svojih del je dobrodušno odstopil slikar, nam lovcem že dobro znani **Igor Pičulin**. Za marsikoga veliko preseñenje pa so bile odlične slike na platnu in lesu v oljni tehniki našega člana **Jureta Erzarja**. Vedno, kadar kdo od članov naredi nekaj velikega in na tak način promovira celotno članstvo, smo na to posebno ponosni. Tudi tokrat smo z zanosom razlagali prišlekem, da so razstavljena dela našega člana.

Čudovita in nenazadnje nepogrešljiva sta bila nastopa **Zasav-**

skih rogistov in Škofjeloškega lovskega pevskega zbora. S svojim petjem in igranjem sta še posebno obogatila Hubertovo mašo, ki sta jo darovala g. **Danijel Kastrun**, ki je župnik na Selih, in naš dolgoletni prijatelj g. **Franc Turk**. Z mašo ob lovskem domu, v čast sv. Hubertu, se je slavnostni dan tudi uradno začel. Množica obiskovalcev je nekaterim dala celo občutek političnega shoda. Pa vendar je bilo to le praznovanje ene najmanjših lovskih družin v Sloveniji.

Po končani maši je spregovoril slavnostni govornik **Franc Hribar**, eden od soustanoviteljev LD Sela in tudi prvi predsednik LD. Vsem še živečim ustanovnim članom smo podelili plakete LD Sela, prav tako tudi Občini Kamnik, KS Sela in Srednja vas, PGD Sela, OŠ Šmartno - podružnica Sela, LD Kamnik, LD Tuhinj in LD Stahovica. Kot posameznik je plaketo dobil župnik Franc Turk za dolgoletno sodelovanje. Zaslužne člane LD Sela je odlikovala LZS. Po podelitvi priznanj so nas vse skupaj obdarili z bogatim programom otroci OŠ Sela pod mentorstvom **Milene Kunej in Erne Berlec**.

Ko je bil končan uradni del prireditve, so si nastopajoči še vedno podajali mikrofone. Ansambli s prirejenimi inštrumenti pod naslovom Frej-hand muzikantje so navdušili občinstvo. Predstavili so se prijatelji iz Podčetrčka, z imenom Ansambel k'ga še ni blu. Za njimi je nastopil domači Ansambel Pivnik in nazadnje še Ansambel Tun - član, mlada skupina, ki nas je zabavala tudi v nadaljevanju. Posebna popestritev popoldneva je bil v svojem značilnem slogu, z liki znanih oseb iz javnega življenja,

Hubertovo mašo sta darovala župnik na Selih Danijel Kastrun in prijatelj LD Sela Franc Turk.

dramski igralec Marjan Šarec. Velika večina vabljenih krajanov in kmetov se je udeležila našega praznovanja. Veseli smo bili tudi lovskih kolegov iz različnih lovskih družin iz bližnje in daljne okolice.

Še kar nekaj časa je odmevala hvala prijetnega druženja lovcev, pa tudi tistih, ki včasih nimajo najboljšega mnenja o zeleni bratovščini. Člani LD Sela upamo, da smo tudi tokrat dokazali, da poleg nalog, povezanih z lovstvom, znamo poskrbeti za prijetno druženje, pa čeprav smo po številu članov in velikosti lovišča med najmanjšimi tovrstnimi društvi.

Jernej Štrajhar

LD Pobrežje - Miklavž ob 60-letnici razvila nov prapor

Jubilej, ki smo ga praznovali lani, je za našo LD zelo pomemben, saj to ni le 60-letnica obstoja LD, pač pa je tudi 50-letnica združitve dveh LD v eno. V počastitev obeh jubilejev smo razvili tudi nov družinski prapor z novim, dopolnjenim imenom **LD Pobrežje - Miklavž**.

Obletnica pobreško-miklavških lovcev je bila zato namenjena našim lovcem pa tudi lovskim tovarišem v drugih LD in kraju; skratka vsem, ki jih družita čut in miselnost o potrebi ohranjanja in varstva naravnega okolja in življenja v njem. Namenjena je bila tudi mladim, ki jim je delo naše lovske organizacije manj znano.

Arhivski zapisi izpred 60 let pričajo, da je bila poleti leta 1945 ustanovljena LD Pobrežje, v jeseni leta 1945 pa LD Miklavž pri Mariboru.

V prvem desetletnem delovanju sta obe LD doživeli kar nekaj organizacijskih sprememb. Tako sta nekaj let po ustanovitvi delovali samostojno, nato pa sta na predlog Lovskega društva Maribor delovali: LD Miklavž z LD Hoče, LD Pobrežje pa z LD Radvanje.

Leta 1954 je nastala ponovna reorganizacija, po kateri sta bili LD Hoče in LD Radvanje priključeni k sredogorskemu LGO, LD Miklavž in LD Pobrežje pa k nižinskemu LGO.

Zaradi smotrnejšega gospodarjenja z divjadjo in upravljanja z loviščem sta se obe LD leta 1955 združili v enotno LD Po-

Še zadnji skupinski posnetek »pod starim praporom«

Ob novem razvitem praporu boter prapora in starosta LD Franc Vidovič in starešina LD Marjan Gselman

Skupinski posnetek lovcev LD Pobrežje - Miklavž pred lovskim domom

brežje. Zaradi združitve, ki je nastala leta 1955, smo lani praznovali tudi 50-letnico LD Pobrežje.

Leta 2002 smo lovci LD Pobrežje začutili potrebo, da v spomin na obe, pred 50-letni združeni LD dodamo imenu LD Pobrežje še ime Miklavž, tako da se zdaj naša LD tudi uradno imenuje **LD Pobrežje - Miklavž**.

Osrednja prireditev v počastitev obeh visokih jubilejev je bila 17. septembra 2005 v prostorih PGD Dogoše (zaradi slabega vremena smo namreč morali prireditev prestaviti iz znane idilične okolice lovskega doma v dvorano PGD Dogoše. V kulturnem programu so sodelovali **Hočki**

rogisti, oktet Stare korenine, harmonikar **Mihi**, prireditev pa so popestrili še številni praporščaki iz sosednjih LD.

Po razvitju novega in ob shrambi starega prapora so dobili besedo številni gosti, darovalci trakov in spominskih žebeljčkov, ki se jim velja na tem mestu še posebej zahvaliti.

Po končani slovesnosti smo vse navzoče pogostili z srnjim golažem in izvrstno štajersko kapljico ter se z njimi v prijetnem vzdušju družili do zgodnjih jutranjih ur.

Marjan Gselman

Uspela strelska tekma na tujem strelišču

V okviru dvojnega jubileja smo lovci **LD Pobrežje - Miklavž** prvič v zgodovini naše lovske družine organizirali tekmo v **streljanju na umetne – glinaste golobe**.

Ob pregledovanju arhiva smo zasledili tudi zapise o nekdanji aktivni strelski ekipi naše LD Pobrežje, ki pa je z leti iz različnih razlogov skoraj popolnoma zamrla. Trenutno se s strelsko dejavnostjo v naši LD ukvarjajo le redki posamezniki. Ker pa želimo ponovno okrepiti strelsko dejavnost v naši LD in tako tudi popestriti jubilej LD, smo se **odločili prvič v zgodovini obstoja LD organizirati strelsko tekmo**.

Žal lastnega primerne strelišča še nimamo, zato smo gostovali in **tekmo organizirali na strelišču sosednje LD, to je v LD Rače**. Ob tej priložnosti se javno zahvaljujem vsem lovcem LD Rače, predvsem pa starešini **Francu Koširju** ter **Ivanu Horvatu, Samu Lipovcu, Zoranu**

Strelska ekipa LD Pobrežje - Miklavž, z desne: Mladen Ostojič, Dušan Kolmanič, Dušan Maksimović, Ivo Mulec, Marjan Gselman

Foto: S. Beloglavac

Jusufoviću, Milanu Peharju, Andreju Plausteinerju (vsi LD Rače) in **Janku Skodiču** iz LD Starše za nesebično pomoč pri izvedbi tekme.

Tekme se je udeležilo devet ekip iz okoliških LD ter več kot 70 lovcev posameznikov, kar je za prvo organizirano tekmo več kot zadovoljivo. Imeli smo tudi gosta iz sosednje Avstrije, **A. Brunnsteinerja**, tako da je bila tekma pravzaprav z mednarodno udeležbo.

Ker ima vsaka tekma tudi tekmovalni naboj, smo se lovci LD Pobrežje - Miklavž potrudili in pripravili kar 25 lepih praktičnih nagrad, tri denarne nagrade in tudi pokale za najboljše ekipe in posameznike.

Rezultati:

EKIPNO:

1. Franc Lešnik - Vuk SD
2. LD Rače
3. LD Polskava

VETERANI:

1. Š. Ogrizek
2. I. Kočet
3. F. Ričko

POKALNO:

1. M. Pehar
2. M. Ogrizek
3. D. Kovačič

NAGRADNO:

1. A. Brunnsteiner
2. D. Žigart
3. D. Kovačič

Za udeležbo na tekmi se vsem zahvaljujemo in si želimo ponovno snidenje čez eno leto, morda že na lastnem strelišču?!

Marjan Gselman

Lovci s Kozjaka pri prijateljih v Slovenskih goricah

Člani LD Dobrava iz Svete Trojice v Slovenskih goricah so pripravili tradicionalno

POPRAVEK

Pomotoma smo pod tri slike, ki so objavljene ob članku M. Toša: 60 let LD Lenart v Slovenskih goricah (Lovec, 12/05, str. 601) napisali, da so slike avtorsko delo pisca. V resnici pa jih je fotografiral **Franc Štumberger**, član omenjene LD, za kar se avtorju iskreno opravičujemo.

Uredništvo

jesensko srečanje z lovskimi tovariši iz pobratene LD Vurmat z Duha na Ostrem Vrhu. Obe družini razvijata prijateljsko sodelovanje na vseh področjih lovskega udejstvovanja, še zlasti pa jih družijo skrb za varstvo narave in gojitev divjadi.

Po nekoliko obilnejšem zajtrku in pozdravu starešine LD Dobrava **Zvonka Paluca** so se odpravili na krajši skupni lov v revir Dobrava, kjer pa jim boginja Diana ni bila najbolj naklonjena. Uplenili so namreč samo enega fazana, a bili na koncu kljub temu zelo zadovoljni. Jesenski lovi so namreč že dolgo bolj oblika negovanja tradicije,

Sproščeno na skupni malici v revirju Dobrava

Zbor lovcev iz Vurmata in Dobrave pred lovskim domom

obujanja spominov in predvsem prijetno sproščeno druženje lovcev, zlasti še, če sodelujejo LD iz dveh različnih delov Slovenije. Lovci s Kozjaka v Slovenskih goricah uživajo v nižinskem lovu in spoznavanju razmer v zelo spremenjenem naravnem okolju Pesniške doline, slovenskoga riški člani zelene bratovščine pa uživajo v lovu na veliko divjad. V lovišču LD Vurmat z Duha na Ostrem Vrhu so poleg smjadi še

gamsi, jelenjad in divji prašiči. Vselej pa je zanimivo pričakovanje zvitoropke, ki je na letošnjem srečanju v Dobravi ni bilo. Zato pa je bilo toliko več dobre volje in vedrega razpoloženja, ki je prevevalo tudi »zadnji pogon« v trojiškem lovskem domu v Dobravi. Na njem so lovci izmenjali stališča in poglede o aktualnih naravovarstvenih vprašanjih in dilemah sodobnega lovstva.

Marjan Toš

ZAHVALA

Lovska družina Hrastnik se zahvaljuje Lovski zvezi Slovenije, vsem območnim lovskim zvezam lovskih družin in posameznim lovskim družinam, ki so nam priskočile na pomoč s finančno oziroma materialno obliko pomoči pri obnovi naše uničene lovske koče na Kalu nad Hrastnikom (požar po udarcu strele). Vsem želimo pri nadaljnjem delu veliko uspehov.

Starešina Adolf Laznik

Foto: B. Galjat

Bohinjski lovci radi lovijo skupaj

Lovci smo povečini družabni ljudje, radi se družimo in zahajamo v lovsko družino, v tisto pravo, iskreno lovsko družbo, v kateri se s prijetnim dobrohotnim kramljanjem pove toliko resnic, tudi »lovskih«. Ni je čez iskrico lovsko latovščino po lovu na zadnjem pogonu, pred katero zbledi prav vsaka resnoba, ko krvoločni medvedje in merjasci napadajo hrabre lovce in ko grozansko veliki jeleni in smjaki kar sami prihajajo pred vrlega lovca, ki seveda nikoli ne zgreši. Lovci radi tudi skupaj lovimo in se srečujemo, predvsem jeseni na skupnih lovih, na brakadah in na pogonih (pritiskih) na veliko divjad.

Lovci iz bohinjskega kota, skupaj jih je okoli 130, so združeni v tri lovske družine (LD): **Bohinjska Bistrica, Nomenj - Gorjuše in Stara Fužina**. Že vrsto let vodstvo vsake od naštetih družin v svojem lovišču organizira skupni lov na parkljava divjad za člane treh družin. Že kar tradicionalni skupni lovi vsako leto pritegnejo več in več

domačih lovcev in njihovih tovarišev.

LD Nomenj - Gorjuše je letošnji skupni lov bohinjskih lovcev, bil je 13. novembra, tako kot že vsa leta doslej, organizirala na Jelovici. Pritisk, namenjen predvsem odstrelu mulaste jelenjadi, je bil vzorno izpeljan nad Ribčevo planino. Plena res ni bilo veliko, padlo je le jelenje tele, zgrešeni strelji pa tako ne štejejo in so tako ali tako hitro pozabljeni. Toliko prijetneje pa je bilo skupaj loviti na sončni Jelovici v čudovitem jesenskem dopoldnevu nad morjem megle, ki je prekrivala doline. Pozdrav lovini in zadnji pogon, ki so ga gostoljubno pripravili gostitelji, sta potekala pred še nedograjeno lovsko kočo domačih lovcev pri Bitenjski planini. Nomenjsko-gorjuški lovci so se letos smelo odločili za novogradnjo ter dali kočo »pod streho«, in to samo z denarnimi prispevki članov in lastnim delom – navkljub sedanjim zaskrbljujočim in negotovim razmeram v slovenskem lovstvu. Prav zaskrbljenost nad usodo našega lovstva ni samo poudarjeno izzvenela iz pozdravnega govora **Iva Miklja**, starešine LD Nomenj - Gorjuše, pred lovom, ampak je bila osrednja tema mnogih lovskih omizij na srečanju bohinjskih lovcev. Res smo lovci lahko v skrbeh in v zelo težkih časih je dandanes naše lovstvo! Vendar pa: lovci smo bili in smo vedno optimisti, vedno in povsod se nadajamo najboljšega in najprijetnejšega. Ob tem tudi bohinjski lovci niso nič drugačni.

Branko Galjot

6. gozdarski lov v LD Predgrad

Gozdarstvo in lovstvo sta dejavnosti, ki sta tradicionalno zelo povezani med seboj. V nekaterih državah so poklicni gozdarji nujno tudi lovci. Zdi se, da je pri nas zavest o povezanosti in nujnosti sodelovanja med gozdarji in lovci včasih pomanjkljiva. Tega smo se začeli zavedati tisti študentje gozdarstva, ki smo hkrati lovci. Tako je bila leta 2000 na pobudo in v organizaciji **Dejana Kapša** iz LD Predgrad prva študentska gozdarska jaga. Skupnega lova se nas je udeležila peščica študentov gozdarstva, ki smo tudi lovci, in nekaj domačih lovcev. Skupni lov v LD Predgrad je bil od takrat vsako leto in tako prerasel že v tradicionalni dogodek. Letos smo se

lova udeležili že šestič. Razen študentov in inženirjev gozdarstva, nekaterih poklicnih gozdarjev in drugih udeležencev so se nam letos pridružili tudi študentje, predstavniki Gozdarske fakultete iz Zagreba in Fakultete za lovstvo iz Karlovca.

Lovišče LD Predgrad je eno najlepših in najbogatejših v Sloveniji. Leži v Poljanski dolini ob reki Kolpi. Od rastlinojedih parkljarjev v lovišču živijo: jelenjad, srnjad, prašiči in gams. Redno ali občasno so v lovišču tudi vse vrste pri nas živečih velikih zveri. Obilo bukve in hrasta na pretežno prisojnih pobočjih nudi divjadi obilo hrane, ne manjka pa tudi mladega gozda, kjer divjad najde kritje in mir. Travniki v osrednjem delu lovišča pomenijo dodatno ugodnost za divjad.

4. novembra, ob sedmi uri zjutraj, ko smo se zbrali na Brezovici, se je obetal lep dan. Navedalo ga je sonce, znani obrazi in prijateljski stiski rok. Med starimi znanci je hitro stekla beseda o lovu, ki jo je moral prekiniti lovovodja Dejan Kapš, saj nas je čakal še dolg in naporen dan. Ko je lovovodja končal pozdravne besede in nam razložil »pravila igre«, smo se zdrznili ob slovesnih zvokih lovskega roga, ki ji jih je iz glasbila izvajal rogist iz sosednje Hrvaške. Po jutranjem zboru smo se razdelili v skupine in se napotili na prvega izmed treh pogonov, ki smo jih izvajali tisti dan. Kmalu smo spoznali, da je lov, kot smo bili tam že vajeni, dobro načrtovan in vzorno organiziran. Domači lovci so nas neslišno nameščali na dobro pregledna stojišča. Gonjachi so bili glasni in vsi označeni z odsevnimi telovniki ali trakovi na klobukih. Nasploh je bilo za varnost, ki mora biti najpomembnejša sestavina vsakega lova, tisti dan pošteno poskrbljeno. Kmalu je brezhibno tišino prekinil lajež nepogrešljivih lovskih psov. Izkušeni lovski terier in temperamentni brandl brak sta nenadoma začela lajati močneje in v višjem tonu. Prvi strel je strelcem na stojiščih še močneje pognal adrenalin po žilah. V kratkih časovnih intervalih je sledilo še mnogo strelkov. Tudi tisti, ki jih v začetku še nismo videli, smo po intenzivnosti streljanja spoznali, da je pogon zajel prašiče. Nizke, kosmate, črne sence so bliskovito, a hkrati previdno švigale po gozdu. Trop se je občasno ustavljal, da bi prisluhnili in zaznal morebitno nevarnost. Kljub temu je marsikateri prašič obležal pred strelcem.

Foto: M. Stergar

Plen gozdarskega lova v lovišču LD Predgrad. Že v prvem pogonu smo uplenili 6 divjih prašičev in lisico.

Po končanem pogonu smo si ogledali lovino in na hitro izmenjali sveže vtise. Domači lovci so medtem že dodelali načrt za naslednji pogon. Ko je bil ta, nekoliko mirnejši pogon, pri koncu, je bilo sonce že visoko. Ravno prav lačni in žejni smo se kar ob gozdni cesti okrepčali zokusnim divjačinskim golažem, ki ga je za nas pripravil in nam ga dostavil domači lovec in priljubljeni gostilničar **Ivan Madronič**. Preden se nas je zaradi polnih želodcev polotila premočna želja po spancu, smo še zadnjič tisti dan opravili pogon. Iz bukovega gozda in smrekovih nasadov smo se premaknili v gosto poraščen hrastov gozd. Jesensko sonce, ki je bilo že precej nizko, in lahen veter, ki je odnašal in vrtinčil hrastovo listje, sta pridelala lep zaključek prijetnega dne.

Pozdrav lovini smo opravili že napol v mraku. Lovovodja se je strelcem zahvalil za disciplino in gonjačem za dobro opravljeno delo. Izrazil je željo, da bi se prihodnje leto spet sešli. Prežeti z novim navdušenjem, kateremu smo dodali lepe spomine na predgrajske »jage« iz prejšnjih let, smo si enako želeli vsi udeleženi lovci. Ko je tisti dan še poslednjič obmolnil lovski rog, smo se spoštljivo poklonili uplenjeni divjadi: sedmim divjim prašičem, srni in lisici. Mnogi izmed nas smo le redko ali nikoli pričali tako bogatemu lovskemu plenu. Narava je bila do nas zares darežljiva. S to zavestjo smo se odpravili na zadnji pogon k Madroniču, v prijetno gostilno tik ob reki Kolpi. Ponovno smo »predelali« najpomembnejše dogodke dneva. Z malo lovske domišljije smo tu in tam dodali estetske popravke ter ustvarili legendarne anekdote in neizbris-

ne spomine za obujanje ob naslednjih srečanjih. Prešerno druženje lovskih prijateljev iz vse Slovenije in dežele onkraj Kolpe se je ob melodijah harmonike nadaljevalo dolgo v noč.

Razen lova in prijateljskega druženja je namen tradicionalnega srečanja druženje ljudi s skupnimi interesi in ljudi, ki jih družijo stroka, neločljivo povezana z lovom. Na tak način lahko najbolj kakovostno in sproščeno izmenjujemo izkušnje. Te postajajo za nas vse pomembnejše, saj smo nekateri letos postali gozdarski inženirji. Zato si vsi udeleženci zelo želimo, da bi bila »gozdarska jaga« v LD Predgrad tudi v prihodnjih letih. Razen glavnemu organizatorju dogodka, **Dejanu Kapšu**, dolgujemo iskreno zahvalo tudi predsedniku LD Predgrad **Jožetu Fajfarju** in upravnemu odboru LD ter drugim lovcem, ki razumejo, nam dovoljujejo, odobravajo in soorganizirajo tak lov v njihovem lovišču. Udeleženci se zavedamo, da imamo veliko čast, ker imamo lahko tak lov v enem izmed najlepših kotičkov Slovenije. Večina nas prihaja iz skromnejših lovišč, kjer ni možnosti za izvedbo takšnega lova. Zato nam predgrajska »gozdarska jaga« pomeni zares intenzivno lovsko doživetje. Upamo, da nam bodo lovci LD Predgrad to lepo navado omogočali tudi v prihodnje. Še dolgo bi radi spoštljivo vstopali v njihovo lovišče in hvaležno uživali v darežljivosti narave, rezultatih premišljenega gospodarjenja z divjadjo ter pridnega dela lovcev LD Predgrad. Ti naj bodo zaradi velikega lovskega duha in nesebičnosti vzor lovcem iz drugih lovskih druženj v Sloveniji.

Matija Stergar

Štefan Sever, član Lovske družine Kog, se je rodil 28. avgusta 1930 kot edinec v kmečki družini na Vitanu. Oče in ded sta bila lovca in že v otroštvu je spoznaval, kaj pomeni biti lovec. Zato ni okleval in se je tudi sam včlanil v LD, v kateri je še zdaj zelo aktiven član kljub svojemu visokemu jubileju, 75-letnici. V bistvu letos praznuje kar dva jubileja: poleg svojega življenjskega praznika praznuje tudi 55-letnico članstva v zeleni bratovščini.

Njegova življenjska pot je bila naporna, saj je moral kmalu v svojih mladih letih poprijeti za trdo kmečko delo, kateremu se še sedaj, na svoja zrela leta, ne more odreči. Ni ga občana na Kogu, ki ne bi prepoznal našega Štefana, ki zelo pogosto zahaja v lovišče s svojim znanim starim belim »fičkom«, ki mu kljub novemu vozilu pri hiši ostaja še kako zvest.

V lovski družini je Štefan opravljal skoraj vse funkcije: od gospodarja v letih 1972 do 1976, tajnika (1977 do 1979) in starešine v letih 1980 do 1982. Od 1982 do 1986 je bil kinološki referent in hkrati aktiven kinolog v lovski družini. Za svoje zasluge v lovstvu je prejel znak LZS za lovske zasluge in družinsko priznanje za delo v LD. Za zasluge v lovski kinologiji je dobil srebrni in zlati znak KZS za kinološke zasluge. Bil je med prvimi, ki je opravil lovsko-čuvajski izpit in tudi v prvih tekmovalnih ekipah v streljanju na glinaste golobe ni izostal. Za zdajšnje golobe pravi, da so zanj nekoliko prehitri, a jih kljub hitrosti na letnih družinskih tekmah »sklati« tudi po sedem.

Štefan je v LD Kog med starejšimi in kljub svojim letom redkokdaj manjka na rednih lovskih posvetih in delovnih akcijah. Ne ostaja samo tihi poslušalec ali opazovalec, ampak zna trdno prijeti za orodje in, če je treba, zabrusi tudi kakšno ostro mlajšemu tovarišu. Na svoj življenjski jubilej se je naš Štefan aktivno pripravil in v vročem avgustu je njegova pogostitev prav prišla tudi nam, mlajšim »jagrom«.

Spoštovani lovski tovariš Štef: Na zdravje in še na mnoga zdrava leta ti kličemo in ti želimo dober pogled in ravne cevič!

LD Kog – S. F. K.

V vročih in mokrih poletnih dneh je praznoval 80. rojstni dan **Roman Jakopc**, dolgoletni član LD Voličina.

Rodil se je 7. 8. 1925 v Zg. Voličini, kjer je tudi odrasel. Osnovno šolo je obiskoval v Voličini, potem pa se je lotil dela na kmetiji. Kmalu so ga kot osemnajstletnega fanta vpoklicali v nemško vojsko. V času od 1943 do 1945 se je boril v Rusiji, kjer je bil nekajkrat ranjen. Tik pred koncem vojne je pobegnil iz vojaške bolnišnice v Linzu in se vrnil v rodni kraj.

Kmalu se je poročil na bližnjo kmetijo, si ustvaril družino in vsa leta dobro gospodaril. Že kot mladenič je čutil povezanost z naravo in divjadjo, zato se je pridružil novo-

ustanovljeni LD Voličina. Lovski izpit je opravil leta 1952. Takratnih lepih lovskih časov se Roman rad spominja. Revirji in lovi so bili bogati, stalež male poljske divjadi je bil velik, naravne razmere pa odlične.

Romanu je bil v poseben užitek lov lisic. Nepozabne so njegove dogodivščine s terierjem Alijem, s katerim sta nekoč v eni lovni sezoni uplenila kar 32 lisic. Zadnja leta jih Roman ne »čaka« več, kljub temu pa se v revir še vedno rad poda.

V LD Voličina je opravljal mnoge odgovorne funkcije. Od leta 1963 do 1969 je bil namestnik starešine, od 1969 do 1971 pa starešina. Tedaj so gradili lovski dom, zato je žrtvoval veliko prostega časa. V letih od 1980 do 1982 je bil predsednik NO LD, pozneje pa do leta 1986 član upravnega odbora. Bil je tudi član disciplinske komisije. Mnogo let je tudi vodja revirja. Od leta 2001 je častni član naše LD.

Za pošteno delo v lovstvu je prejel znak za lovske zasluge in red III. stopnje ter plaketo LZ Maribor. Romana bolj kot odlikovanja odlikujejo njegova neizmerna skromnost, pravičnost ter občutek za naravo, divjad in lovske tovariše. Zaradi takih lastnosti uživa med nami prav posebno spoštovanje.

Ob visokem jubileju ti, Roman, lovci LD Voličina iskreno čestitamo in ti želimo še veliko zdravih let ter lepih trenutkov v lovišču in med lovskimi prijatelji.

LD Voličina – F. O.

Avguštin Sešek, član LD Šmarna gora, je 28. 8. 2005 praznoval svoj 70-letni jubilej.

Rodil se je 28. 8. 1935 v Ljubljani. Svoje otroštvo je preživel v vasi Zgornje Pirniče pri Medvodah, ki je že takrat v svojih gozdovih nudila varno zavetje divjadi.

V mladosti se je Avguštin izučil mizarkega poklica in se leta 1953 zaposlil v tovarni Sora v Medvodah. Hkrati se je včlanil v mladinski aktiv v Občini Medvode in bil zaradi svojih odličnih organizacijskih sposobnosti kmalu izvoljen za sekretarja mladine in člana sekretariata mladine Občine Medvode. Pozneje je bil kot gasilec in šofer zaposlen tudi v podjetjih Gradles Medvode in Plinarna Ljubljana, vse do upokojitve leta 1990 pa v Color Medvode.

Avguštin je vse od leta 1951 tudi zelo aktiven član Gasilskega društva v Zg. Pirničah. Za vsa prizadevanja dela je dobil veliko priznanj in odlikovanj. Je častni predsednika GD Zg. Pirniče in dobitnik državnega odlikovanja GZS za posebne zasluge v gasilstvu. Leta 2002 je dobil republiško priznanje za 50 let dela v gasilski organizaciji.

Poleg naštetih aktivnosti se je leta 1974, kot ljubitelj in zaščitnik narave, vključil v šmarnogorsko zeleno bratovščino. Že po treh letih je bil izvoljen v IO lovske družine, kjer je bil predvsem na gospodarskem področju trdna opora vsem, ki so poskušali izboljšati razmere v lovski organizaciji. S svojo marljivostjo, razumevanjem in aktivnostjo je od leta 1982 do 1993 opravljal funkcijo predsednika LD Šmarna gora, pozneje je postal tudi predsednik komi-

sije LD za varstvo narave in okolja (1992 do 1994), predsednik disciplinske komisije (1994 do 1997), predsednik strelske komisije (1997 do 1999) in predsednik NO LD (1999 do 2003). Sedaj je član strelske komisije. Že ob vstopu v LD je namreč vzljubil lovsko strelstvo. Tako se je udeleževal strelskih tekmovanj in se zavzemal za obnovo celotnega strelišča. Od leta 1992 opravlja funkcijo revirnega lovca in vzorno skrbi za lovske objekte v svojem revirju. Leta 2003 je postal tudi član komisije za izobraževanje, ki skrbi za vzgojo mladih lovcev.

Avguštin je bil za svoje nesebično in vestno delo v lovski organizaciji odlikovan z znakom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge III. stopnje, dobil pa je tudi priznanje za vestno in požrtvovalno delo v LD Šmarna gora. Kot dolgoletni vodnik lovskega psa brak-jazbečarja je prejel srebrni znak KZS za zasluge v lovski kinologiji.

Gustel, kot te kličemo, vsi spoštujemo tvoj lik lovca, zato boš ostal naš dragocen vir izkušenj in dobronamernih napotkov. Tvoje vloženo

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Vinko Uršič, LD Kajuh-Šmartno

85-letnico

Jože Fleischhacker, LD Kungota

Janko Mravlje, LD Brezovica

Alojz Žibernik, LD Gorica

80-letnico

Beševič Sredo, LD

Kostanjevica

Franc Bratina, LD Vipava

Anton Brodnjak, LD Malečnik

Martin Cvelbar, LD Otočec

Pavle Gaber, LD Medvode

Franc Godec, LD Krka

Anton Grafoner, LD Jakob

Rudi Holcman, LD Tišina

Anton Kavan, LD Predgrad

Drago Oblak, LD Medvode

Franc Obreza, LD Golavabuka

Anton Pintar, LD Begunjsčica

Mirko Rotman, LD Sv. Jurij

Zvonko Rožnik, LD Medvode

Dušan Štok, LD Senožeče

75-letnico

Milan Bandelj, LD Tabor, Erzelj

Franc Blatnik, LD Suha krajina

Mario Colombin,

DSL FJK Dobrodo

Franc Fajs,

LD Šmarje pri Jelšah

Jože Furlan, LD Gorica

Ivan Grošelj, LD Vače

Franc Jelovšek, LD Vrhnika

Milan Kek, LD Ivančna Gorica

Vili Knez, LD Laško

Franc Kokučnik, LD Prežihovo

Pavel Krajnc, LD Kapla

Pavle Kumer, LD Laško

Janez Lasbacher, LD Sv. Jurij

Anton Laznik, LD Dravograd

Franc Leber, LD Kungota

Leopold Merlin, LD Otočec

Jožef Mrakič, LD Bovec

delo in trud naj še naprej ostaneta smerokaz za nadaljevanje naše lovske poti in poti naslednjih generacij. Lovci LD Šmarna gora se ti zahvaljujemo za vsako tvojo besedo in dejanje, ti čestitamo k tvojemu jubileju ter ti še naprej želimo krepak lovski korak in veliko užitkov na lovskih pohodih v okolici zelene Šmarne gore.

Šmarnogorski lovci – A. F.

Ernest Orešnik, LD Pogorevc
Franjo Purkhart, LD Kungota
Božidar Rajčević, LD Rakek
Srečo Sankovič, LD Domžale
Matija Simonič, LD Sinji Vrh
Jože Sintič, LD Podbočje
Jože Slavec, LD Kojnik, Podgorje
Anton Velkavrh, LD Dobrova
Franc Vidovič, LD Brdo

70-letnico

Oliver Avsec, LD Mokro
Savin Bitenc, LD Žalec
Miloš Bregar, LD Jošt, Kranj
Anton Cerar, LD Domžale
Ivan Cvetek, LD Stara Fužina
Anton Gundel, LD Velka
Vinko Hriberšek, LD Škale
Ernest Jagrič, LD Podsreda
Franc Jerman, LD Škocjan
Jože Kastelic, LD Dobropolje
Vilijem Kolar, LD Krka
Ivan Koštomaj, LD Dobrna
Jože Lavrič, LD Sodražica
Slavko Medle, LD Padež
Anton Obrul, LD Loče
Franc Pavše, LD Jamnica
Viljem Povše, LD Dol pri Hrastniku
Stane Pungeršič, LD Krško
Leopold Rajk, LD Brusnice
Franc Rant, LD Selca
Armido Ražman, LD Koper
Pavel Šinkovec, LD Jelenk
Franc Škerget, LD Voličina
Ivan Škof, LD Polhov Gradec
Jako Štukl, LD Cigonca
Vinko Tavčar, LD Senčur
Jože Urh, LD Taborska jama
Valentin Vialič, LD Čaven
Viktor Velikonja, LD Bled
Maks Zamernik, LD Luče ob Savinji
Ernest Zidanski, LD Loka pri Žusmu

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih!

Naravoslovni dan na Nanosu

V Vipavski dolini je bilo sončno, oktobrsko jutro, ko smo se odpeljali na Nanos. V avtobusu je vladalo veselo razpoloženje, ko smo po ozki cesti skozi Vrhpolje in Sanabor premagovali številne ovinke. Kako dobri opazovalci so lahko otroci, so nam dokazovali z glasnim: »Wauu!« ko so skozi okna ogledovali gozd v vsej lepoti jesenskih barv in še debelo slano, ki je ležala na gozdnih jasad. Naša ciljna postaja sta bili lovsko kočica LD Nanos in turistična kmetija Abram. Mraz nam je režal v ušesa in lica, ko smo stopili iz avtobusa pod mogočno, jesensko obarvano drevo.

Prijetno in zanimivo je bilo v lovski koči na Nanosu, kjer smo si ogledali lovske trofeje in nagačene živali.

Pred odhodom na krmišče

Med malico se je v pravi lovski opremi med nas pripeljal lovec, tajnik ZLD Nova Gorica **Borut Semenič**. Povabil nas je v lovsko kočico. Že ob prvem pogledu na različne trofeje in nagačene živali so vprašanja otrok kar deževala. Borut nam je povedal veliko zanimivega in novega, otroci so morda šele zdaj spoznali razliko med srnjakom in jelenom. Naučili so se, da je jelenova samica košuta, srnjakova pa srna. Z zanimanjem smo potipali in božali kožo kune, jazbeca in lisice. Lovec nam je povedal, kako lovci skrbijo za živali pozimi. Ker je na Nanosu že mraz, nas je povabil, da bi mu pomagali in na krmišče smo odnesli koruzo. Vsak je prijel koruzni storž in že smo šli po gozdni poti, obloženi z listjem, do krmišča. Tam smo koruzo dali v jasli, v bližini pa smo si ogledali še jazbino, v kateri si je jazbec že postal za poznejši zimski dremež. Lovec nam je odkril še veliko

drugih zanimivosti in tudi koristnih stvari. Občudovali smo visoke bukve, ob poti pa opazili velikansko mravljišče velikih gozdnih mravelj.

Pot smo sklenili na turistični kmetiji Abram, kjer imajo pravega medveda, pa tudi druge živali. Pred odhodom smo namenili še en pogled na čudovite barve jesenskega gozda in že smo se poslovili. Polni lepih vtisov smo se vrnili v dolino.

Zahvaljujemo se lovcu Borutu za nova znanja o naravi, za nova spoznanja ...

Učenci in učiteljice 1., 2. in 3. razreda devetletke iz OŠ Dobravlje – PŠ Vipavski Križ

Naš naravoslovni dan v Loko pri Zidanem Mostu

Dvanajstega oktobra 2005 smo se četrtošolci OŠ Sava

Kladnika – Sevnica z avtobusom odpeljali v Loko z namenom, da si ogledamo Gozdno učno pot Loka pri Zidanem Mostu.

Pred podružnično šolo Loka so nas pričakali učenci kombiniranega oddelka 3. in 4. razred z razredničarko in nam predstavili njihovo šolo in kraj. Sledila je pogostitev s slastnim kostanjem in malico. Nato smo se Ločani in Sevnčani skupaj v koloni pomaknili v središče Loke, kjer stoji kip Primoža Trubarja. Tam sta nas že čakala gozdarja. Razdelili smo se v dve skupini in se odpravili proti staremu mlinu na vodo. Gozdar nam je predstavil njegov pomen v preteklosti in nam razkazal tudi njegovo notranjost. Željni novih spoznanj smo krenili po gozdni poti, ki je vodila čez travnik in gozdni rob v notranjost gozda. Med potjo nam je gozdar pokazal številne primerke grmov, mi pa smo poimenovali tiste, ki jih poznamo.

Gozd je pomemben, ker nas oskrbuje z zrakom, blaži hrup, preprečuje plazove in veter ter je dom številnim rastlinam in živalim, in sicer od mikroskopsko majhnih do največjih na svetu. To so drevesa, ki so se v preddopdanskih urah lesketala v čudovitih jesenskih barvah. Občudovali smo najdebelejše drevo in se čudili njegovi mogočnosti. Gozdarji in lastniki gozdov skrbijo za sečnjo dreves, za pregledovanje, pogozdovanje, čiščenje in odstranjevanje bolnih ter dovolj starih dreves. Pri tako zahtevnih in težkih delih potrebujejo številne predmete in stroje, zato je to delo zdaj lažje, kot je bilo včasih. Postanek smo naredili pri »lovilnici« smrekovih lubadarjev, ki so se čezmerno namnoži-

li v nekaterih delih tega gozda. Smreki škodujejo zato, ker ji prekinajo vodovodne cevi, zato tako drevo počasi propade. Poleg tega je smreka v naših predelih umetno zasajena in je zato še bolj občutljiva za razne bolezni. Po poti smo se merili v poznavanju številnih gob, nabirali kostanj in videli najstarejše rastline, mahove in praproti. Od blizu smo si ogledali sloje gozdnih tal, vendar nikjer nismo opazili kamninske osnove, saj je prsti precej. Zanimiva pot nas je vodila do lovske kočice Loka, kjer nas je pričakal lovec s svojim lovskim psom. Kar utrujeni smo sedli po klopih, malicali in prisluhnili lovcu. Pokazal nam je živali, ki so najpogostejše v gozdu, skozi katerega smo prišli; to so: srnjad, divji prašiči, fazani, zajci ... Lovski

Stari mlin – prva postaja gozdne učne poti Loka pri Zidanem Mostu. Naslikal Alen Kozole, 10 let (4. c, OŠ Sava Kladnika iz Sevnice). Njegova slika predstavlja sončni zahod in vodo, ki priteka na mlinsko kolo.

pes hitro zavoha sled divje živali, zato je na lovu lovca v veliko pomoč. V dokaz, da ga njegova čutila ne pustijo na cedilu, je takoj našel in lovca prinesel predmet, ki ga je zalučal daleč navzdol po poseki.

Ura je hitreje minevala kot ponavadi in že smo vstopili v avtobus, ki nas je odpeljal do podružnične šole, kjer smo se poslovili od Ločanov, in naprej do naše. Veselim se takih dni, ko rastlinstvo in živalstvo spoznavam v naravi.

*Lenka Zupančič, 4. c
OŠ Sava Kladnika – Sevnica*

Foto: K. Schneider

Koristno lovsko druženje ob ličkanje koruze, a koliko časa še ...

Tradicionalnega ličkanja koruze, barjanske **LD Rakovnik**, so se člani tudi lansko jesen udeležili polnoštevno. Na svoji lovski njivi so nabrali štiri prikolice koruznih storžev in jih na dvorišču kmetije lovskega tovariša zličkali in potem koruzo naložili v skladišče za zimsko krmljenje barjanske divjadi. No, v letošnji zimi z zgodnjo debelo snežno odejo so bile zaloge še kako koristne. Divjad se je znašla v globokem snegu, v hudih težavah za hrano. Nato je še deževje razmočilo snežno odejo, nastala je blatna brozga, jarke je zalila voda, nastale so poplave in v vodno-snežnih razmerah je div-

jad še težje poiskala hrano. Toda zime še ni konec. Kakšno zadovoljstvo, da smo lovci divjadi priskočili na pomoč!

Lovsko ličkanje ima še druge posebnosti. To je tudi prijetno, veselo lovsko druženje, svojevrstno razvedrilo ob šalah in sproščenih pogovorih, kaj bo treba narediti. Slišati je tudi konstruktivne kritike, kaj naj bi bilo slabo narejeno za ohranitev divjadi in zdravega naravnega okolja.

Na lanskem srečanju je, za razliko od prejšnjih, prevladovalo spremenjeno ozračje, rekel bi, da se je izražala zaskrbljenost, kako naprej, ko se nad slovenskim lovstvom, po mnenju nekaterih poznavalcev, zgrinjajo temni oblaki. Trenutno v naši družini vlada 'status quo'. Začasno je še tako, kot je bilo, hkrati pa se zavedamo, da v prihodnosti ne bo več ... Ali se bomo prihodnje

leto sploh še sestali na ličkanju kot doslej? Razpoloženje je bilo dokaj pesimistično, še posebno

zaradi v 'vrhu' neenotnih stališč glede nerazumevanja sprememb, ki jih je prinesel nov Zakon o

Lovski tovariš France uči svojo hčerko Mašo, kako se lička koruzo. »Odtrgati moraš krovne liste. No, saj ti gre že kar dobro.« Tudi to je dobra navada v naši družini, da smo na lovsko srečanja vedno pripeljali svoje otroke, nekateri tudi žene.

divjadi in lovu in še drugih vprašanj. Revija Lovec poleg strokovnih člankov o divjadi in poročilih, kako je z lovom v drugih državah EU, kjer smo tudi mi polnopravni člani, sicer objektivno obvešča o problemih. Dolej je prispevala bistvene informacije o stanju v slovenskem prostoru, poudarjala je pomen zdravega naravnega okolja in se zavzemala za uravnovešeno sožitje človeka in divjadi; za boljšo kakovost življenja nasploh. Človek mora spoštovati naravne zakonitosti!

Razumemo, da se je treba prilagoditi novim izzivom časa in so potrebne spremembe. Tudi Ljubljana, glavno mesto naše republike, se spreminja, se širi, a

Vse foto: S. Lenardič

Tajnik Gregor (s predpasnikom), LD Rakovnik, se je uveljavil tudi kot dober kuhar. Povabil je lovske tovariše starejše generacije, Lojzeta in Staneta, naj poskusita prva. Vsa pohvala, okusen srnji golaž ... In kako lepo diši!

Lani smo si pri spravilu koruze pomagali s sodobnimi stroji. LD Rakovnik se je na splošno prilagodila novim razmeram. Dogovorili smo se že, da se bomo obveščali po elektronski pošti; časi se spreminjajo, pa še ceneje je.

lovno območje naše družine se stalno manjša, hkrati se krči življenjski prostor divjadi. Ljubljana, kot večina mest na svetu, se sooča s problemi urbanizacije. Kam to vodi? Mesta se širijo, spreminjajo, nastajajo novi problemi. Kot primestna lovska družina še posebno čutimo take spremembe. Članstvo lovske družine ni krivo, če je zaradi širitve mesta in drugih dejavnosti izgubilo več kot polovico predpisane lovne površine.

Nismo mogli prezreti tudi zelo perečih vprašanj, povezanih s ptičjo gripo. Za sedaj smo okrepili stalni nadzor nad dogajanjem v lovišču, če bi morda opazili nenormalno vedenje ptic selivk ali kakršnih koli drugih znamenj, ki bi opozarjala na omenjeno bolezen. Na srečo doslej nismo opazili ničesar nenavadnega.

Spraševali smo se tudi, kaj narediti, kako ukrepati, da bi končno naredili red z divjimi smetišči

na Ljubljanskem barju. Naša družina je doslej aktivno sodelovala pri vseh akcijah čiščenja in odstranjevanja smetišč. Samo v zadnji akciji smo naložili in odpeljali več tovornjakov smeti. Toda kot v posmeh se 'rojevajo' stalno nova smetišča, ne meneč se za opomine in opozorila glede posledic za zdravje ljudi in divjadi. Ponovno bi opozoril, da je LD Rakovnik ob petdesetletnici čutila potrebo in izdala CD zgoščenko *Klic Ljubljanskega barja* s posebnim opozorilom zaradi nevarnosti onesnaževanja naravnega okolja: Narava se lahko kruto maščuje!

Razmišljamo, se pogovarjamo, ugibamo, kako bodo sedanja dogajanja vplivala na moralo lovcev, ki so doslej s prostovoljnim delom toliko časa žrtvovali za lovske projekte in vlagali v lovišča. Med drugim je tudi ljubljanska županja zatrjevala, da je odločena vztrajati, da bo Ljubljana mesto zdravega življenjskega

okolja in z neoporečno pitno vodo. Res je, z vodo nimamo težav, pijemo dobro vodo. Toda, bremenijo nas (tako kakor okoliške lovske družine) vedno številčnejša divja odlagališča na Barju. Razmere so slabše iz dneva v dan. To je zaskrbljujoče tudi zaradi neoporečnosti vode!

Bodice v izbljuvku

Nedavno tega mi je prof. biologije **Brigita Brajkovič** s Škofijske klasične gimnazije Šentvid odstopila na vpogled nenaadno najdbo, ki ji jo je prinesel dijak 3. D letnika te ustanove, **Vid Leban**. Brajkovičeva ve, da sem lovec, zato me je povprašala za mnenje, ali je v tem primeru sovji izbljuvek ali iztrebek katerega od sesalcev (glej fotografi-

Foto: M. Koračin

Ježeve bodice v iztrebku ali izbljuvku?

jo). Po moji oceni sta iztrebka, najverjetneje lisičja, polna jezevih bodic.

Vid je najdbo našel 15. oktobra 2005 v kamnolomu pri Žalostni gori na Ljubljanskem barju. V bližini iztrebkov sta bila ostanka dveh skoraj do konca pojedenih jezev. Od njiju sta ostali pravzaprav le koži z bodicami. Prav lokacija (kamnolom) je mladega raziskovalca navedla, da bi bila lahko tudi izbljuvka.

Zanesljive ugotovitve ne morem dati. Menim pa, da sta lisičja iztrebka. Prav mogoče je, da je ježa prinesla v kamnolom z bližnje ceste, kjer sta bila najbrž žrtvi prometa. Morda ju je celo prinesla mladiču(-čem), verjetneje pa se je zgolj sama umaknila v manj hrupno okolje, kjer je na hitro použila najboljše dele. Vmes so zašli še deli kože z obrobni iglicami, saj je mogoče nazorno videti, da je večina iglic z obroba trebuha, kjer so mehkejšje. Manj kot polovica vseh je tistih, ki jih jež sicer uporablja za svojo obrambo.

Marko Koračin

Šmarnogorski lovci po poteh soške fronte

Večina lovcev temeljito pozna vsak kotiček gozda, v katerega redno zahajajo na lov. Manj pa jih pozna druge lepote Slovenije, ki so bolj oddaljene od njihovega domačega kraja. Tako so se lovci LD Šmarna gora na pobudo starešine **Silva Anžina** in vodje organizacije **Toneta Branka** 15. oktobra lani odpravili na lovski izlet po poteh soške fronte.

Sobotno megleno jutro se je začelo z dolgo potjo prek Jesenic, Kranjske Gore, Rateč, Trbiža, Rablja in mejnega prehoda Predel do Loga pod Mangartom. Del te alpske vasi je pred petimi leti odnesel plaz Stože, katerega sledi so v pokrajini kljub poteku sanacij vidne še dandanes. Takrat je tudi **LD Šmarna gora** pomagala LD Log pod Mangartom s finančnim prispevkom. S kratkim sprehodom ob strugi Koritnice, ki je bila videti sila nedolžna, je **Danilo Stergulec**, član LD Log pod Mangartom, s prve roke opisal naravno katastrofo in opozoril na nujno potrebne varnostne ukrepe, ki bi ponovno zagotovili varno življenje v Logu pod Mangartom. Šmarnogorski lovci so bili navdušeni tudi nad visokogorskim

Lovci LD Šmarna gora in Danilo Stergulec ob strugi Koritnice v Logu pod Mangartom

loviščem, saj se tamkajšnje razmere v naravi povsem razlikujejo od domačih, ki so jih vajeni.

Pot so nadaljevali ob koritu Koritnice mimo trdnjave Kluže, ki se dviga nad 60 m visokim kanjonom in je branila vdor Turkov na Koroško, ter mimo Bovca do Kobarida, kjer so si ogledali Kobarški muzej soške fronte. Muzej je bil ustanovljen leta 1990 z namenom predstaviti bogato zgodovino Kobarida, predvsem dogajanje na goratem severnem delu soške fronte, ki s pripovedmi ljudi opozarja na grozote vojne. Na tamkajšnjem mestu je vodstvo izleta prevzel **Dušan Jug**, član UO LZS, ki nam je razumljivo in natančno opisal 12. bitko ob Soči oz. t. i. »bitko pri Kobaridu« ter razmere še dodatno približal z opisom nekaterih življenjskih zgodb. Ni pozabil niti na zgodbe o marsikateri lovski dogodivščini, ki jih vsak lovec z veseljem posluša. Zagotovo bo dogodek, ko so nemške in avstro-ogrske divizije potisnile italijanske nasprotnike vse do reke Piave, vsakomur še dolgo ostal v spominu. Po ogledu so vsi doumeli, zakaj je v petnajstih letih delovanja Kobarški muzej obiskalo že več kot 900.000 gostov z vsega sveta.

Ker je ura neustavljivo tekla naprej, se je bližal čas kosila. Postrežba je bila hitra, še učinkovitejši pa je bil lovski ropot, ki je bil namenjen jubileju starejšega člana LD. Natakarica je le nemo strmela v lovsko bratovščino in upala, da bodo kozarci ostali celi.

Potem je sledil obisk Osnovne šole Dušana Muniha v Mostu na Soči, ki se lahko pohvali z unikatno biološko učilnico. Le-ta

predstavlja projekt, ki so ga začeli pripravljati v šolskem letu 2000/2001 in želi na neki način povezati lovstvo s šolstvom. Ravnatelj šole **Branko Lončner** in član LD Most na Soči **Martin Rovšček** – Tinki sta šmarnogorskim lovcom pokazala različne živalske zbirke iz njihovega okoliša, ki prikazujejo razvoj živali vse od mladiča in vključujejo kosti, rogove, odtise, kožuhe itn. Z raznovrstnim materialom lahko učenci na praktičen in zanimiv način zelo podrobno spoznavajo življenje v naravi, svoje izkušnje, ki jih pridobijo pri pokuku, pa potem tudi lažje uporabijo v naravnem okolju. Biološka učilnica je namenjena učencem osnovnih in srednjih šol, zaradi praktičnosti tudi slepim in slabovidnim ljudem, posebna zanimivost pa je tudi za vsa društva in organizacije, katerih dejavnost je na kakršen koli način povezana z naravo. Tudi šmarnogorski lovci

so se strinjali, da v taki učilnici učenci na nazoren način spoznavajo naravo in se že kmalu zavedajo pomena ohranjanja narave, kar je tudi njihovo glavno vodilo. Zato menijo, da bi bile take učilnice primeren učni pripomoček in potrebne v vseh osnovnih šolah.

Vsega lepega je enkrat tudi konec. Tako se je izlet lovcev LD Šmarna gora po poteh soške fronte s potovanjem po Baški grapi končal ob kozarčku pod Šmarno goro. Lahko se strinjamo z reko: »Povsod je lepo, a doma je najlepše.« Vseeno pa sem prepričana, da tega dneva noben udeleženec izleta ne bi želel zamuditi oziroma bi ga celo toplo priporočil drugim lovskim družinam.

Anja Frišek

Na lov smo vzeli tudi žene

Nekateri člani LD Puščava smo se že nekaj časa ukvarjali z mislijo, da bi na skupni lov povabili tudi naše žene oziroma partnerke. Zato smo v načrt jesenskih skupnih lovov za letošnjo lovno sezono vključili to zamisel. Za 6. november smo predvideli skupni lov, na katerega smo povabili tudi žene. Zamisel je bila, da bi sodelovale tudi pri lovu in ne samo pri »zadnjem pogonu«.

Zbrali smo se uro pozneje kot ponavadi, ob 9. uri. Tudi zato, ker smo predvideli samo en pogon, da nežnega spola ne bi preveč utrudili z dolgo hojo po lovišču. Izbrali smo teren, ki ni preveč zahteven. Vreme nam ni bilo ravno naklonjeno, mokri pa

Na skupnem lovu LD Puščava, na katerem so bile z nami tudi naše boljše polovice, je bilo zanimivo.

k sreči tudi nismo bili. Poskrbeli smo za jutranji čaj; za tiste, ki jim sam čaj ne diši preveč, se je našlo tudi kaj za v čaj. Okrepčali smo se še s krofi, potem pa je šlo zares. Lovovodja Timotej je zabil zbor in ugotovil, da se je našemu vabilu odzvalo kar 18 lepših polovic naših članov. Po njihovi opremljenosti sodeč so vedele, kam se podajajo, zato so se primerno obule in oblekle. Lovovodja je povedal svoje, razdelil moštvo in napotili smo se v revir. Gonjači so dobro opravili svoje delo. Videli smo kar nekaj divjadi, tudi počilo je nekajkrat, vendar nam Diana tisti dan ni bila naklonjena. Na zbirno mesto smo se vrnili praznih rok. Obrazi udeleženk so bili kljub temu nasmejani, kar je pričalo, da so na lovu uživale. Lovci smo med seboj polglasno modrovali, da je bilo najtežje prepričati spremljevalke, da morajo biti na stojišču tiho ...

Druženje se je nadaljevalo pri lovski koči, kjer sta za nas lepo poskrbela hišnik Lovro in njegova žena. Tam smo se okrepčali z golažem in kozarčkom rujnega. Pripravili smo tudi lovski krst, na katerem smo »obsodili« našega starega grešnika Milana. Tudi to je bilo prvovrstno doživetje za

Mladi iz Postojne za kulturno dediščino

Lovska miza dijaka Antona Kirna

V srednji Gozdarski in lesarski šoli v Postojni imajo poseben posluš za ročna dela, kot so rezbarjenje, intarzije in restavratorstvo. To je v učnem programu, v katerem sodelujejo domači tovrstni mojstri in tako se marsikateri učenec zgleduje po njih. Na pohištvenem sejmu se vsako leto predstavi dijak, ki je ustvaril najboljši izdelek za zaključni izpit na šoli. Letos je bil to **Anton Kirn**, ki je naredil domiselni komplet za lovsko sobo: mizo in stole, okrašene z živalmi, kot so medved, jelen, ris, divji prašič in druge živali. »Vsako takšno delo je skrbno načrtovano skupaj z učitelji. Izdelek potem naredi dijak sam in ta ostane njegova last ali pa ga podari šoli,« je povedala ravnateljica šole **Cvetka Kernel**. Na fotografiji so fantje srednje Gozdarske in lesarske šole: **Nace Jerman, Primož Čekada, Rok Zimmerman, Dejan Gruborovič**, ki so s ponosom pokazali delo njihovega sošolca.

Albina Podbevšek

Foto: F. Rutar

Andrej Mervic je najbolj ponosen na kamnitega srnjaka, ki ga je izklesal iz enega kosa belega kraškega marmorja.

Foto: A. Podbevšek

Dijaki Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne so pokazali svoja ročna dela.

naše spremljevalke, ki tega še niso doživele in videle, zato so se od srca nasmejale. Tudi naprej je bilo druženje zelo veselo, najlepše pa je bilo, da se nikomur ni mudilo domov k ženi. Tudi sami smo bili prijetno presenečeni, ko so naše vrle spremljevalke družno ugotovile, da nas zdaj končno le razumejo, zakaj po lovu ne moremo priti tako hitro domov ... Zato smo na koncu enoglasno sprejeli sklep, da moramo tak lov vsekakor še ponoviti.

Tomaž Golob

Kamnoseško orodje v rokah zamejskega lovca

Podobe divjadi iz belega repenskega apnenčastega marmorja

Mladi slovenski zamejski lovec **Andrej Mervic**, ki živi in dela v res idilični italijanski kraški vasi Repen, je eden izmed tistih zamejskih slovenskih lovcev, ki onstran italijanske meje slovensko lovsko kul-

turo že kar nekaj let oznanja z umetnim klesanjem kamna. Čeprav se je **Andrej** že kot otrok rad družil z lovci iz njegove vasi in z njimi tudi hodil v lovišče, kjer je spoznaval zakonitosti narave in divjad, je svojo dolgoletno željo, da bi postal lovec, uresničil šele pred dobrimi tremi leti. »Da sta poslanstvo in ugled slovenskih lovcev na tej strani meje še vedno velika in zaznavna, sem spoznal že v mladih letih. Dolgo sem nosil v sebi željo postati del tega. Ker so bile pred menoj nekatere, enako pomembne življenjske naloge, kot je tudi skrb za naravo in divjad, sem postal slovenski lovec z vsemi nalogami in pravicami šele pred dobrimi tremi leti,« mi je v lepi slovensščini in v privlačnem tamkajšnjem narečju začel razlagati **Andrej Mervic**.

Naš tokratni sogovornik je že zelo zgodaj pokazal tudi ljubezen do kraškega kamna, saj se je že po srednji šoli vpisal na dveletni tečaj za kamnoseke, ki ga je pred leti organiziral Slovenski deželni zavod za poklicno izo-

braževanje v Trstu. Po zaključnem šolanju se je zaposlil v družinskem kamnoseškem podjetju v Šempolaju, kjer si je še dodobra izklesal svoj življenjski poklic. Želja po dodatnem znanju ga je gnala, da je po osmih letih šel delat v večjo kamnoseško delavnico v Nabrežini. V tistih letih je veliko svojega prostega časa namenil tudi umetnemu kamnoseštvu. Že od leta 1992 Mervic sodeluje na razstavah *Kamen v Nabrežini*. Njegovo nadarjenost do ročne obdelave kamna so mnogi lahko občudovali na številnih razstavah. Nazadnje se je s svojimi kamnitimi izklesanimi izdelki predstavil tudi na *Kraški ohceti 2005*. Kot sam pravi, se je v kamnoseštvo preprosto zaljubil in je kar omamljen z lepoto belega kraškega kamna, čeprav je njegovo klesanje težko in natančno opravilo. Zdaj je samostojni kamnosek, zato je pred njim še mnogo uspešnih kamnoseških let.

»Ker tudi moj domači kraj obdaja več kamna kot gozda, je povsem razumljivo, da z leti

vzljubiš tudi kamen. Še posebno, če ti ta omogoča delo in zaslužek. Tako sem že zelo zgodaj spoznal, da me bo skozi moje življenje spremljal tudi kamen. Še posebno potem, ko sem pred leti začel iz našega belega marmorja ustvarjati razne kamnite izdelke. Najraje iz njega naredim skulpture divjadi, ljudi ter dekorativne stebre razne velikosti. Medtem ko sem pred leti izklesal velik kamnit umivalnik, ki ga krasita podobi jelena in divjega prašiča, sem kmalu zatem izklesal tudi kraškega lovca. Ker je bil v naravni velikosti, sem zanj potreboval res velik kamnit blok, ki je tehtal več kot 700 kg. Ko sem postal lovec, sem v obliki kamnitega krožnika naredil tudi zaščitni znak Društva slovenskih lovcev FJK - Doberdob. Najbolj ponosen pa sem na »kamnitega, trofejno močnega srnjaka, ki sem ga z veliko natančnostjo izklesal v enem kosu. Če bi mi pri delu odletel samo en majhen košček kamna, bi moral začeti spet od začetka. Vse to dokazuje, da je naš kraški kamen dokaj žilav, saj sta ga oplemenitila burja in sonce. Hladen je le do tedaj, dokler iz njega ne nastanejo razne kamnite skulpture, v katere kamnoseki vklešemo veliko svoje tople ljubezni in duha,« mi je razlagal Andrej. »Čeprav sem s svojim dosedanjim zahtevnim kamnoseškim delom nadvse zadovoljen, se vseh svojih naslednjih stvaritev zelo veselim. Želim si, da bi svoje izdelke lahko razstavil tudi v matični domovini Sloveniji,« je prijeten klepet sklenil Andrej Mervic, »štancer«, kot pravijo domačini vsem tistim, ki imajo opravka s kamnom.

Franc Rotar

V Bavarskem gozdu

4. 10. 2005 smo se trije člani Kluba Diana odpeljali na tridnevni »fotosafari« v Nacionalni park divjih živali v Bavarski gozd. Naš namen je bil tudi, da bi se seznanili z razmerami divjih živali v parku in se tam srečali z naravoslovnimi fotografi iz drugih držav sveta.

Že na začetku poti nam je ponagajalo vreme z močnim nalivom, ki pa nas je spremljal le do avstrijske meje. Tudi sicer je bila pot prek celotne Avstrije oblačna in meglena in nam ni dajala preveč optimizma za naš fotografski izlet. Ko pa smo prestopili nemško mejo, ki je zdaj

praktično ni več, se je pokazalo že prvo jutranje sonce. Naše razpoloženje je zato takoj postalo vedrejšo in bolj optimistično. Tudi pokrajino smo si lahko z zanimanjem ogledovali. Kmetijstvo v zahodni Evropi kaže intenzivno obdelavo kmetijskih in poljskih zemljišč do take mere, da le z veliko truda zagledaš kje ob polju majhen košček zarasle površine, ki ni strojno obdelana in kemično zaščitena. Na naši poti proti vzhodu Nemčije so se nam le začeli prikazovati manjši in večji strnjeni gozdovi. To so predvsem mešani gozdovi jelke in buke. Končno smo tik ob glavni cesti zagledali usmeritveno tablo, ki je označevala začetek Narodnega parka Bavarski gozd. Avto smo ustavili pred veliko informacijsko tablo, na kateri je narisana celoten park in lepo označene poti po parku. Še nekaj kilometrov avtoceste in že smo bili na cilju naše poti.

Najprej smo si uredili prenočišče, da smo se počutili bolj sproščeno, za kar pa sploh ni bilo nobenih težav, saj ima vsak kraj v območju narodnega parka veliko prenočitvenih zmogljivosti. Tudi nočitve z zajtrkom niso tako drage kot pri nas. Nato smo takoj vstopili v park novim dogodivščinam naproti.

Na vsakem parkirišču v parku so pregledno označeni prostori, kjer se zadržujejo določene živali, ki živijo v parku. Takoj ko smo stopili iz avta, smo zagledali mogočna drevesa, ki opazovalcu pričarajo stanje pravega pragozda z mogočnimi drevesi jelk in bukev. Tam se je, zahvaljujoč varstvu, čas resnično ustavil in narava lahko gospodari po svojih zakonih. Samo skrbno in natančno urejene pešpote še razkrivajo prisotnost človeka, ki je v tamkajšnjem prostoru navzoč z vso potrebno natančnostjo, ki jo, znano, premorejo samo Nemci.

Do prve obore je bilo kar precej daleč in kmalu smo bili precej zadihani. Odločili smo se, da si bomo pogledali navadne jelenne, saj je bil ravno čas njihovega ruka. V oboro smo vstopili skozi dvoje vrat in že smo bili med navadnimi jeleni. Živali so bile plašne in so se pred nami umaknile globlje v gozd. Motiva za fotografiranje tako ni bilo.

Skozi oboro smo se odpravili do naslednje živali. Zopet smo se znašli pred dvojnimi vrati, za katerimi so bili divji prašiči. Takoj ko smo vstopili, smo se znašli pred tropom, ki je štel kakšnih deset odraslih živali in nekaj majhnih pujskov. Enkratno presenečenje! Toda ko smo želeli

stopiti s steze v gozd, da bi imeli boljši motiv za fotografiranje, se mi je nevarno približal mlajši merjasec, ki je bil med tropom in skrbel za svinje, ki so se nekatere med njimi že bukale. Strah, kaj bo naredil merjasec, pa še smeh prijateljev, ki sta me opazovala, kako sem ostal ves prestrašen pri miru ...

Dan se je počasi začel iztekati vsaj za nas fotografe, ki smo odvisni od svetlobe, da lahko fotografiramo. Odpravili smo se proti avtomobilu in med potjo obiskali še velik ograjen prostor, v katerem so bile številne sove. Kot objekt me je najbolj pritegnil koconogi čuk, ki se mi je zdel precej večji, kakor je pri nas. Zelo od blizu smo si ga lahko ogledali. Med sovami so bile še lesna sova, mali skovik, pegasta sova in uralska sova. Iz gozda smo od obiskovalcev odhajali zadnji, očarani nad nenavadnim sprehodom med divjimi živalmi, pa čeprav so ograjene pred svobodo.

Naslednje jutro smo bili vsi že kmalu pokonci in zunaj je bila še skoraj noč. Po obilnem zajtrku smo se kar na hitro odpravili zopet v park, da bi si ogledali še druge živali. Naš prvi cilj je bil rjavi medved. Jutro je bilo precej vetrovno. Na nebu je bila rahla

KDO SO LOVCI NA FOTOGRAFIJI?

Alojz Noč z Jesenic (LD Jesenice) je na uredništvo poslal staro fotografijo, na kateri je skupina lovcev ali lovskih zakupnikov. Zaprošil nas je za pomoč, da bi po objavi s pomočjo širnega lovskega članstva dobili podatke, kdo so lovci na fotografiji in morda kdaj je bila fotografija narejena. Fotografijo je dobil že pred 30 leti, ko mu je bilo 21 let, bila pa je last njegovega pokojnega očeta. Če bomo o fotografiji izvedeli kaj konkretnega in zanimivega, bomo tako dobljene podatke tudi naknadno objavili. – Ur.

Foto: M. Cerar – Diana

Lani je bilo v nekaterih delih Slovenije opaziti več veveric kakor prejšnja leta.

meglica in zastirala sonce, ki je počasi vzhajalo. Medvedov ni bilo videti nikjer, čeprav je minila že več kot ura, odkar smo prišli. Tudi svetloba za fotografiranje je bila precej slaba, zato smo se odpravili naprej do naslednje obore. Po krajšem času smo prišli do volkov. Prostor, kjer so bili ograjeni volkovi, je bil precej velik. Po dolgem čakanju, da bi živali prišle v bližino, da bi jih lahko fotografirali, se je iz gozda le pojavil prvi volk. Bil je izredno lep, čeprav je bil eden mlajših. Na drugem koncu obore se je začel razlegati strašni lajež, ki nas je pritegnil, da smo se preselili na drugo stran obore. Lahko smo spoznali naravno hierarhijo, ki vlada med volkovi. Bil je namreč ravno čas hranjenja. Vsi navzoči smo bili očarani nad dogodom, ki se je dogajal pred našimi očmi. Mlajši volkovi so boleče cvillili, ko so se vanje zarinili zobje starejše volkulje, ki jih je odganjala od plena, če so hoteli preskočiti ustaljen vrstni red pri hranjenju. Čas je spet hitro mineval in počasi smo se odpravili do naslednje obore.

Šli smo do divjih mačk. Ker so to v glavnem nočne živali, so mirno dremuckale vsaka na svojem mestu. Toda čakanje na dober posnetek se je po eni uri izplačalo. Ena od divjih mačk se je nenadoma prebudila, kar je sprožilo reakcijo, da je še druga prišla na plano iz svojega skrivališča. To je bil čas njihovega hranjenja. Priložnost za fotografiranje je bila enkratna.

Ker pa je sonce že počasi zahajalo, smo imeli še ravno dovolj časa, da smo spotoma obiskali prostor, kjer so nastanjene vidre. Okolje, kjer živijo, je odlično prilagojeno njihovem načinu življenja, saj po zelo velikem ograjenem prostoru teče manjši potoček, ki je delno tudi zajezen. Ravno ob našem prihodu so bile

vidre zelo aktivne in so v zajezenem jezercu med igro uprizarjale prave vragolije. Tik pred nami so dobile sveže žive ribe, ki so jih lovile v jezercu. Vidre so tako gibčne in hitre živali, da je njihovo opazovanje pravi užitek in čas pri tem hitro mine. Ustrezne svetlobe kar na enkrat ni bilo več za naše fotoaparate in lahko smo samo še opazovali in občudovali ljubke živali. Iz parka smo odhajali spet kot zadnji obiskovalci tistega dne.

Po obilni večerji v vaški gostilni smo nastanjeni v bližnjem apartmaju še dolgo v noč obujali trenutke zadnjega dne v Bavarskem parku.

Naslednje jutro, še preden smo se odpravili na dolgo pot proti domu, smo še enkrat za krajši čas stopili v naravni park divjih živali. Za ogled je nam ostala še obora z risi. Pot do njih je bila kar precej dolga in strma. Tudi njihov prostor je skrbno izbran, da ustreza njihovem načinu življenja. Prostor, ki je namenjen za njihovo opazovanje, so že zasedli številni fotografi iz vse Evrope. Gneča je bila tolikšna, da smo se že nameravali vrniti, ko se je naenkrat na skali pojavil ris. Fotoaparati so delovali s polno paro in fotografi so polnili filme ter digitalne kartice. Zvoki »škljocov« so bili enkratni. Nam pa je že zmanjkalo filmov, kar je bil tudi tehten razlog, da smo morali zapustiti Bavarski gozd in se vrniti v domovino.

Vsi trije smo bili zelo navdušeni in očarani nad parkom divjih živali v Bavarskem gozdu. Vendar pa sem jaz med tako številno zastopanimi divjimi živalmi pogrešal veverice, ki jih v vseh treh dneh nisem nikjer videl ali opazil, kot jih lahko vidim in srečam pri nas v domačih gozdovih ali celo kje v mestnem parku.

Milan Cerar

Škode, ki jih jelenjad povzroča z lupljenjem lubja gozdnega drevja

Vzroki in posledice

Škode, ki spremljajo prihod in trajno večanje številčnosti jelenjadi na območju višje ležečih lovskih družin Savinjske doline, so me spodbudile k pisanju tega prispevka.

Lovskim družinam je s ponovnim prihodom jelenjadi na območje predgorja Savinjskih Alp dana enkratna možnost proučevanja in reševanja vseh dogajanj, ki spremljajo številčno in strukturno oblikovanje jelenje populacije na območju. Pojav škod je gozdarje, lovce, lastnike gozdov in naravovarstvenike zgovorno opozoril na prisotnost jelenjadi v gozdovih. Soočili so se z odgovorno nalogo gospodarjenja in upravljanja s številčno vedno večjo jelenjo populacijo jelenjadi.

Biotsko bogato in prehransko pestro območje predgorja Savinjskih Alp nudi jelenjadi s svojimi naravnimi danostmi dobre razmere za življenje, razvoj in trajnostni obstoj. Gostota populacije na območju omogoča in terja strokovno obravnavo in odgovorno gospodarjenje. Območje je naravno zaokroženo in gensko odprto glede na sosedne – delne populacije enotne slovenske populacije jelenjadi. Jelenjad teh predelov je v primerjavi z nemško in avstrijsko jelenjadjo izredno močna in predstavlja potomce jelenjadi iz predelov, kjer jelenjad slovi po svoji moči.

Prisotnost jelenjadi pomeni za našo krajino obogatitev biotske pestrosti. Zato javnost pričakuje od gozdarjev in lovcev odgovorno in strokovno gospodarjenje z njo. Obe dejavnosti, gozdarstvo in lovstvo, sta dolžni negovati in varovati njen življenjski prostor ter potrebe jelenjadi v njem. Ukreniti morata vse potrebno za preprečevanje škod ali pa jih vsaj zmanjšati na gospodarsko znosno mejo. Poškodb na mladju, drevju in sestojih, ki jih ti lahko prebolijo brez posledic, ne smemo šketi za škode.

Življenjski prostor jelenjadi je gozd, od katerega živi, se v njem razmnožuje in trajnostno hrani. Pravico do življenja ima povsod tam, kjer se naseli sama. Razumljivo pa je, da pojavi škod v gozdu vnašajo med krajane nezadovoljstvo. Odnos lastnikov gozdov do jelenjadi je odvisen prav od obsega poškodb. Če šte-

vilčnost jelenjadi prekorači dopustno mejo, lahko začne povzročati resnejše škode v gozdu, ki jih je težje spregledati ali opravičiti. Prevelika številčnost ne povzroča škodljivih posledic le v okolju, temveč tudi za jelenjad samo. Kakovost živali se lahko občutno zmanjša zaradi prevelike številčnosti. Rešitev nastalih težav je izključno v usklajevanju interesov med gozdarji in lovci ter v sodelovanju z lastniki gozdov na območju.

Ker je jelenjad izrazit prebivalec gozda, so škode v gozdu razumljivo največje, razen v izrazito kmetijskih, ravninskih predelih. Gojenje in gospodarjenje z jelenjadjo imata svoj gospodarsko-ekonomski pomen, če stroški za poravnavo škod ne presegaajo koristi od jelenjadi. Jelen je vrsta, ki s svojo lepoto bogati pestrost narave. Vsaka kulturna država skuša z različnimi ukrepi ohraniti naravo čim bolj nespremenjeno. Pogosto se prav po odnosu do narave meri kulturna stopnja države in vsega naroda. Kot za vsako kulturno dobroto so tudi za ohranjanje narave potrebne materialne žrtve. Ekonomski učinki lova morajo biti podrejeni naravovarstvenim ciljem.

Lupljenje drevesne skorje ali lubja in objedanje podmladka gozdnega drevja na nekem območju sta najpogostejši škodi v gozdu. **Brez dodatnih teoretičnih in praktičnih znanj pri iskanju novih metod in načinov, kako preprečiti škode ali jih vsaj omiliti na še sprejemljivo mejo, ne moremo pričakovati ustreznih rešitev.** Članom lovskih družin je v ta namen na voljo obsežna strokovna literatura v slovenskem jeziku, za kar je poskrbela Lovska zveza Slovenije s prevodi in domačimi avtorskimi deli. Na področju dodatnega strokovnega izobraževanja čaka lovske družine na območju pomembno delo, ki ga kljub majhni pripravljenosti lovcev za dodatno lovsko strokovno izobraževanje ne kaže niti odlasati, nikakor pa ne zanemarjati. Starešine družin najbolje vedo, v kolikšni meri je v družinah poskrbljeno za dodatno in redno okoljsko izobraževanje članstva. Koliko članov redno bere revijo Lovec in prebira lovsko literaturo!? Iz dneva v dan se soočamo s priporočili in potrebo po stalnem strokovnem izobraževanju na vseh področjih človekovih aktivnosti, kamor brez dvoma sodi tudi lovstvo.

V prejšnjem stoletju in še pred njim je vrsta uglednih strokov-

Foto: B. Rak

Pod Raduho – v skrlatu novega dne

njakov proučevala vzroke nastanka škod na gozdnem drevju in poti za njihovo omejitev. Med njimi se najpogosteje pojavljajo imena kot: Ueckermann, H. Reuss, Linke, Lindner, Szederjei, dr. Bubenik in še vrsta drugih. Tudi pri nas je bila že leta 1956 Sektorju za gozdno in lesno gospodarstvo zaupana raziskava škod od jelenjadi v Sloveniji. Mnenja strokovnjakov o vzrokih za začetek lupljenja in za nastale škode se v marsičem razlikujejo.

M. Linke piše v svojem delu Škode po divjadi v gozdu in na polju (Der Wildschaden im Wald und Feld): Jelenjad lupi skorjo gozdnega drevja zaradi pomanjkanja nekaterih snovi, ki jih v paši in krmi ne najde. Najugodnejše razmere za lupljenje najde jelenjad v mladih sestojuh, kjer lubje ne nudi močnega odpora. Objeda vse vrste drevja in grmovja. V večini predelov napada drevje najbolj pozimi in v začetku pomladi. Na splošno v sestoji objeda prevladujočo vrsto manj kot tisto, ki je v sestoji redka. Povod za lupljenje je lahko visoka, pomrznjena snežna odeja, ki jelenjad ovira pri iskanju hrane. Na voljo ji je samo lubje gozdnega drevja. Če se taka stiska ponovi večkrat, se visoko razvita žival, kot je jelen, na lupljenje kmalu privadi.

H. Reuss v svojih raziskavah ugotavlja, da sta glavna motiva, zaradi katerih jelenjad začne lupiti skorjo dreves, stiska in pomanjkanje dobre paše. Temu motivu se pridruži še navada in prenašanje navade na druge živali. Razlogi za lupljenje so lahko tudi dolgočasje, igrivost, sladkosnednost pa tudi objestnost. Ker

je pozimi hrana težko dosegljiva, lahko v tem času označujemo skorjo kot hrano v sili. Vrednost skorje kot krmila je podobna vrednosti travniške trave srednje kakovosti. Ker vsebuje mnogo vode, jo lahko štejemo kot svežo krmo. Zaradi velike vsebnosti vitaminov in mineralov je vrednost skorje kot krmila velika, ugotavlja E. Ueckermann. Hildebrand pa ugotavlja, da sta jelenjadi posebno všeč vonj po terpenih in grenak okus taninov, ki so v skorji. Pri tem ni izključeno, da te snovi povzročajo večje izločanje prebavnih sokov, ki zvišajo prebavno vrednost hrane.

Pozimi, ko se lubje trdno drži podlage, ga jelen le težko odrta od debla. Spomladi in poleti je to mnogo lažje. Med lubjem in debelom so kambialne celice s tankimi stenami. Žival z zobmi zaseka v skorjo in s sunkom glave navzgor odrta velike kose skorje. Za zimsko lupljenje je značilno, da je na deblu in lubju opaziti sledove zob. Pri letnem lupljenju pa se sledovi zob ne poznajo; lubje je gladko posneto z debla. Ponavadi je poletna poškodba večja kot zimsko. Drevo začne rano postopoma zapirati na robovih, ostaja pa v nevarnosti, dokler skorja ne razpoka in postane hrapava.

Jelenjad lupi v gorovju in nižinah. Lupi skoraj vse vrste drevja, razen breze in jelše. Najraje lupi smreko, jelko, jesen in javor. Nekatere vrste gozdnega drevja lažje prenašajo poškodbe. Mednje sodijo jelka, bor, duglazija in macesen. Jelenjad lupi v višje ležečih predelih – gorovju in v nižinah. Lupijo jelen, košuta in tele. Mnoga opazovanja v obo-

rah in naravi so pokazala, da najprej začnejo lupiti stare košute. Od njih se lupljenja naučijo košute srednje starosti, za tem pa mladi in srednje stari jeleni. Najmanj lupijo stari jeleni.

Raziskovalca inž. Kessel in inž. Franta sta škodo, ki jo povzroča jelenjad z lupljenjem, razdelila v tri stopnje.

Kot nepomembne navajata tiste poškodbe, ki se brez škodljivih posledic zacelijo po dveh do treh letih.

Poškodbe I. stopnje: Zareze ne presega širine 0,5 cm, celotna rana pa ni širša od 5 cm. Poškodba se zaceli v 10 do 20 letih. Na mestih zarastline je porušena pravilnost letnic. V notranjosti drevesa so vidne temne črte in ponekod trda gniloba.

Poškodbe II stopnje: Zareze se zlivajo v skupno ploskev, široko 5 do 10 cm. Kambij ne sme biti poškodovan po celotnem obodu rane. Rana se zaceli v 20 do 30 letih.

Poškodbe III stopnje: Poškodba presega širino 10 cm. Poškodba se zaraste ali sploh ne. Pod zaraslim delom nastane gniloba. Ob močnejših sunkih vetra ali večji oblogi snega se deblo na takem mestu pogosto zlomi.

V zadnjih desetletjih je zelo napredovala rekreativna funkcija gozda. Vdor turistov, izletnikov, planincev in drugih obiskovalcev gozdov, planin in gora v življenjski prostor divjadi le-to vznemirja do takšne mere, da prekine prehrabni cikel in v begu poišče mir, hrano in varnost v globini gozda. Zaradi pomanjkanja normalne hrane ji je v kritju sestoji prepogosto na voljo le drevesna skorja. Nemir v

okolju ji ne dopušča vrnitve na pašnik in travnik. Za nepoučene izletnike in turiste je ohraneno naravno okolje prazno, v njem pa je mogoče početi kar koli, saj ni nikogar, ki bi ga to motilo. Škodi na gozdnem drevju se ni mogoče izogniti. Zamujeno prehranjevanje poskuša jelenjad nadomestiti v poznih večernih urah tik pred nočjo, tudi ponoči in zgodnjih jutranjih urah. Na srečo je jelenjadi dana izredna sposobnost prilagajanja na spremembe v okolju. Raziskave nemških raziskovalcev dokazujejo, da je povečano vznemirjanje jelenjadi vzrok za do trikrat večjo škodo, ki jo jelenjad povzroča z lupljenjem lubja.

Poleg lupljenja povzroča jelenjad škodo tudi z objedanjem naravnega podmladka in umetno posajenih sadik gozdnega drevja. Gozdu neprijetno škodo lahko povzroči tudi, ko čisti rogove z drgnjenjem ob debela in v času ruka.

Zmanjšan prirastek, pojav rdeče gnilobe in napad žuželk, vetrolomi in snegolomi so posledice na poškodovanem drevju in sestojuh. Čezmerne škode zavirajo normalen razvoj gozdnih sestojev in so resna ovira pri doseganju gospodarskih ciljev. (Kako odpraviti ali zmanjšati nastanek škod – v enem izmed prihodnjih prispevkov!)

Tako pomembno vrsto divjadi, kot je jelenjad, in sicer tako za lovstvo kot za varstvo narave, nam bo v naših gozdovih uspelo ohraniti le, če bomo škodo skušali obdržati v gospodarsko znosnih mejah. Prvi in glavni ukrep bi moral biti zmogljivostim okolja primerna številčnost jelenjadi in njena pravilna sestava. Pravilna sestava je pogoj za preprečevanje koncentracij jelenjadi v večje trope. Znano je, da se posebno košute in mlada jelenjad radi zbirajo v trope, ki potem v sestojuh povzročajo občutno škodo. Mlada jelenjad v času razvoja in košute v času brejosti ter dojenja mladičev porabijo mnogo hrane. Ta zahtevna naloga terja dobro poznavanje škode in izbiro najustreznejših ukrepov, da bi jo zmanjšali. Tudi pri gojenju gozdov je treba upoštevati potrebe jelenjadi. Ker živimo v kulturni krajini, si je treba prizadevati za ciljno naravnan in strokovno utemeljen odvzem. Zato pa je potrebno dodatno strokovno znanje, od katerega je v veliki meri odvisen uspeh naših prizadevanj.

Bojan Rak

20. 7. 2005 je po dolgotrajni bolezni umrl naš ustanovni in častni član LD Vič (LD Brezovica) **Janez Bogataj**, ki bi 14. oktobra letos praznoval že svojo 85-letnico. Njegovega življenjepisa na tem mestu ne bomo ponovno objavljali, saj smo o zaslužnem članu že vse napisali v objavah ob njegovi 70-, 75- in 80-letnici (glej Lovce, 12/2000).

Janez je v slovenskem, posebno pa še »barjanskem lovstvu« (nekdanji LD Vič) pustil svojo trajno sled in osebni pečat. Zato se ga bomo vedno spominjali s toplino v srcih. Posebno smo si zapomnili njegove stroge besede v vlogi dolgoletnega (do leta 1995) predsednika NO LD Vič in člana gojitvene komisije ter komisije za ocenjevanje trofej. V nekdanji LD je Bogataj opravljal vrsto pomembnejših funkcij, in sicer od leta 1946 do svoje smrti, saj je bil izkušen lovec. Doslednost in strogost si je pridobil, saj je bil med drugim učencem dobro znanih lovskih mojstrov in kinoloških sodnikov, kot sta bila Bogdan Sežun in Vladimir Pleničar. Od tod je izhajala tudi njegova velika ljubezen do lova s ptičarji na malo divjad, ki mu je vedno dajal prednost pred lovom s puško risanico na veliko divjad. Zanj so bili nepozabni predvsem lovi na kljunače na Ljubljanskem barju, ki jih je znal slikovito in živo opisovati mlajšim lovcem in svojim učencem (bil je dolgoletni mentor). Iz njegove šole je izšlo tudi nekaj dobrih lovcov, ki še dandanes uspešno lovijo in delujejo v lani združenem lovišču LD Brezovica.

Janeza je rodina pokopala v ožjem družinskem krogu na ljubljanskih Žalah, tako da se od njega nismo uspeli posloviti z lovskimi častmi. Kljub temu smo se tistega dne v mislih tudi njegovi lovski tovariši častno poslavljali od nam dragega Janeza in se v mislih sprehajali po naših skupnih lovih, skupnih pogovorih in dogodkih, povezanih z njim. Janez, zaželeli smo ti, da bi ti nekoč v večnih loviščih namenil pri vsakem lovu častno stojišče ... Slava tvojemu spominu!

LD Vič (LD Brezovica) – B. L.

Augusta smo se v legem sončnem vremenu zbrali na pokopališču Brezno, da še zadnjič pospremimo svojega dolgoletnega in nad vse spoštovanega ustanovnega člana LD Podvelka **Ernesta Sabathija**, ki je umrl 6. 8. 2005.

Ernest se je rodil 23. 1. 1922 v Podvelki. Svojemu rojstnemu kraju in šumeči reki Dravi je ostal zvest vse svoje življenje.

Že leta 1954 se je zapisal lovstvu in bil med ustanovnimi člani LD Podvelka. Polnih trideset let je bil blagajnik (od 1958 do 1988), opravljal pa je še funkcije člana nadzornega odbora in člana komisije za odlikovanje. Kot komercialist je svoje delo opravljal nadvse strokovno in dosledno. Vedno nasmejan in doberhoten je v našo lovsko družbo prinašal spoštljivo prijateljsko vzdušje. Za svoje delo v lovstvu je bil

Ernest odlikovan z znakom LZS za lovske zasluge in redom za lovske zasluge III. stopnje. Kot vesten in vsestranski član je bil odlikovan z zlato plaketo LD Podvelka. Na zadnjem zboru lovcov, spomladi 2005, smo mu podelili naziv častnega člana Lovske družine Podvelka.

Na lovskega pogrebu so mu bile ob slovesu med drugim izrečene tele besede: »Ernest, ob slovesu ti želimo miren počitek na tem lepem, a žalostnem kraju. Nežno žrgolenje ptic naj ti bo zahvala za vse, kar si dobrega storil za nas. Valovi šumeče Drave naj ti vedno znova prinašajo pozdrave in zahvalo tvojih lovskih tovarišev, ki te bodo zelo pogrešali.«

LD Podvelka – K. A., K. M.

Z bolečino v srcih smo člani LD Raša - Štorje sprejeli novico, da je 1. 9. 2005 po kratki in hudi bolezni prenehalo biti plemenito srce našega soustanovitelja ter dolgoletnega in častnega člana **Radoslava Dolgana** – Rada. Lovska bratovščina je z njim izgubila pri ljubljenega lovskega tovariša in prijatelja, ki je v lovstvu postal neizbrisani pečat in bil že od malih nog z dušo in srcem predan varstvu narave in gojitvi divjadi. Vedno se je odlikoval z naprednim mišljenjem.

Rado se je rodil 21. 5. 1926 v vasi Majcni pri Sežani in je otroštvo preživel na kmetiji svojih staršev. Še ne 17-letnega je okupator nasilno mobiliziral v italijansko vojsko. Po kapitulaciji Italije se je vrnil v domači kraj in se takoj vključil v NOB. Po osvoboditvi je nekaj časa služil v takratni JLA in bil leta 1947 demobiliziran.

Leta 1948 je bil sprejet v zeleno

bratovščino, in sicer v LD Tabor - Sežana, hkrati pa je v UO OLZ Sežana več let opravljal funkcijo tajnika in predsednika te lovske organizacije ter predsedoval komisiji za lovske izpite. Leta 1958 je bil med soustanovitelji LZ Postojna in bil član njenega UO vse do leta 1986 in pozneje celo njen podpredsednik. Poleg omenjenih funkcij je bil Rado v letih 1957 do 1962 član Glavnega odbora LZS in njene komisije za lovska odlikovanja, od leta 1962 do leta 1994 pa nepretrgoma tudi član komisije za lovstvo v Občini Sežana. Leta 1986 je bil po reorganizaciji lovskih organizacij izvoljen za prvega predsednika Obalno-Kraške ZLD Koper, kjer je do leta 1988 opravljal tudi naloge v NO in disciplinskem razsodišču.

Leta 1954 je bil Rado pobudnik in eden od soustanoviteljev LD Raša - Štorje in bil takoj izvoljen za predsednika UO oz. starešino LD, kar je nepretrgoma z veliko vneme in osebnih odrekaj opravljal celih 27 let. Zaradi lovskih aktivnosti in nesebičnega dela na tem področju skoraj 60 let je LZS Rada odlikovala z znakom za lovske zasluge, redom II. in I. stopnje ter Zlatorogovo plaketo. Od KZS je dobil zlati znak za kinološke zasluge. Dolgan je bil častni član v LD Raša - Štorje, v LD Senožec in v LD Vrhe - Vrabče.

Rado pa ni bil aktiven samo v lovstvu, ampak tudi v vsakdanjem življenju, v ožji in širši družbeni skupnosti. Vse od povojne graditve porušene domovine je dolga leta opravljal dela direktorja podjetij v Sežani in delal kot poslanec v zboru Skupščine RS, zaradi česar je prejel vrsto najvišjih državnih odlikovanj.

Kljub hudi prometni nesreči, ki jo je doživel leta 1965 in zato poznejši invalidski upokojitvi, je nadaljeval aktivno lovsko udejstvovanje in prinašal izkušnje ter skrbel za vzgojo mladih lovcov, za kar smo mu mlajši

rodovi nadvse hvaležni. Svoje strokovno znanje je do zadnjega trenutka življenja in moči še posebno uspešno posredoval v komisiji LD za ocenjevanje in kategorizacijo lovskih trofej.

Žal je neizprosna smrt pretrgala njegovo aktivno življenje in lovsko udejstvovanje. Od njega smo se v velikem številu lovskih tovarišev, prijateljev, znancev in krajanov poslovlili na pokopališču v Štorjah, le streljal od njegove rojstne vasi. Zeleni vejice, lovski rogovi in strelji iz pušk so oznanili, da je lov za našega Rada za vedno končan. Smrt, ki je sicer končala njegovo življenje, pa ne more uničiti njegovih velikih del, lepih besed in misli. Vse je pustilo neizbrisani pečat in bo za vedno ostalo v naših srcih.

Hvala ti, Rado, za vse, kar si dobrega storil za slovensko lovstvo in naj ti bo ob tvoji tudi prezgodaj umrli življenjski sopotnici Mariji lahka kraška zemlja.

LD Raša - Štorje – B. K.

Naš dolgoletni član **Franc Čuk** je za vedno odšel iz LD Prestranek 26. 9. 2005.

Rodil se je 13. 5. 1926. leta v vasi Landol pri Postojni. V lovske vrste je vstopil leta 1950 v LD Bukovje, v času, ko so se na Slovenskem ustanovljale lovske družine in bil eden njenih prvih članov. Po opravljenem lovskem izpitu leta 1953 si je nabiral lovske izkušnje in leta 1955 opravil tudi lovskočuvajski izpit ter opravljal lovskočuvajsko službo. Obenem je deloval kot član Komisije za ocenjevanje škod od divjadi LD Bukovje.

Službena pot ga je leta 1960 z družino zanesla v Prestranek, kjer se je vključil v LD Prestranek in postal naš aktivni član. Kmalu po vstopu, ko je dobro spoznal lovišče in razmere v njem, je nadaljeval z lovskočuvajsko službo do leta 1985. Člani LD smo mu od leta 1964 do 1968 zaupali, da je bil tudi predsednik NO LD, 6 let pa je bil član disciplinskega razsodišča LD.

Velik je bil tudi njegov prispevek pri delih na lovskih napravah, pri gojitvi divjadi in ohranjanju narave. Rad je svetoval mladim lovcem in jih jemal s seboj na lovske pohode ter bil nekaterim tudi mentor. Za svoje vestno delo je leta 1969 prejel znak za lovske zasluge.

V zrelejših letih so ga življenjske razmere prisilile, da se je manj aktivno udeleževal pri delih in lovih, vendar je do konca ostal zvest lovskim vrstam. S spoštovanjem do njega in njegovemu delu smo ga leta 2000 imenovali za častnega člana LD Prestranek.

Kot bi se narava hotela oddolžiti za vse, kar je Franc v 55-letih lovstva storil dobrega zanjo. Z vsemi lovskimi častmi smo se poslovili od njega. V slovo mu je še zadnjič zadonel lovski rog in zadoneli so strelji lovskih pušk. Namenjena mu je bila tudi otožna pesem Lovskega okteta Javorniki. Skupaj z nami so se mu na njegovi poslednji poti poleg našega prapora poklonili tudi prapori sosednjih lovskih družin.

Dragi Franc, hvala ti za vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli skupaj!

LD Prestranek – V. T.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Janez Korasa, LD Brusnice, * 1. 1. 1928, † 30. 10. 2005.
Stane Bregar, LD Velika Loka, * 1. 8. 1937, † 15. 7. 2005.
Stanko Kejžar, LD Sorica, * 7. 5. 1913, † 6. 10. 2005.
Stanko Čufer, LD Sorica, * 11. 11. 1917, † 27. 11. 2005.
Milan Galič, LD Dobrova, * 2. 11. 1934, † 23. 11. 2005.
Jožef Saksida, LD Fajti hrib, * 17. 9. 1920, † 30. 10. 2005.
Stane Uršič, LD Kamnik, * 1. 5. 1927, † 25. 11. 2005.
Milan Baraga, LD Begunje, * 10. 11. 1961, † 22. 11. 2005.
Mirko Kostanjevec, LD Podkum, * 13. 5. 1947, † 7. 11. 2005.
Janez Jurca, LD Tomišelj, * 10. 8. 1930, † 24. 11. 2005.
Alojz Korat, LD Tuhinj, * 28. 1. 1930, † 16. 8. 2005.
Anton Skutnik, LD Gradišče, * 24. 2. 1966, † 17. 11. 2005.
Franc Šebjanič, LD Tišina, * 19. 9. 1936, † 24. 9. 2005.
Florjan Podgoršek, LD Grosuplje, * 26. 4. 1927, † 1. 11. 2005.
Matko Šantelj, LD Logatec, * 2. 8. 1941, † 23. 11. 2005.

Jože Jerina, LD Vrhnika, * 7. 10. 1937, † 18. 10. 2005.
Žože Gošnjak, LD Gorenja vas, * 15. 7. 1944, † 21. 10. 2005.
Ivan Čurin, LD Kog, * 1. 5. 1932, † 19. 11. 2005.
Pavel Frelih, LD Vojkovo, Podnanos, * 5. 1. 1933, † 14. 11. 2005.
Evgen Hvala, LD Ljubinj, * 18. 12. 1946, † 29. 10. 2005.
Franc Oman, LD Velka, * 3. 12. 1929, † 1. 10. 2005.
Jože Krajnc, LD Velka, * 18. 7. 1935, † 1. 7. 2005.
Florjan Ramšak, LD Rečica pri Laškem, * 29. 5. 1925, † 30. 7. 2005.
Stanislav Grošelj, LD Jelenk, * 13. 11. 1955, † 2. 8. 2005.
Jože Gaber, LD Škofja Loka, * 15. 2. 1935, † 19. 9. 2005.
Nikola Dopudja, LD Škofja Loka, * 10. 11. 1923, † 3. 10. 2005.
Filip Jelenc, LD Železniki, * 23. 5. 1942, † 14. 11. 2005.
Ciril Podbršček, LD Kanal, * 6. 7. 1926, † 16. 11. 2005.
Andrej Ošlovnik, LD Gradišče, * 9. 11. 1920, † 15. 9. 2005.
Nikolaj Prokšelj, LD Vinica, * 24. 4. 1919, † 1. 3. 2005.

Umrli časten spomin!

Državna VUP ZA terierje CACT - SLO

V Lovsko-kinološkem društvu Posavje - Krško smo letos še posebno aktivni pri organizaciji kinoloških preizkušenj za lovske pse. Tako smo 15. 10. 2005 v sodelovanju s **Klubom ljubiteljev psov jamarjev in Lovsko družino Kapele** ter **LD Dobova** organizirali tudi Državno vsestransko uporabnostno preizkušnjo terierjev CACT - SLO. Lovski družini nista bili naključno izbrani, saj sta to družini z izjemnim habitatom za divjad. Zato dovolite, da ju v nekaj besedah tudi predstavim.

LD Kapele gospodari z 2.000 ha velikim loviščem, ki leži na skrajnem vzhodu Občine Brežice. Večina lovišča je nižinskega in poteka na zahodni strani ob cesti Bizeljsko-Brežice, na vzhodni strani ob mejni reki Sotli, do potoka Dramlja na severni strani. Za njihovo lovišče je značilno, da imajo večino lovišča v naravnem spomeniku Jovsi, ki je izrazito mokrišče in odličen habitat za malo divjad, srnjad in večino vodnih ter močvirskih ptic. Značilnost Jovsov je tudi ptič kosec (*Crex crex*) iz družine tukalic (*Rallidae*), ki je tod še dokaj pogost, druge v Sloveniji pa redke in ga tam skušajo ohraniti z vzpostavitev dolgoročnega varstva v okviru projekta LIFE - Narava III.

Lovska družina Kapele je bila ustanovljena leta 1946 in trenutno šteje 39 članov. Večina jih vodi in vzreja lovske pse. Prevladujejo šarivci in ptičarji, imajo pa tudi nekaj jamarjev. Za LD Kapele so značilna tekmovanja v lovskem strelstvu, ki jih kapelski lovci uspešno organizirajo kar nekaj v sezoni, in po lovskem turizmu na lov srnjaka, kjer beležijo izjemen rezultat.

LD Dobova je sosed LD Kapele, ki tudi leži v vzhodnem delu Občine Brežice, vendar nekoliko južneje od Kapel. Imajo 2.030 ha veliko, izrazito nižinsko lovišče, ki leži med mejno reko Sotlo in reko Savo. Tudi njihovo lovišče na svojem severnem delu sega v naravni spomenik Jovsi. Z veseljem ugotavljamo, da se v njihovo lovišče pa tudi v sosednja ponovno vračajo poljske jerebice.

Tudi LD Dobova je bila ustanovljena leta 1946 in trenutno šteje 50 članov. Tudi pri njih večina lovcev vzreja in vodi lovske pse; prevladujejo šarivci in

ptičarji, imajo pa še nekaj jamarjev in hanovskega barvarja. V svojih vrstah imajo zbor lovskih rogistov. Znani so tudi po kakovostnih prireditvah v lovskem strelstvu, zlasti po njihovi poletni nočni tekmi.

Zborno mesto **Državne vsestranske uporabnostne preizkušnje terierjev** je bilo zjutraj pred lovsko kočjo LD Kapele v Podvinjah. Od devetih prijavljenih tekmovalnih parov se je tekme udeležilo le pet parov. To je bilo dokaj neodgovorno do organizatorjev tekme, saj organizacija takšne prireditve terja precej dela, predvsem ogromno logistične podpore. Kljub temu smo na jezo kmalu pozabili in v zelo hladnem in meglenem jutru sedli k zajtrku, ki so ga pripravili

odšli v lovišče LD Dobova in preizkus opravljali tam, drugi pa so se podali ob ribnik za gojitev rac mlakaric v LD Kapele, v Jovse, kjer so opravili *preizkus v vodnem delu, delo po vlečki in discipline prinašanja*. Medtem je izginila megla in nastal je čudovit jesenski dan. Kmalu se je tekmovalcem v Jovsih pridružila še skupina, ki je bila v lovišču LD Dobova.

Ob 14. uri je bila tekma končana. Vsi tekmovalci so se vrnili k lovski koči, kjer so kinološki sodniki na svoji seji strnili vtise in zbrali ter sešteli rezultate.

Zaključni govor pred podelitvijo rezultatov, diplom, pokalov, priznanj in nagrad je imel predsednik VK za jamarje **Jože Bačič**.

Foto: B. Tucovič

Zmagovalni pari na VUP terierjev (od leve): Stanko Lihtenvalner z Brinom, Dušan Štucin z Besi Ribniško in Darko Pungeršič z Divo Nebeško

uslužni ter prijazni kapelski lovci. Kmalu je sledil zbor, temu pa pozdravna govora predsednika LKD Posavje - Krško **Ivana Šepca** in starešine LD Kapele **Slavka Ureka**. Zbrane je nagovoril tudi **Franc Svetec**, vodja sodniškega zbora. Zatem je sledilo žrebanje štartnih števil in takoj zatem preizkus izvlačenja mrtve lisice iz umetnega rova, ki so ga v ta namen pripravili kapelski lovci na bližnjem travniku, tik ob gozdnem robu. Nato so se tekmovalci pod vodstvom domačih lovcev in gledalci odpeljali v bližnji Rakovec, kjer so psi opravili preizkus *strelomirnosti* in *odložljivosti*. Sledila je disciplina *sledenja po umetnem krvnem sledu*, nato pa še *preizkus vodoljubnosti*.

Ponovno smo se razdelili. Psi, ki še niso bili dvakrat preizkušeni na *sledu poljskega zajca*, so

Zmagala je lovska terierka **Besi Ribniška** z vodnikom **Dušanom Štucinom**, ki je dosegla 266 točk in 1. A n. r. Psička je pokazala odlično delo v vseh disciplinah in odlično povezanost z vodnikom. Pri delu po krvnem sledu je edina tudi pokazala mrtvo divjad, kar je še potrdilo njeno dobro pripravljenost. Psička je osvojila sicer manj točk kot drugouvrščeni, vendar so bile vse točke osvojene v 1. n. r. Zato je tudi osvojila kandidaturu CACT - SLO. Drugi je bil lovski terier **Brin** z vodnikom **Stankom Lihtenvalnerjem**, ki je dosegel 269 točk in 2. A n. r. Tudi ta pes je pokazal odlično delo. Tretja je bila lovska terierka **Diva Nebeška** z **Darkom Pungeršičem**, ki je dosegla 257,5 točke in 2. B n. r. To je že znan, uigran par, vendar vodnik Darko ničesar ne prepušča naključju. Žal tekmovanja

nista končala lovski terier **Garci Sirmium** in Marko Origelj, ki sta ga »polomila« pri prinašanju male divjadi, in lovska terierka **Ajda** z vodnikom **Antonom Kuminom**, ki pa nista prestala preizkušnje v prosti odložljivosti.

Prvi trije udeleženi tekmovalci so prejeli diplome in pokale, ki jih je prispeval Klub ljubiteljev psov jamarjev, ter vrsto praktičnih nagrad, ki so jih priskrbeli člani LKD Posavje - Krško in LD Kapele.

Tisti dan zmagovalna trojka ni tekmovala samo za uvrstitev, temveč tudi za pridobitev znaka vodnik terierja. Ta znak se podeljuje samo enkrat. Izdelan je iz srebra in ima na hrbtni strani serijsko številko. Klub ljubiteljev psov jamarjev podeljuje ta znak že od leta 1999. Znak se lahko podeli samo za opravljeno vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP), ki jo organizira klub, in sicer za psa ali psico, ki jo je vodnik izšolal sam in je dosegel: 1 x I. n. r.; 2 x II. n. r. ali 3 x III. n. r., in sicer z istim ali drugimi psi te pasme.

Do tega VUP sta bila osvojena in podeljena le dva taka znaka. Tisti dan so prejeli znak vsi trije vodniki zmagovalnih trojk, kar je bilo še posebno veselje. Po končanem navdušenju in fotografiranju smo sedli k okusnemu kosilu, ki sicer ni bilo klasično lovsko, vendar je po napornem dnevu vseeno zelo teknilo. Po kratkem in veselem druženju smo se kmalu razšli, saj je mnoge naslednji dan že čakala udeležba na skupnih lovih. Še posebno veseli smo bili člani LKD Posavje - Krško, da smo pripravili in uspešno izvedli še eno zahtevno kinološko prireditev.

Branko Tucovič

Velik uspeh slovenskega para na 13. evropskem prvenstvu v delu psov goničev

Evropsko prvenstvo v delu psov goničev je organizirano pod pokroviteljstvom Mednarodne kinološke federacije (FCI) in poteka na osnovi *Pravilnika o delu goničev*. Tekmovanja se lahko udeležita po dva tekmovalca iz posamezne države. Ravno zato Vzrejna komisija (VK) za goniče vsako leto v sodelovanju z lovsko-kinološkimi društvi organizira državno tekmovanje,

ki je obenem izbirno tekmovanje za Evropsko prvenstvo.

Državno tekmo je 15. 10. 2005 organizirala VK KZS v sodelovanju z Lovskim kinološkim društvom Koroške ter v sodelovanju z lovskimi družinami Golavabuka, Podgorje in Slovenj Gradec. Tekmovanja se je udeležilo 27 vodnikov goničev različnih pasem. Zmagovalka tega zahtevnega tekmovanja je bila kratkodlaka istrijanka Bajda, vodnika Radoša Burnika iz LKD Idrija, drugi je bil planinski gonič Cic, vodnika Jožefa Verčka, tretja pa planinska gonička Cita, vodnika Mirana Sušca, oba iz LKD Koroške.

Tako sta se na omenjenem izbirnem državnem tekmovanju za tekmovanje na XIII. evropsko prvenstvo v delu psov goničev uvrstila kratkodlaka istrijanka Bajda, vodnika Radoša Burnika, in planinski gonič Cic, vodnika Jožefa Verčka. Vendar pa sta se prvenstva udeležila kar dva vodnika planinskih goničev, in sicer Jožef Verčko in Miran Sušec, ker se prvouvrščeni Radoš Burnik zaradi objektivnih razlogov ni mogel udeležiti tekmovanja. Tekmovanja sta se udeležila tudi mednarodna kinološka sodnika Jurij Rihtaršič, ki je bil tudi vodja ekipe, in Jože Vester, ki sta na prvenstvu tudi ocenjevala delo psov.

XIII. evropskega prvenstva v delu goničev je od 17. do 20. 11. 2005 ob svojem 80. jubileju organizirala in izvedla Kinološka zveza Srbije in Črne gore v kraju Jagodina. Organizacijski odbor pod predsedstvom dr. Milivoja Uroševića je poskrbel za ustrezna prenočišča tekmovalcev, psov in drugih udeležencev v hotelu Jagodina v istoimenskem mestu ter za organizacijo prvenstva.

V četrtek, 17. 11. 2005, v večernem času, so se zbrali vsi udeleženci prvenstva v hotelu. Tam so bili tekmovalci iz Avstrije (Bruno Peissel z brandel brakom Artosom v. Kaisergraben in Dr. Ilse Nagler z beaglom Caesarjem v. Wienerberg), Bosne in Hercegovine (Goran Bojić s srbskim goničem, Bina in Predrag Uzelac s srbskim tribarvnim goničem Kondorjem), Finske (Jouni Pekkala z dreverjem Sanni in Vaino Viitala z beaglom Viitakorven Venla), Hrvaške (Edo Rajo z istrsko kratkodlako goničko Rondo in Ivan Oplanić z istrsko kratkodlako goničko Lilo), Švice Antonio Chiesa z lucernskim goničem Ahra Crap la Pala

Od leve: Jože Vester, Jožef Verčko, Miran Sušec in Jurij Rihtaršič

in Ruggero Tuena z lucernskim goničem Elly v. Stygwald), San Marina (Gustavo Albani z italijanskim ostrodlakim goničem (Segugio italiano a pelo forte) Zarom in Italo Stefanelli s samcem Scely iste pasme), Srbije in Črne gore (Slavoljub Milošević s srbsko tribarvno goničko Lasako, Damir Milošević s psom Garija-Gara – srbski gonič, in Marković Nikola s posavsko goničko Dino) in iz Slovenije Jožef Verčko s planinskim goničem Cicem in Miran Sušec s planinsko goničko Cito. Oba psa sta iz vzreje slovenskega vzreditelja Slavka Žlebnika iz Mežice, konkretno iz istega legla oz. plod paritvene kombinacije psice Žarke Dreveniške in psa Boja, lastnika Branke Drezgiča.

Prijavila sta se tudi dva vodnika tropov goničev iz Italije.

Organizator je za preizkus in tekmovanje psov zagotovil sedemindvajset različnih terenov z dovolj divjadi, t. j. poljskih zajcev. V petek, 18. 11. 2005, zjutraj, so odšle vse ekipe s pomočnikom, ki ga je zagotovil organizator, na predvidene terene. Vsakemu psu sta bila omogočena iskanje in gonja zajca. Naši ekipi je bil dodeljen izkušen »zajčar« – kinološki sodnik Mile Nikolić, ki je nam dal kar nekaj uporabnih praktičnih napotkov za samo tekmovanje. Na preizkusu smo ugotovili, da so tereni za delo psov zelo zahtevni, saj je bila pokrajina porasla z nizkim trnatim grmovjem, akacijo in robidovjem, na kar naši psi niso navajeni. Kljub temu sta naša psa kmalu našla ter dalj časa gonila zajca.

Organizator je popoldne organiziral sestanek z vsemi tekmovalci, kinološkimi sodniki, pomočniki, organizatorji in delega-

ti FCI ter natančno predstavil pravilnik za tekmovanje. Zatem je opravil žrebanje terenov za tekmovalce, dva kinološka sodnika in pomočniki pa so bili že prej določeni. Na žrebanju so bili predstavljeni psi, vodniki, kinološki sodniki in pomočniki. Zvečer istega dne je bil slavnostni

Najboljši trije tekmovalni pari na 13. evropskem prvenstvu v delu goničev, kjer je prvo mesto pripadlo Miranu Sušču in njegovi planinski gonički Citi (v sredini).

začetek tekmovanja s kulturnim programom.

Naslednje jutro je bilo zelo hladno, ponoči je snežilo, zato so bili malo višje ležeči tereni pobeljeni. Poleg zahtevnih terenov so nas skrbele še slabe vremenske razmere. Kar nejevoljni smo ob 7. uri odšli na teren. V zadovoljstvo organizatorja in tekmovalcev so vse skupine »dvignile« zajca, a ga je gonilo samo devet psov. Najdlje je pes gonil zajca 23 minut, najmanj pa 7 minut. Planinska gonička naših (slovenskih) predstavnikov sta gonila 17 minut (Cita) in 16 minut (Cic).

Ker se je poleg časa trajanja gonne ocenjevalo še iskanje zajca, odpoklic, glas itn., je na podlagi zbranega skupnega števila točk zmagala planinska gonička Cita, vodnika Mirana Sušca iz Slovenije s 87 točkami, drugi je bil beagle Casar V. Wienerberg, vodnice dr. Ilse Hacler iz Avstrije s 86 točkami, tretja je bila istrska kratkodlaka gonička Ronda, vodnika Eda Rajka iz Hrvaške s 84 točkami.

Drugi slovenski pes planinski gonič Cic, vodnika Verčka pa je bil 8. z 61 zbranimi točkami.

Slavnostna razglasitev rezultatov in podelitev pokalov ter priznanj sta bili zvečer v hotelu Jagodina. Ob razglasitvi zmagovalca so poleg nas slavili tudi pomočniki na terenu.

Na koncu bi rad poudaril, da je naša ekipa vzbudila veliko zanimanje srbskih in črnogorskih kinologov zato, ker smo na tekmovanje pripeljali planinskega goniča; pričakovali so namreč istrsko ali posavsko goničko. Še posebno so jih zanimala naše

izkušnje s temi psi pri lovu in očitno so bili prijetno presenečeni tudi nad poslušnostjo in ubogljivostjo naših psov. Svoje kakovosti sta oba naša psa tudi pokazala na terenu. Med tekmovanjem sta namreč oba na terenu naletela na srnjad, za katero pa, pravilno šolana, nista pokazala zanimanja. Na začetku tekmovanja je Cita v grmičevju našla poginulega zajca, ki je bil po vsej verjetnosti ustreljen že prejšnji dan, in ga prinesla svojemu vodniku. To so še posebno poudarjali na razglasitvi rezultatov in med podelitvijo pokalov. To sem

Zmagovalec Miran Sušec s Cito se je fotografiral z organizatorji in predstavniki FCI.

na koncu zapisal tudi zato, ker je večina prisotnih ugotovila, da morajo tudi lovski psi obvladati osnovne vaje poslušnosti, kar zagotavlja uspešen lov z njimi.

Naj na kratko predstavim še naša tekmovalca. Vodnika Jožef Verčko in Miran Sušec prihajata iz LKD Koroške. **Jožef** je lovec 23 let. V tem obdobju je vodil dva prepeličarja in dva planinska goniča. V lovski kinologiji je začel aktivno delovati po znameniti skupščini LKD Maribor v Tomaški vasi. V LKD aktivno sodeluje vse od ideje za ustanovitev LKD Koroške naprej. Je ustanovni član LKD in od ustanovitve naprej tudi tajnik.

Vodnik **Miran** pa je aktiven član LKD tri leta, od svojega vstopa v lovske vrste. Že kot lovski pripravnik je dobil psa, ga uspešno izšolal in se udeleževal različnih kinoloških prireditiv. V LKD s svojim psom aktivno sodeluje pri različnih kinoloških prireditvah. Oba sta aktivna člana LKD Koroške.

Naše LKD zagotavlja svojim članom temeljne pogoje za delo psov. Tako je organiziralo tečaj poslušnosti psov, katerega sta se udeležila tudi oba vodnika. Prav tako je vse članke vzpodbujal k udeležbam na različnih kinoloških prireditvah tako, da vodnikom plača stroške udeležbe na kinološki prireditvi. Oba omenjena vodnika sta se pod okriljem LKD udeležila razstave lovskih psov na Gorenjskem (2004) in mednarodne razstave v Ljubljani (leta 2005) ter tudi že omenjene državne tekme goničev. Pri zagotavljanju pogojev za razvoj lovske kinologije nikakor ne smemo pozabiti vloge **Koroške lovske zveze** z lovskimi družinami in **Komisije za lovsko kinologijo** pri KLZ, pa tudi ne drugih

prijateljev lovske kinologije, ki v sodelovanju z LKD Koroške zagotavljajo finančne in druge pogoje dela lovske kinologije na Koroškem. Zato bi se rad, kot tekmovalca, zahvalil vsem v svojem imenu in imenu zmagovalca Mirana Sušca, ki so in bodo kakor koli prispevali k uspešnemu delu lovske kinologije na območju LKD Koroške.

Jožef Verčko

Izobraževanje vodnikov v Društvu ljubiteljev ptičarjev

Ob lanskim uspehim pripravljalnih tečajev za posamezne preizkušnje ptičarjev smo

Pravilno prinašanje uplenjene divjadi je ključnega pomena za poznejši pravičen in etičen lov. K pravilnemu prinašanju spada tudi pravilno oddajanje uplenjene divjadi, pri čemer naj pes umirjeno sedi pred vodnikom in divjad spusti vodniku v roke šele na povelje. Na fotografiji nemški žimavec En Gomajnski z vodnikom Jožetom Urankarjem.

tudi letos septembra v Društvu ljubiteljev ptičarjev organizirali **pripravljalni tečaj za jesensko vzrejno preizkušnjo**, ki se ga je udeležilo 8 vodnikov s svojimi psi. Na tečaju smo večino pozornosti namenili iskanju in pri-

našanju uplenjene male divjadi ter pravilnemu vodenju psov v lovišču.

Za odstop lovišča se iskreno zahvaljujem lovcem **LD Tomišelj** in **LD Ig**, kajti z njihovo pomočjo smo dosegli pri šolanju

Udeleženci pripravljalnega tečaja za jesensko vzrejno preizkušnjo ptičarjev

Pri sistematičnem učenju po vlečki divjadi vodnik psu najprej sledi na dolgi vrvi, da uravnava hitrost in natančnost dela psa na sledu. Ko pes to osvoji, ga vodnik spremlja po vlečki le nekaj korakov, nato ga izpusti, da pes izdela sled samostojno in najdeno divjad prinese vodniku na izhodišče vlečke. Na fotografiji nemška kdl. ptičarka Frida Adin dom z vodnikom Leonom Megličem.

Mladega psa moramo prinašanja plena iz globoke vode naučiti postopoma. Sprva psu mrtvo raco vržemo tako blizu, da jo vidi in z lahkoto doseže takoj, ko zaplava v globoko vodo. Na fotografiji je mala münsterladka Bistra Dokležovska.

Vse foto: K. Djaniš

Del tečajnikov z mladimi psi pozorno poslušajo navodila inštruktorja Davida Pogačnika in izpraševalca na izpitu, Jožeta Selana.

mladih ptičarjev bistveno boljše rezultate.

Prav vsi tečajniki, ki so svoje znanje pokazali na jesenskih vzrejnih (JZP) in širših poljskih preizkušnjah (ŠPP), so preizkušnje uspešno opravili.

Tečaj sem vodila **Andreja Strajnar**.

»Poleg!« – vodnik Robert Gale z nemško žimavko

Ob pripravljalnem tečaju za jesensko vzrejno preizkušnjo smo vodnikom ptičarjev letos prvič ponudili še **tečaj osnovnega šolanja mladih psov**. Ta tečaj je namenjen psom, ki so bili položeni v tekočem vzrejnem letu, ki so stari od 4 do 11 mesecev. Metoda šolanja se razlikuje od klasičnega pristopa in temelji na »pozitivni motivaciji«. Ob vajah osnovne poslušnosti po programu za VP-1, katerim je dodano tudi učenje prinašanja, se vodniki na tem tečaju naučijo pravilne igre s psom, prek katere se krepi medsebojna povezanost in sodelovanje vodnika ter psa.

Tečaja osnovnega šolanja mladih psov se je udeležilo kar 12 vodnikov s svojimi psi, vodil pa ga je izkušen inštruktor **David**

Pogačnik. Tečajniki so svoje znanje pokazali na izpitu VP (po Programu osnovnega šolanja lovskih psov, KZS, 1997), ki so ga opravljali pod strogim očesom **Jožeta Selana**.

Glede na odličan odziv vodnikov in na uspehe, ki jih ti dosegajo s svojimi psi, smo v Društvu

Foto: M. Likar

Vsako dobro opravljeno vajo vodnik nagradi tudi s priboljškom. Na fotografiji edina predstavnica pasme saintgermainski ptičar pri nas, Allete de l'Etang du Vert, z vodnico Vesno Bizjak.

Foto: V. Bogdanovič

Zmagovalne ekipe na 18. državnem prvenstvu lovskih psov v vodnem delu; Draga pri Igu, 3. 9. 2005.

ljubiteljev ptičarjev prepričani, da smo glede izobraževanja svojih članov na pravi poti. Zavedamo se, da le s pravilno šolanjem psom lahko zagotovimo etično pravičen lov.

Andreja Strajnar
DLP

18. državna tekma v vodnem delu - Draga pri Igu 2005

En teden pozneje kot sicer je bila ta tekma organizirana (zaradi sprememba lovne dobe race mlakarice) šele 3. septembra 2005, in sicer na že uveljavljenih bajerjih v dolini Drage (lovišče LD Ig) v sodelovanju z LKD Ljubljana in LD Ig. Zelo uspešno je potekala 18. državna tekma (za pokal mesta Ljubljana) v vodnem delu za vse pasme lovskih psov.

Zaradi težavnosti vodnega terena in zaradi poostrenih zahtev Pravilnika za tekmovanje lovskih psov vseh pasem v vodnem delu so se v zadnjih letih na to tekmo redno prijavljali samo še vrhunsko izšolani in prav za to vrsto tekmovanja (vodno delo) pripravljeni lovski psi. Zasluga za to velja le nekako desetim sposobnim vodnikom, ljubiteljem ptičarjev vseh pasem, šarivcev, prinašalcev in še nekaterih drugih redkejših pasem v Sloveniji.

Za 18. tekmo, katere pokrovitelj je bilo mesto Ljubljana, se je prijavilo 20 vodnikov, ki so sestavili tudi šest tričlanskih ekip posameznih LKD. Prav te ekipe že leta dvignejo tekmovalni duh in tekmovalno kakovost svojih psov, da strokovnih pogovorov,

analiz dela in razprav ob uvrstitvah po končanem tekmovanju sploh ne omenjam.

Do dvajset (20) tekmovalcev je idealno število za izpeljavo tekmovanja v enem dnevu, ki naj bi se končalo še v zmernem času. Lep dan je za nami, ko se po dobrem nastopu in uvrstitvi našega lovskega prijatelja lahko še do poznega večera srečno in varno vrnemo domov.

Na zadnji prireditvi je bilo od prijavljenih tekmovalnih psov kar 9 nemških kratkodlakih ptičarjev, 7 nemških ostrodlakih ptičarjev – žimavcev, 3 nemški prepeličarji (z Goriškega, natančneje iz Mirna) in en vajmarski ptičar. Med tekmovalci so bile zastopane malodane vse večje slovenske pokrajine; pogrešali smo le Posavce, ki so nekdanje uspešno tekmovali na tovrstnih tekmovanjih. Zelo opazno pa že nekaj let tekmuje tudi vodnica nemške žimavke Aste z Gorenjskega, čeprav vodnica ni lovka. Zagotovo si prav zato zasluži posebno omembo v tem članku. O neverjetni izenačenosti doseženih rezultatov na tem tekmovanju priča dejstvo, da v zmagovalni ekipni trojki ni prvouvrščenega tekmovalca. Pripomogel pa je le, da se je ekipa LKD Gorica uvrstila na drugo mesto. V prvi nagradni razred se je uvrstilo kar trinajst nastopajočih psov, v II. n. r. pa trije, kar dokazuje izjemno kakovost, še bolj pa pripravljenost vseh nastopajočih psov.

Zanimiv je še en utrinek s tega tekmovanja, ki prikazuje vzoren odnos gospodarja vodnika do svojega lovskega pomočnika. Znani tekmovalci s Ptujkega, ki se s podobnega tekmovanja redko kdaj vrne domov brez odličja, je po »slabem dnevu« svoje psičke kljub dobri pripravljenosti ostal brez uvrstitve. Še več, celo odstopiti je moral; pa jo je vseeno ljubeče stisnil k sebi, rekoč: »Se bova pa naslednjič spet boljše odrezala, kajne!?« Takšno vedenje je značilno le za vrhunske tekmovalce in kinologe in je vredno posnemanja pri drugih tekmovalcih, ki se po neuspehu največkrat jezijo nad psom kot edinim krivcem. Ne opazijo in ne zavedajo pa se, da so za neuspeh marsikdaj krivi sami, ker so nervozo in tekmovalno tremo prenesli na psa.

Na prehodnem pokalu, ki ga je prispevalo mesto Ljubljana, je za leto 2005 vgravirano ime **Vinka Cernatiča** iz Šempasa, LKD Gorica (LD Lijak, ZLD Gorica)

z njegovo nemško kratkodlakar-ko **Kolo Selsko** (imenovano **Di-ana**), ki je kot prvouvrščena tudi nosilka priznanja CACT, Ig – 2005.

Na prireditvi so sodili priznani kinološki sodniki: **Rudi Rakuša, Vinko Foršček, Jože Rus, Oresto Bordon, Jože Selan in Ivan Traven**. Vsi po vrsti so dobri poznavalci tudi slabih raz-mer za tekmovanje lovskih psov v vodnem delu, ki vladajo na precej zaraščenih bajerjih v Dra-gri pri Igu.

Pred mrakom smo se vsi zado-voljni razšli: tekmovalci, organi-zatorji in predstavniki vodstva LKD Ljubljana. Oddahnili si je tudi ekipa Lovske družine Ig, saj je bil za nami še en uspešen tekmovalni dan.

Rezultati tekmovanja:

Ekipno:

1. mesto: LKD Gorica I.: vodni-ki, **Ivan Cernatič, Marjan Rijavec, Marjan Žizmond** s svojimi psi
2. mesto: LKD Gorica II.: **Vinko Cernatič, Savo Juren, Alek-sander Košuta**
3. mesto LKD Celje: vodniki: **Vlado Bogdanovič, Čedomir Vogrinc, Anton Savargnani**

Posamezno:

1. **Vinko Cernatič** (Šempas) z nem. kdl. ptičarko **Kolo (Di-ano) Selsko**
2. **Vilko Turk** (Lovrenc na Drav. Polju) z nem. kdl. ptičarko **Brino Lovrenška**
3. **Vlado Bogdanovič** (Kompo-le) z nem. žimavko **Fejo Bog-vladsko**

Ludvik Sterle

Tri uspele tekme v organizaciji LKD Koroške

Sobota, 15. 10. 2005. Vzrejna komisija za goniče pri Kino-loški zvezi Slovenije je podelila **LKD Koroške** mandat za izvedbo državne tekme visokonogih goničev na Koroškem, kar je za nas pomenilo praznik. Tega dne se bomo koroški kinologi še dolgo spominjali. Pomembno je, da so mlademu, komaj tri leta in pol staremu lovsko-kinološkemu društvu na Koroškem že tretjič zaupali izvedbo pomembne dr-žavne tekme.

LKD Koroške je bilo ustanov-ljeno 9. 11. 2001 po uradni odce-pitvi koroških lovskih kinologov od LKD Maribor. Od tedaj na-prej klub beleži številne aktivno-sti in kakovosten programski akt, in sicer: uspešno registracijo,

sprejem statuta, evidenco sod-niškega zbora, strokovnega sve-ta in članov, pripravo številnih klubskih aktov, vključitev v KZS do povsem praktičnih nalog iz programa dela, kot so: vzrejne preizkušnje, lokalne tekme po umetnem krvnem sledu, telesno ocenjevanje vseh pasem lovskih psov in uporabnostne preizkuš-nje po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov, PNZ vseh pasemskih vrst psov v raz-ličnih časovnih obdobjih do or-ganiziranja in izpeljave prve dr-žavne vsestranske, uporabnostne preizkušnje terierjev (VUP) z vsemi administrativnimi deli.

1. Državna uporabnostna preizkušnja (VUP) terierjev, ki jo je LKD Koroške zaupal Klub ljubiteljev psov jamarjev pod pokroviteljstvom KZS, je bila dolo-čena za 18. 10. 2003. leta. To preizkušnjo je izvedla LD Bu-kovje, ki je izjemno dobro pri-pravila teren in ustrezne naprave, na katerih so terierji lahko poka-zali vse svoje znanje. Za izjemno organizacijo in izvedbo je LD Bukovje tudi prejelo primerno pohvalo. Rezultati na tem tek-movanju so bili več kot zadovo-ljivi. Na tekmi je sodelovalo 12 vodnikov s terierji. 1. mesto je osvojil vodnik **Rudi Verovnik**

*Vodja sodniškega zbora za ocenjevanje dela goničev **Jurij Rihtaršič** (levo) razlaga pravila tekmovanja.*

LKD Koroške z **Astorjem**, 2. mesto vodnik **Darko Pungaršič** LKD Posavje - Krško z **Divo Nebeško**, 3. mesto pa **Dušan Štucin** iz LKD Gorica z **Besi - Ribniško**.

Dandanes LKD združuje več kot 220 članov iz 18-ih LD, ki so združene v KLZ, včlanjenih pa je kar precej članov tudi iz sosed-njih lovskih zvez. Vse to doka-zuje, da smo pripravili dober program dela, ki LD nudi popol-no podporo in pomoč pri lovu, kadar je to potrebno. Razumljivo

je, da je za tako aktivnost potreb-no timsko delo, v katerega so vključeni številni člani kluba, vendar bi bilo to delo nemogoče brez čvrstega in zagnanega jedra, združenega v Upravnem odboru LKD, NO in strokovnih svetih ter komisijah kluba.

Že po dveh letih dela LKD Koroške in dobro zastavljenih ciljih so nam v tretjem letu de-lovanja zaupali tudi **10. državno tekmo po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov**. Bili smo zelo počaščeni, ko smo izvedeli, da nam je VK za barvarje pri KZS ponovno zaupala izvedbo državne tekme v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov.

Edina zahteva je bila, da mo-ramo tekmo izvesti v skladu s Pravilnikom o samostojni tekmi po umetnem krvnem sledu. Me-toda se vedno bolj uveljavlja tudi v drugih evropskih državah.

To ni več klasična tekma, am-pak se vse bolj približuje pravim razmeram v lovišču. Vodnik je naenkrat samostojni subjekt, ki se mora znati prilagajati razme-ram v lovišču in mora sam raz-mišljati in voditi psa krvosledca tako, da uspešno najde »obstre-ljeno« divjad. Pri tej preizkušnji sodniki dan pred tekmo položijo umetne krvne sledi v dolžini ene-

te tekme zaupal **LD Vuzenica**, ki je sprejela vsa navodila za iz-peljavo tekme. Sodniški zbor, ki ga je vodil **Leo Fabiani**, je zelo pohvalil delo organizatorja pa tudi gostoljubje, ki so ga doživeli v tej LD in kraju.

Uvodni nagovor je v imenu LKD pripravil **Jožef Grah**, ki je posebej poudaril pomen priredit-ve za LKD ter se zahvalil KZS za odobreno tekmo in sodniškemu zboru, ki so ga sestavljali: **Leo Fabiani**, vodja sodniškega zbora, sodniki **Peter Dimic, Vojteh Kikel, Jože Rus, Slavko Žleb-nik, Franc Zagoričnik** in sod-niški pripravnik **Ervin Feregott**, ter LD Vuzenica za gostoljubje in dobro organizacijo.

Pozdrav je veljal tudi pred-stavnikom območne lovske zve-ze in vsem gostom, ki so si prišli ogledat tekmo. Na koncu tekme se je izrazito pokazalo, kaj po-meni izkušnost vodnika in kr-vosledca. 1. mesto je osvojil **Rad-oš Burnik** s svojo barvarsko barvarko **Drino**; dosegla je 115 točk in II. n. r.; 2. mesto je pri-padlo **Andreju Zabukovcu** z brandel brakinjo **Adaro**, ki je prav tako dosegla 115 točk in II. n. r.; 3. mesto pa je zasedel **Voj-ko Okroglič** z barvarskim bar-varjem **Arinom**, ki je prav tako zbral 115 točk in dosegel II. n. r. Tudi več drugih psov se je uvrsti-lo v visoke nagradne razrede, kar potrjuje kakovost naših krvo-sledcev.

Tretja tekma, ki je bila zaupa-na LKD Koroške v četrtem letu svojega obstoja, pa je bila **10. državna tekma visokonogih go-ničev**.

Ta je potekala 15. 10. 2005, ko se je sestel UO LKD in temeljito proučil Pravilnik ocenjevanja dela goničev (preizkus naravnih zasnov in tekme) ter na tej podla-gi razdelil naloge. Za vodjo pri-reditve so izbrali **Jožefa Graha**, za namestnika **Ožbija Fajmuta**, v prireditveni odbor pa so ime-novali: **Slavka Žlebnika, Mak-sa Vončino, Bojana Deberška, Jaka Logarja, Adolfa Sušca, Slavka Lenarta, Martino Ur-bancl in Jožefa Verčka**. Na podlagi tako široko izvoljenega prireditvenega odbora LKD smo tudi razdelili naloge ter povabili k sodelovanju in pomoči LD Podgorje, LD Slovenj Gradec in LD Mislinja, ki so se tudi prijaz-no odzvale. Odbor za prireditve državne tekme se je kar nekaj-krat sestel, da smo sproti ugotav-ljali, če so izpolnjene vse naloge, ki smo jih predvideli. Za LKD je bila izvedba te naloge ponovno velika čast in hkrati priznanje,

zato smo se še bolj potrudili in nismo ničesar prepustili naključju. Še dan pred tekmo smo se sestali ter pregledali vse dotodanje zadolžitve. Ugotovili smo, da smo povsem pripravljeni za državno tekmo.

Po tako skrbnih pripravah smo težko dočakali dan tekmovanja, ki se je začel ob 8. uri zjutraj. Zbrali smo se v prostorih restavracije na letališču, kjer so rogisti naznanili začetek prireditve.

Zbranih kinologov, vodnikov, sodnikov, gostov ter gledalcev je bilo prek 80, kar je prireditev samo še popestrilo. Na tekmovanje se je prijavilo kar 27 visokonogih goničev in njihovih vodnikov. Uvodni govornik je bil **Jožef Grah**, vodja prireditve. Vsem vodnikom je zaželel veliko uspeha na tekmi, sodnike pa zaprosil

izšolanih pasemskih psov, ki so s svojimi vodniki že poželi številna priznanja in nagrade.

Na koncu se je oglasil še vodja sodniškega zbora **Jurij Rihtaršič**, ki je podrobno razložil Pravilnik ocenjevanja dela goničev PNZ in pravila tekme. Posebej je poudaril, da se je pred uradnim začetkom sestal sodniški zbor na skupnem sestanku z vodjem tekme Jožefom Grahom, pomočniki in sodniškimi pripravniki, kjer so uskladili merila ocenjevanja glede na specifičnost lovišča.

Po vseh govorih in predstavitvi pravil sodniškega zbora sta zaigrala na harmoniko in bas prijetna otroka in popestrila začetek tekmovanja. Nato je sledilo žrebanje vrstnega reda nastopa psov.

Tekma je bila prijetna in je potekala v lepem sončnem vre-

Slavnostna razglasitev rezultatov 10. državne tekme goničev, ki je bila 15. 10. 2005 v Slovenj Gradcu.

za pošteno ocenjevanje. Na govorniški oder je stopil tudi župan Mestne občine Slovenj Gradec **Matjaž Zanoškar**, ki je bil zelo presenečen nad tako številnimi kinologi in tolikim zanesenjaštvom pri vzgoji lovskih psov na Koroškem. Med drugim je povedal, da ga veseli, da je v mestni občini in na Koroškem tako zelo razgibana klubska društvena dejavnost, še posebno dejavnost Lovsko-kinološkega društva Koroške s sedežem v Občini Slovenj Gradec. Zaupanje državne tekme visokonogih goničev v okviru LKD Koroške je svojevrstno priznanje kinološkemu društvu LD Golavabuka pa tudi koroškim občinam. Na prireditvi je bil tudi predsednik območne LZ Koroške **Dušan Leskovec**, ki je tudi pozdravil vse prisotne, še posebno vodnike lovskih psov. V svojem nagovoru je poudaril rezultate dela LKD Koroške. Menil je, da so le-ti najbolj vidni v tem, da se je povečalo število

menu, hkrati pa zelo napeta za vodnike psov, ki so si želeli, da bi kar najbolje opravili nalogo in si priborili čim več točk in se uvrstili v I. nagradni razred. Sodniki so dosledno spoštovali Pravilnik ocenjevanja dela goničev ter dogovor sodniškega zbora, zato ni bilo niti ene pripombe na delo sodnikov ali pritožbe katerega koli vodnika.

Delo na terenu je trajalo od 9. ure dopoldne do 17. ure popoldne, ko se je tekmovanje uradno končalo. Razglasitev rezultatov je bila najavljena ob 18. uri popoldne. Od skupnega števila prijavljenih tekmovalcev 27 vodnikov psov je tekmo uspešno opravilo 16 goničev, ki so se tudi uvrstili med uspešne tekmovalce na tej tekmi. Vodja sodniškega zbora je nazadnje dal znak rogistu, ki je naznanil konec tekmovanja, hkrati pa tudi začetek uradne razglasitve rezultatov tekmovanja.

Prva tri mesta **ekipno** so dosegla naslednja LKD:

Najboljši tekmovalni pari na državnem tekmovanju goničev se bodo udeležili tudi evropskega prvenstva. 1. Radoš Burnik z Bajdo iz Idrije (v sredini), 2. Jožef Verčko s Cicem s Koroške in 3. Miran Sušec s Cito, prav tako s Koroške (na EP bosta potovala kot rezerva).

1. mesto LKD Koroške 467 točk
2. mesto LKD Koper 454 točk
3. mesto LKD Gorenjske 401 točk

Vse tri ekipe LKD so prejele pokale in čudovita praktična darila.

Prva tri mesta **posamično** so prejeli naslednji vodniki:

1. mesto **Radoš Burnik**, 199 točk, I. n. r., LKD Idrija z istrsko kratkodlakko goničko **Bajdo**,
2. mesto **Jožef Verčko**, 182 točk, I. n. r. LKD Koroške s planinskim goničem **Cicem**,
3. mesto **Miran Sušec**, 154 točk, II. n. r. LKD Koroške s planinsko goničko **Cito**.

Na podlagi rezultatov so se isti vodniki z goniči uvrstili na Evropsko prvenstvo, ki bo v Kragujevcu.

Vsi posamezniki so prejeli pokale in lepa praktična darila.

Vodja sodniškega zbora **Jurij Rihtaršič** in sodniki **Jože Vester**, **Alojz Mlakar**, **Janez Nah-**

tigal, **Zdravko Kosmač**, **Anton Raspet**, **Darko Grošelj**, **Mirko Lajler**, **Niko Mrak** in **Slavko Žlebnik** so na koncu tekmovanja izrazili zadovoljstvo nad prireditvijo ter se iskreno zahvalili LKD Koroške za izjemno dobro organizacijo in sploh dosledno pripravljenost na vseh nivojih. Zahvalo so sodniki izrekli tudi vsem LD, ki so uspešno in dobro pripravile lovišče, kjer je potekalo tekmovanje. Še posebno pa velja pohvala **LD Golavabuka**, ki je organizacijsko vodila tekmo v loviščih. V imenu vzrejne komisije pri KZS se je še posebej zahvalil LKD Koroške **Jurij Rihtaršič**, ki je povedal, da je bila tekma izjemno dobro pripravljena in da se je prizadevnost vseh sodelujočih odrazila v odlični organizaciji LKD Koroške in njenih članov ter v brezhibni izvedbi prireditve.

Jožef Grah

Predvidena legla lovskih psov

Nem. lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 5/I, 24. 12. 05,
Anton Kumen,
Vrbno 4/a, 3230 Šentjur.
O: 4/I, 4/I, 17. 1. 06,
Ivan Fišer, Slape 29/a,
2323 Ptujška Gora.

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 4/I, m: 5/I, 25. 12. 05,
Albin Pehant,
Zg. Hoče 52/a, 2311 Hoče.
O: 5/I, m: 5/II, 30. 12. 05,
Lea Ošabnik, Lužiskosrbska 7,
1000 Ljubljana.

Bavarski barvar (SLRBb):

O: I/B, m: I/I, B, 9. 1. 06,
Zdravko Kosmač,
Hotavlje 20, 4224 Gorenja vas.

O: I/B, m: I/II, B, 17. 12.,
Boris Kozinc,
Hraše 1, 4248 Lesce.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

O: 5/I, m: 5/I, 3. 1. 06,
Milan Očepek,
Zahomce 20, 3304 Tabor.

Angleški koker španjeli (SLRKš):

O: 5/I, m: 5/I, 15. 9. 05,
Žože Kogelnik,
Podklanec 5, 2370 Dravograd.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

O: 5/167 t., m: 4/II, 8. 12. 05,
Ivan Haložan,
Kozje 186, 3260 Kozje.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Ugodno prodam bogato gravirano boroveljsko bokarico (izdelek Fanzo), kal. 12/7 x 65 R, in menjalne cevi, kal. 12/12, s str. daljnogledom Kahles. Tel.: 041/871-703.

Prodajam tricevko Suhl, kal. 12 – 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Meopta 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 031/684-692.

Prodajam risanico CZ, kal. .22 – 250 Rem. Cena po dogovoru. Tel.: 041/ 768-095 (ob vikendih).

Prodajam karabinko CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Swarovski 4 x 32, Suhlova montaža. Cena 120.000 sit. Tel.: 041/549-171 (Koper).

Podarim vezane letnike glasila Lovec od leta 1950 do 1962 in **nevezane letnike** od 1963 do 1982. Tel.: 031/789-685.

Prodajam polavtomatsko puško Remington Woodmaster, mod. 742, kal. .30 – 06, s str. daljnogledom Norconia 1,5 – 9 x z osvetljenim križem (EAW zasúčna montaža). Cena 150.000 sit. Tel.: 041/767-422.

LKDLjubljana

organizira

SPOMLADANSKI TEČAJ ZA VODNIKE LOVSKIH PSOV VSEH PASEM

Začetek tečaja bo v torek, 14. 2. 2006. Zbor bo ob 16, uri na parkirišču pri Gostišču Štern na Ježici. Tečaj bo dvakrat na teden in bo trajal predvidoma 75 ur. Namenjen bo osnovnemu šolanju psov lovskih pasem.

Cena tečaja: 10.000 sit za člane Lovskega kinološkega društva Ljubljana, 25.000 sit za člane drugih LKD in 35.000 sit za nečlane.

Vplačila za udeležbo na tečaju je treba nakazati na trans. račun LKD Ljubljana št.: 02010-0092188378 s pripisom *za spomladanski tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem*.

Zadnji rok prijave je: 11. 2. 2006.

Število tečajnikov je omejeno na največ 15!

Prijava psa na tečaj mora biti pisna na naslov: LKD Ljubljana, Župančičeva 9/II, 1000 Ljubljana.

Vse dodatne informacije: Bojana Tivadar; tel.: 041/241 900.

ZVEŽEMO
vam letnike
revije Lovec.

Cena: 2000 do
2400 sit/letnik.

KNJIGOVEZNICA

Vojko Zdešar, s.p.

Vrhovci VI/1, 1000 Ljubljana
GSM: 041/326-351

Lovsko-kinološko društvo Maribor

organizira

TEČAJ ZA VODNIKE LOVSKIH PSOV V-1 IN V-2.

Začetek tečaja bo zadnji petek
marca 2006 (31. 3. 2006) ob 16. uri.

Zbirališče bo pred lovskim domom
LD Polskava na Zg. Polskavi.

Prijave in plačila sprejema član UO
LKD Maribor na začetku tečaja.

Nečlani plačajo tečajnino po ceniku
KZS.

UO LKD Maribor

Za paritev imam na voljo brandel braka. Izhaja iz avstrijske vzrejne linije, je odlični gonič divjih prašičev, ustavljač in dober oblajač z močnim glasom. Tel. ocena odlično, PNZ 178 t.; 5/I. vzr. ocena. Tel.: (05) 753-05-38 ali 041/960-272.

Prodajam odlično ohranjeno boroveljsko tricevko, kal. 16 – 16/7 x 65 R, prvi lastnik. Tel.: 051/398-220; (03) 576-25-77.

Kupim izšolanega psa za lov na divje prašiče in psa, izšolanega za delo po krvnem sledu. Tel.: 031/419-687.

Izdelujem gamsove čope (tudi iz dlake divjega prašiča, jelena in jazbeca). Tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Izdelam vam krmilnice za ptice (več vrst), umetne valilnice in montiram lovške trofeje (rogovja in roglje, čekane itn.) na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Prodajam mladiče in košute damjakov za nadaljnjo rejo. Tel.: 031/827-336.

Prodajam kompletne letnike revije Lovec od leta 1958 do številke 12/2005 ter **Bibliografijo revije Lovec 1910-1994**. Tel.: 040/275-029.

Kratkodlaki jazbečarji! Skotili so se 30. 12. 2005 (črni, z rjavimi ožigi), rodovniški, oba starša sta odlično ocenjena in večkrat nagrajena. Tel.: (01) 436-75-53 ali 031/442-197. Lea Ošabnik.

Prosimo, sporočite podatke o označenih divjih prašičih!

Gozdarska fakulteta iz Ljubljane in LD Senožeče v okviru raziskovalne naloge o življenjskih značilnostih in bivalnem okolišu divjega prašiča v Sloveniji opravljata tudi **odlov in označevanje (markiranje) divjih prašičev, in to na obeh straneh avtoceste Postojna – Kozina.**

Odlovljeni divji prašiči so markirani s kovinskimi markicami, ki so nameščene dokaj globoko v uhljih.

Vse lovce prosimo, da o odstrelu ali izgubah tako označenih divjih prašičev obvestijo neposredno **dr. Miho Adamiča; telefon 041/690-224, ali starešino LD Senožeče Franca Ferfilo; tel.: 041/566-723.**

Za sodelovanje se že vnaprej zahvaljujemo.

LOVSKA OBLACILA

INDUSTRIJSKA GOMA TRZIN
Bukovica 1
Teléfono: 00 386 (01) 962 13 10
GSM: 00 386 40 534 385

3/4 JAKNA IZ LOONA IN JAKNA IZ
TERMO VELLURJA
WATER & WIND STOPPER

NOTRANJA STRAN JAKNE JE PREVLEČENA
S PAROPREPUSTNO FOLJO, KI ODVAJA
PARO IN NE PREPUŠČA VODE TER VETRA.
VSI ŠIVI SO VARJENI.

ČAKALNE VREČE IZ LOONA
PUMPAČICE IN DOLGE HLAČE IZ LOONA
ČEPIČE IZ LOONA
JAKNE IZ TERMOVELLURJA
DELOVNE BRAUČE
DELOVNE VODOODBOJNE PODLOŽENE
IN NEPODLOŽENE BOMBAŽNE HLAČE
JAKNE IZ VODOODBOJNEGA BOMBAŽA
POLO MAJICE IZ BOMBAŽA
SPREJEMAMO TUDI NAROČILA PO POŠTI.

Hubertus
Club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

RUSIJA
5-dnevni program lova na DIVJEGA PETELINA
v Rusiji
All inclusive Ljubljana–Ljubljana
1.690 € z vključenim odstrelom

NAMIBIJA
PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA
s poletom, prevozi, bivanjem in hrano,
organizacijo lova ter
VKLJUČENIM Odstrelom SEDMIH GLAV
KAPITALNIH TROFEJNIH ŽIVALI
(veliki kudu, oriks, svinja bradavičarka, hartebeest,
springbock, šakal in samica ene od trofejnih
antilop)
All inclusive Ljubljana–Ljubljana
4.200 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA
11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana–Ljubljana
2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 €; blesbuck 180 €;
svinja bradavičarka 200 €
bushpig 250 €; springbuck 200 € ...
Lechwe, Nyala, Reedbuck, Tsessebe,
Waterbuck, Gnu, ...

ZAMBIJA – ZIMBABVE – TANZANIJA
SAFARIJI NA VELIKO AFRIŠKO DIVJAD
(slon, lev, leopard, kafski bivol)
in VELIKE ANTILOPE
od marca do konca oktobra
ZAHTEVAJTE NAŠE PROGRAME!

Prodaj karabinko, kal. .243 Win., izdelek puškarstva Šteh, gravirana s srebrom. Puška ima osmerokotno cev, nanjo je montiran strelni daljnogled Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je kot nova. Tel.: 041/686-270.

Prodaj risanico CZ, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom Habicht 6 x 42 in z montažo za optično piko Docter Sight. Kopito je v odličnem stanju, dodatno obdelano in z rezbarijo. Tel.: 051/305-503.

Prodaj planinskega gonilca, starega 4,5 leta. Telesna ocena odlična, PNZ I. n. r.; vzrejna vrednost (dovoljenje) 5/I. Tel.: 041/494-988, po 18. uri.

Ugodno prodaj očala za nočno opazovanje. Naprava je skoraj nova in deluje brezhibno. Tel.: 040/462-569.

Prodaj dva posavska gonilca, stara 9 mesecev. Oba sta delno šolana in uvedena v lov. Tel.: 040/799-340.

Prodaj ohranjeno borovaljsko bokarico (Borovnik), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža); **karabinko**, kal. .243 Win. (z nabojnikom), Sava Kranj (bogato gravirana) in z montiranim str. daljnogledom Zeiss 8 x 56 (zasučna montaža) ter **revolver** Tuger .357 Mag., stalinss - cev 3 inče. Tel.: 041/490-187.

Prodaj mlade labrador retrieverje (rumene) telesno vrhunskih in delovnih staršev. Tel.: 00385 1 3372 885 ali GSM: 00385 91 502 4523.

Kupim knjige Zlatorogove knjižnice št. 3, 4, in 7. Tel.: 031/406-665.

Prodaj risanico cevjo Mauser M-98, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Zeiss Jena; **risanico** CZ M-70, kal. 7 x 57 IS, s str. daljnogledom Zrak - Sarajevo in **šibrenico** CZ M-75, kal. 12 - 12. Tel.: 040/741-807.

Prodaj istrsko kdl. gonilko, staro eno leto, ki že uspešno goni zajca in lisice. Tel.: (05) 652-83-90 ali 031/619-003.

Sprejemamo rezervacije za mladiče bavorske barvarje, vrhunškega legla. Mladiči bodo na voljo februarja. Tel.: (04) 533-35-50 ali 041/819-009.

Prodaj leglo nemških prepečarjev - sercev; oče: 5/I - 162 t, KS; mati 5/I - 166 t. Oba starša sta odlična za lov na divje prašiče. Tel.: 041/298-552.

Prodaj mlade hanovrske barvarje, odličnih staršev. Tel.: 041/534-416; (03) 580-41-29.

Prodaj malo uporabljen revolver Weichrauch, kal. .22 WMR, z menjalnim bobnom .22 LR in strelni daljnogled Leupold 3 - 9 x 40, nov, v garanciji. Tel.: 041/477-209.

Prodaj gravirano tricevko Merkel Suhl, kal. 12 - 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Puška je malo rabljena

JANUAR									
Datum	Luna		Sonce		zora/mrak (navt.)		začet	konec	
	vzide	zalze	vzide	zalze					
1. Ne	9:20	17:51	7:44	16:27	6:32	17:40			
2. Po	9:55	19:18	7:44	16:28	6:32	17:40			
3. To	10:22	20:43	7:44	16:29	6:32	17:41			
4. Sr	10:44	22:04	7:44	16:30	6:32	17:42			
5. Če	11:03	23:23	7:44	16:31	6:32	17:43			
6. Pe	11:21	-----	7:44	16:32	6:32	17:44			☺
7. So	11:40	0:39	7:44	16:33	6:32	17:45			
8. Ne	12:00	1:55	7:43	16:34	6:31	17:46			
9. Po	12:25	3:11	7:43	16:35	6:31	17:47			
10. To	12:56	4:25	7:43	16:36	6:31	17:48			
11. Sr	13:36	5:36	7:42	16:38	6:31	17:49			
12. Če	14:25	6:38	7:42	16:39	6:30	17:50			
13. Pe	15:24	7:31	7:42	16:40	6:30	17:51			
14. So	16:29	8:11	7:41	16:41	6:30	17:52			☺
15. Ne	17:37	8:43	7:40	16:43	6:29	17:54			
16. Po	18:45	9:08	7:40	16:44	6:29	17:55			
17. To	19:51	9:28	7:39	16:45	6:28	17:56			
18. Sr	20:56	9:44	7:39	16:47	6:28	17:57			
19. Če	22:00	9:59	7:38	16:48	6:27	17:58			
20. Pe	23:05	10:14	7:37	16:49	6:27	17:59			
21. So	-----	10:29	7:36	16:51	6:26	18:01			
22. Ne	0:11	10:45	7:35	16:52	6:25	18:02			☺
23. Po	1:21	11:06	7:35	16:54	6:25	18:03			
24. To	2:34	11:32	7:34	16:55	6:24	18:04			
25. Sr	3:50	12:06	7:33	16:57	6:23	18:05			
26. Če	5:05	12:54	7:32	16:58	6:22	18:07			
27. Pe	6:12	13:59	7:31	16:59	6:21	18:08			
28. So	7:08	15:18	7:30	17:01	6:21	18:09			
29. Ne	7:49	16:45	7:28	17:02	6:20	18:11			☺
30. Po	8:20	18:14	7:27	17:04	6:19	18:12			
31. To	8:45	19:40	7:26	17:05	6:18	18:13			

na in zelo natančna. Tel.: 041/590-645.

Prodaj planinsko gonilsko (koroški žigec) in **dve psički pasme istrski kdl. gonil.** Vse psičke so stare 4 mesece in cepljene, izhajajo iz odličnih, preizkušenih vzrejalnih linij. Janko Logar, Pod bregom 2, Slovenj Gradec. Tel.: (02) 88-44-633 ali 031/613-302.

STREJNI DALJNOGLEDI ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov različnih velikosti in povečav, z osvetlitvijo ali brez. Vsi daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

Endurance 6 x 42 Titanium 3,5 8 x 42

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR, d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

SERVIS

DALJNOGLEDI - SPEKTIVI

NIKON - SWAROVSKI
MEADE - BRESSER - ZEISS

LOV S POGONOM NA DIVJE PRAŠIČE

TURČIJA: Še zadnja priložnost ob koncu sezone za uplenitev trofejnega merjasca v pogonu! V zadnjih letih je Turčija potrdila sloves izjemno dobrega lova na divje prašiče, saj je delež uplenjenih merjascev v medalji neprestano velik. 7 dni, od tega 5 dni lova, polni penziji, vsi stroški, povezani z organizacijo lova, za 1.790 € od/do Ankare. Ni doplačila za odstreljeno divjad. Termin lova v spremstvu PASATA: 27. 1. do 2. 2. 2006.

HRVAŠKA: Lov vsako soboto do konca januarja v državnih in koncesijskih loviščih. 2 do 4 pogoni na dan za vsega 80 € /lovca/dan. Ni doplačila za odstrel kapitalnega merjasca niti za odstrel več divjih prašičev.

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, NAMIBIJA: 10-dnevni safari za 2.190 €, vključno z letalskim prevozom, polno oskrbo in prevozom v lovišču. Dodatno doplačilo le za odstrelne takse uplenjene divjadi: gnu 150 €, springbok 95 €, blesbok 110 €, mt. riedbok 150 €, oryx 200 €, hartebeest 200 € ... Mogoče odstrel tudi drugih vrst. Količina razpoložljive divjadi je omejena, zato priporočamo lov čim prej, najpozneje do julija.

In še: Lov na muflona doma in v tujini na jelena, medveda, volka, malo divjad, afriški safari, kanadski lovi ... Za dodatne informacije se obrnite na nas oziroma obiščite naše prenovljene spletne strani.

Pasat, d.o.o.
>http://www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01/428 37 40 > faks: 01/428 37 44

interclass
cars d.o.o.
servis in prodaja vozil

VOLVO
Kranj: Ljubljanska c. 35, (01) 2355 940
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 940

MAZDA
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 955

Ugodnosti za člane LD

www.interclasscars.si

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR, d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

Nikon

daljnogled
Nikon Monarch 6X42
cena: 86.500,00 sit

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro streljanje in za streljanje v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42 RD 30H RD 30 RD 25H

Optična pika 2, galvanizirana, Paravizor

dolžina: 82 mm, teža: 105 g, 4 velikosti mrežne pike, 7 jakost svetlobne, optična smera: 60° vidni kot 40°

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

GRELNE BLAZINICE ZA ROKE

12⁺UR

TAKOJŠEN UČINEK PONOVA UPORABA BIOLOŠKA SESTAVA

OSTALI PROIZVODI:
GRELNE BLAZINICE ZA NOGE, ZA TELO, ROKAVICE, MUF, VLOŽKI ZA ČEVLJE, SEDEŽ-BLAZINA ...

NAROČILA IN INFORMACIJE:

THE HEAT COMPANY

PEEROTON, d.o.o.
Tel./Faks: 031/5863 477
Mobil: 031/503 665
Email: gorazd.roznik@arnis.net
www.theheatcompany.com

KROJASTVO ROŽMAN

Slavnostne lovske kroje, srajce (tudi z dolgimi rokavi), telovnike, hubertus plašče in pelerine izdelujemo po meri.

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo-rozman@siol.net

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena

LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

Izvestna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom dožnja: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA: 64.900,00

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena

LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvestna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- nastančna nastavljivost
- 10-letna garancija
- cena: **49.900,00 SIT**

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

UGODNA PONUDBA LOVSKIH ROGOV!

SYMPHONY INTERNATIONAL

SYMPHONY INTERNATIONAL d.o.o.
Beltar 43, 4000 Kranj, Slovenija
tel: +386 (0)4 234 30 50
faks: +386 (0)4 234 30 50
e-mail: symphony@siol.net
www.symphony-td.si

VARNOSTNE OMARE ZA OROŽJE

Ze od 49.900,00 SIT (cena z DDV-jem)

MODEL 5100

- za 1 do 2 puške
- dimenzije (š = 255, g = 150, v = 1255 mm)
- ločen prostor za strelivo
- visokodoporna zunanja obdelava
- varnostna ključavnica z večtočkovnim zaklepanjem
- kvalitetna izdelava

MODEL H01KL:

- dimenzije (š = 420, g = 380, v = 1500 mm)
- večtočkovno zaklepanje (3+2)
- blagajniški ključ
- visokodoporna zunanja obdelava
- prostor za štiri puške
- prostor za strelivo in pribor

PROTEKTAS

tel: 01 252 72 17 fax: 01 252 72 58 e-mail: info@zakleni.com www.zakleni.com

TEHNOOPTIKA SMOLNIKAR d.o.o.

SWAROVSKI OPTIK

daljnogledi SWAROVSKI

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

BREZPLAČNO ob servisu:
gumice za okularje, pokrovčki in pasovi za daljnogleds SWAROVSKI